

Mäntsälä

Sälinkään koulu 📷 Outi Kampman

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2022 – 2026

Mäntsälän kunta

Kunnanvaltuusto 16.11.2020 § 80

Sisällys

1	Talousarvio tiivistettynä	2
2	Talousarviosuunnittelun lähtökohdat	4
2.1	Mäntsälän kunnan strategia.....	4
2.2	Tavoitteet.....	5
2.3	Kuntatalouden tila	12
2.4	Mäntsälän kunnan toimintaympäristö ja taloudelliset muutokset.....	14
2.5	Henkilöstösuunnitelma	20
2.6	Talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainotus.....	22
2.7	Talousohjelma	25
3	Tuloslaskelma.....	31
4	Rahoituslaskelma	34
5	Investoinnit.....	36
6	Käyttötalousosa	39
6.1	Konsernipalvelut	42
6.2	Kasvatus- ja sivistyspalvelut.....	51
6.3	Tekniset palvelut	59
7	Yhteenveto valtuuston sitovista määrärahoista.....	64
8	Konserniosa.....	66
8.1	Mäntsälän kuntakonserni	66
8.2	Kuntakonsernin lainakanta ja investoinnit.....	67
8.3	Tytäryhtiöiden talousarviot.....	69
9	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.....	73
10	Tilivelvollisten määrittely	77
11	Liitteet.....	80
11.1	Liite 1. Toimialojen suorite- ja tunnuslukutaulukot	81
11.2	Liite 2. Investointierittely	91
11.3	Liite 3. Talousarvion sisäisten tulojen ja menojen erittely.....	99
11.4	Liite 4. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän taloussuunnitelma 2021 -2023.....	103

1 Talousarvio tiivistettynä

Tulot	Verotulot 89,1 milj. €	Valtionosuudet 33,0 milj. €	Toimintatuotot 10,3 milj. €
Menot	Konsernipalvelut 80,0 milj. €	Kasvatus- ja sivistyspalvelut 34,0 milj. €	Tekniset palvelut 14,9 milj. €
Tunnusluvut	Lainakanta 82,6 milj. €	Nettoinvestoinnit 7,2 milj. €	Vuosikate/poistot 61,9 %
	Tilikauden alijäämä 3,2 milj. €	Asukasmäärä 2021 lopussa 20 893	Tulovero% 21,0
	Lainakanta asukasta kohden 3 952 €	Kuntakonsernin lainakanta 191,6 milj. €*	Toimintatuotot / Toimintakulut 8,0 %
	Vuosikate 251 € / asukas	Investointien tularahoitus 70,9 %	Toiminnan ja investointien kertymä -30 785 € (5 vuotta)

*konserniyhteisöjen lainakanta tarkentuu lopilliseksi myöhemmin

Mäntsälän kunta 2021

Mäntsälän kunnan ulkoiset tulot vähenevät 0,1 milj. euroa, 0,8 prosenttia.

Kunnallisverotuotto kasvaa 2,7 %, 2,0 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuotto nousee 23,7 % 1,0 miljoonaa euroa.

Kiinteistöverotulot kasvavat 15,5 % 1,1 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet vähenevät 4,5 miljoonaa euroa, 11,9 %.

Menot kasvavat 1,2 prosenttia, 1,5 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen kulut kasvavat 3,0 % 1,9 miljoonaa euroa.

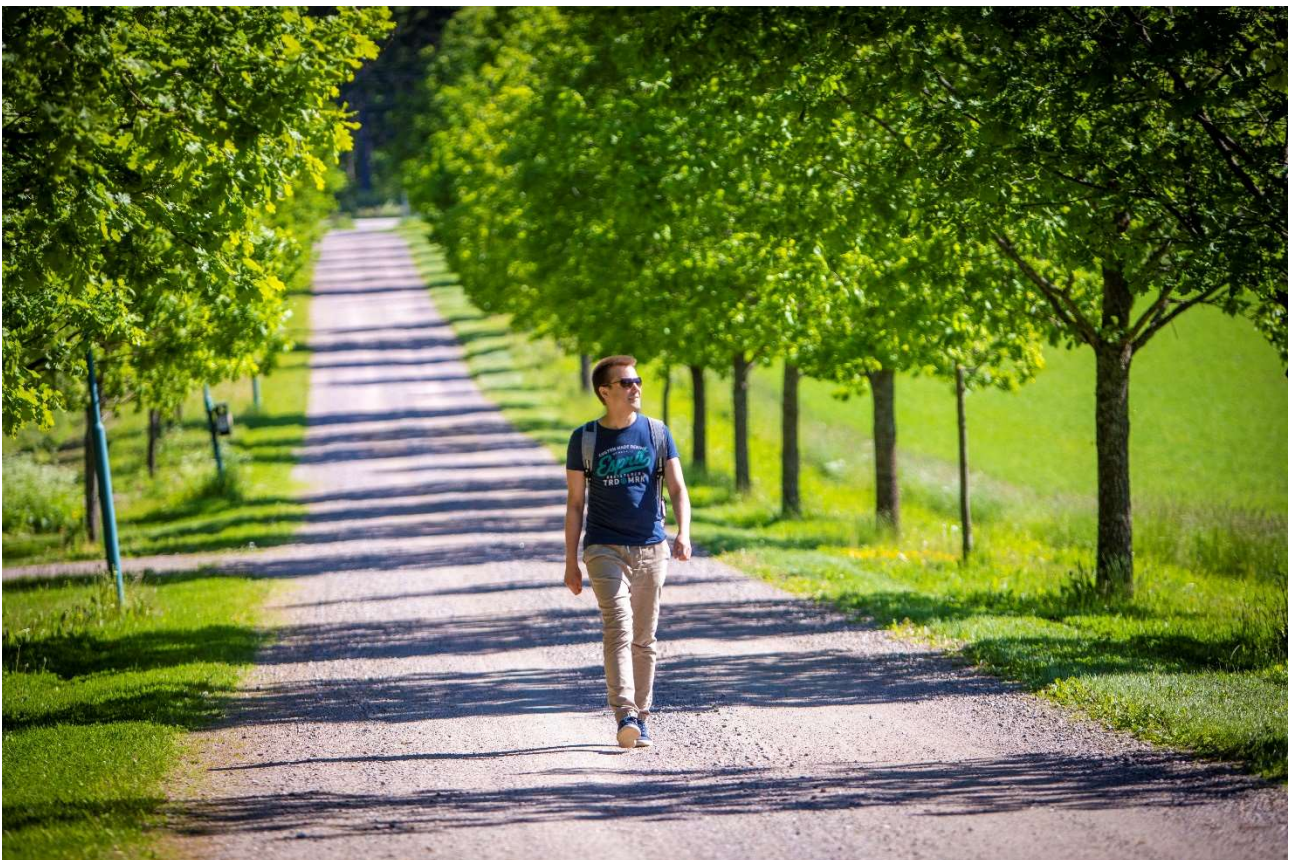
Mäntsälän kunnan toimintakate vuonna 2021 on -118 709 383 euroa ja vuosikate 5 241 617 euroa.

Bruttoinvestointien määrä on yhteensä 7,4 miljoonaa euroa, josta talonrakennus 3,5 miljoonaa euroa, kuntatekniikka 2,5 miljoonaa euroa, irtain 0,7 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointikohde on Päiväkoti Amandan uudisrakennus.

Kunnan lainakanta kasvaa 1,6 miljoonaa euroa ollen yhteensä 82,6 milj. €, 3 952 € asukasta kohden.

Tuloveroprosentti kasvaa 0,5 prosenttiyksikköä ollen 21,0 prosenttia ja kiinteistöveroprosentit kasvavat kaikissa veroluokissa 0,1 prosenttiyksikköä.

Kunnan henkilöstömäärä laskee 9,4 henkilöä, jolloin henkilöstön määrä on yhteensä 738,2.

2 Talousarviosuunnittelun lähtökohdat

2.1 Mäntsälän kunnan strategia

Mäntsälän kuntastrategia on suunnitelma kunnan tulevaisuudesta. Kuntastrategia on kunnanvaltuuston näkemys tärkeimmistä tavoitteista ja kehittämisen painopistealueista. Kunnanvaltuusto päätti kunnan strategiasta 19.12.2016.

Uudessa kuntalaissa kuntastrategiasta tuli pakollinen. Säännöksen tarkoituksena on, että strategian ohjaavuus sekä merkitys kunnan johtamisessa tulee kasvaa. Kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti, valtuusto kulloinkin arvioi voimassa olevan strategian, jotta se on aikaansa sopiva.

Mäntsälä visio 2025

Mäntsälä – luonnonläheinen suurkunta!

”Mäntsälä kehittää tulevien vuosien aikana kaupunkitasoisia palveluita. Pinta-alaltaan Uudenmaan suurimpiin kuuluva kunta tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet asumiseen sekä yrittämiseen. Tulevaisuuden Mäntsälä on urbaani ja elinvoimainen digikylä, jossa on tilaa unelmoida, toteuttaa itseään ja toimia yhdessä.”

Täytäntöönpano ja seuranta

Säännöllinen seuranta on kuntastrategian toteutumisen arvioinnin perusedellytys. Kunnanvaltuusto arvioi kautensa alkupuolella strategian ajantasaisuuden ja tavoitteet.

Strategisten tavoitteiden mittareita koskevat vuosittaiset tavoitetasot määritellään kutakin vuotta koskevan talousarviotyön yhteydessä. Kunnan talousarviossa asetetaan niin ikään kuntastrategiasta johdetusti valtuustoon nähden sitovia tavoitteita kunnan toimialoille ja tytäryhtiöille. Kukin toimiala on laatinut omat suunnitelmansa siitä, miten ne toteuttavat valtuuston hyväksymää strategiaa.

Mäntsälän kunnan johtoryhmä, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto seuraavat strategisten tavoitteiden toteutumista osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi lautakunnat ja toimialajohtoryhmät seuraavat strategiaa toteuttavien ohjelmien etenemistä säännöllisesti.

Tarkastuslautakunta arvioi vuosittaisessa arviointikertomuksessaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

2.2 Tavoitteet

Mäntsälän kunnan strategiset tavoitteet

Näkökulma	Strateginen tavoite
Asukkaat ja hyvinvointi	1. Väestön määrä kasvaa vähintään 1 % vuosittain ja kasvu sijoittuu 70 % asemakaava-alueelle ja 30 % kyliin
	2. Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä tulevaisuuden kunnassa
	3. Digitalisaation edellytykset
	4. Yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen
Näkökulma	Strateginen tavoite
Talous	5. Kuntakonsernin talouden tasapaino pitkäjänteisellä ja kustannustietoisella päätöksenteolla
Näkökulma	Strateginen tavoite
Kuntalaisten palvelut	6. Toimivat ja tarkoituksenmukaiset palvelut koko kuntalaisen elämäntaarelle
	7. Laadukkaat varhaiskasvatus ja opetuspalvelut
	8. Laadukkaat ja kattavat kulttuuri- ja liikunta- ja vapaa-ajanpalvelut
	9. Ikäihmisten mielekäs ja turvallinen arki
	10. Kunnan ja maakunnan onnistunut kumppanuus
	11. Varmistetaan osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
Näkökulma	Strateginen tavoite
Asuminen ja maankäyttö	12. Elinvoimainen ja viihtyisä palveluiden keskus
	13. Toimiva joukkoliikenne ja turvallinen sekä kattava kevyenliikenteen verkosto
	14. Kilpailukyinen ja monipuolinen tonttitarjonta asumiseen ja yrittämiseen
Näkökulma	Strateginen tavoite
Elinkeino ja työllisyys	15. Kehitetään elinkeinorakennetta vahvaksi ja monipuoliseksi
	16. Hallinnon ja talouden tuottavuushankkeet käynnistetty

Toimialojen sekä tulosaluiden näkökulmaan ja strategiaan liittyvät tavoitteet		
	Konsernipalvelut	Mittari, seuranta ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
Yleishallinto	1. Kuntamarkkinointiohjelma on laadittu ja toimeenpantu.	1. Kuntamarkkinointiohjelman tavoitteista raportoidaan osavuositarkastuksessa. Resurssien käytön arviointi.
Tukipalvelut	1. Tuottavuushankkeet on käynnistetty osana talousohjelmaa.	1. Projekteja arvioidaan säännönmukaisesti, toimialajohtoryhmät. Hankeraportit laadittu säännöllisesti.
Elinkeinopalvelut	1. Kunnan uuden elinkeino-ohjelman mukaiset toimenpiteet käynnistetty.	1. Kunnan ja MYK:n arviot elinkeino-ohjelman tavoitteista.
Sosiaali- ja terveystoimi	1. Keusoten oman toiminnan kasvu vuodelle 2021 on 1% vuoden 2019 tilinpäätöksen tasosta. 2. Tuottavuusohjelmalla Keusote saavuttaa 20,4 milj. nettomenojen alenemaa vuoden 2021 menokehystä.	1. Talousarvion toteutumatietoja raportoidaan kuukausittain jäsenkunnille. 2. Tuottavuusohjelman toimenpiteitä ja onnistumista raportoidaan osavuositarkastusten rytmissä.
Vapaa-aikapalvelut	1. Vapaa-aikapalvelut toimii laaditun strategian mukaisesti. 2. Tulosalue suoriutuu päällikön vaihdoksesta ja tulevasta organisaatio muutoksesta.	1. Strategian tavoitteet saavutetaan niin toiminnan kuin organisaatio muutoksen osalta.
Maaseututoimi	1. Ruokavirasto on asettanut kunnan ja Ruokaviraston välisessä maksajavirastosopimuksessa yhteistoiminta-alueille palvelutavoitteet ja valvoo tavoitteiden toteutumista. 2. Sähköisen asioinnin lisääminen	1. Vuosittainen maksajavirastovakuutus, sekä yhteistoiminta-alueelle kohdistuvat valvonnat ja auditoinnit. 2. Sähköisten hakemusten määrä.
Pelastus	1. Uuden palvelutasomäärittelyn mukaiset tavoitteet ja paloaseman ratkaisut toteutettu.	1. Tavoitteiden raportointi kuntaan osavuositarkastuksissa.
Ympäristöpalvelut	1. Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittely on asiakaslähtöistä ja nopeaa. 2. Ympäristöpalvelujen palveluita tarjotaan lähipalveluna.	1. Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyajat nopeutuvat edelliseen vuoteen nähden. 2. Lähityöskentelyä jatketaan vuonna 2021 erikseen sovittavalla toimintamallilla ja huomioiden koronapandemian sen hetkinen tilanne. Lähityöskentelyä on vähintään kerran kuukaudessa.

Hyvinvointipalvelut	1. Hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen resurssit (raha ja henkilö) pysyvät vähintään nykyisellä tasolla.	1. Mittari: hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen henkilöresurssi määrä ja käytettävä raha.
Kuntakehityspalvelut	1. Koko kunnan yleiskaavatyö -kaavaluonnos valmistuu. 2. Monipuoliset asumismahdollisuudet kunnassa.	1. Mittari: Yleiskaavaluonnos hyväksytään nähtäville kevätkauden 2021 aikana. Kaavaehdotuksen valmistelu syksyllä 2021. Yleiskaavan ohjausryhmä seuraa aikataulua. 2. Mittari: Tuetaan ja edistetään monipuolisen kuntarakenteen kehitystä tonttitarjontaa lisäämällä (seuranta: tarjonta ja kysyntä) ja maaseudun asuttamisella (seuranta: suunnittelutarveratkaisut, yleiskaavan ratkaisut).

Kasvatus- ja sivistyspalvelut		Mittari, seuranta ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
Kasin talous ja hallintopalvelut	1. Toimialan talouden, sopimushallinnan ja hankintojen suunnitelmallisuuden kehittäminen.	1. Toimialan palveluiden läpinäkyvyyden lisääminen tuotteistamalla palvelut: varhaiskasvatuspalvelut tuotteistetaan vuosina 2020 - 2021. Sopimusvalvonnan kehittäminen koko kunnan tasolla yhteistyössä. Toimialan hankintojen kirjaaminen HankintaSampo-järjestelmään ja prosessointi rehtorien ja päiväkotijohtajien käytössä.
Opetuspalvelut ja varhaiskasvatuspalvelut	1. Asiakaslähtöisten ja laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden tuottaminen. 2. Oppivan yhteisön oppimisen ja osaamisen vahvistaminen. 3. Yhteisöllinen johtaminen. 4. Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävien kasvu- ja oppimisympäristöjen rakentaminen.	1. Rakentaa yhteisön toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Keskeisenä painopisteenä on kasvun ja oppimisen edellytyksistä huolehtiminen. 2. Avoimen, yhteisöllisen ja dialogisuutta edistävän toimintakulttuurin rakentaminen ja osaamisen jakaminen. Pedagogista perustehtävää johdetaan systemaattisesti. 3. Kaikkien lasten ja koko henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukainen toiminta. Yhteisön sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen. Talouden tasapainosta huolehtiminen. 4. Innovatiivisten, terveellisten, turvallisten ja erilaista oppimista tukevien työskentely- ja oppimisympäristöjen rakentaminen. Tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen hyödyntäminen kasvatus- ja opetuskäytössä.
Elinikäinen oppiminen	1. Kansalaisopisto järjestää kursseja ja tapahtumia, jotka tuottavat osaamista ja hyvinvointia kuntalaisille. 2. Kirjasto edistää kaikenikäisten kuntalaisten monipuolista lukutaitoa ja kansalaisuutta, tiedonhankintaa ja hyvinvointia.	1. Kurssitarjonnan suunnittelun pohjana ovat tiedolla johtaminen, opiskelijapalautte sekä heikkojen signaalien tunnistaminen toimintaympäristöstä. 2. Kirjasto tarjoaa sisällöltään ja muodoiltaan monipuolisia aineistoja, matalan kynnyksen palveluja, opastusta, kohtaamisia ja tapahtumia sekä kokeilee uutta ja osallistuu kirjaston ulkopuolisiin tapahtumiin.

Tekniset palvelut	Mittari, seuranta ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
<p>Keskitetty palvelut</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toiminnallisuus; sopimukset/hankinnat; uusien toimintatapojen/automaation kehittäminen ja hyödyntäminen läpi organisaation=>talouden tasapainon edistäminen. 2. Palautteiden (kuntalaisten osallistaminen) määrätietoinen kehittäminen sovelluksineen. 3. Tiedolla johtamisen käytäntöjä laajennetaan tulosalueittain. 4. Suunnitteluratkaisut talo- ja infrarakentamisessa tukevat tavoitetta elinvoimaisesta ja viihtyisästä palveluiden keskuksesta taloudelliset resurssit huomioon ottaen. 5. Ylläpidetään kunnallistekniikan, viherrakentamisen ja leikkialueiden suunnittelutöiden ohjelmaa maankäytön toteutumisen vaatimassa aikataulussa. Ylläpidetään talonrakentamisen suunnittelu-aikataulua tilahankkeiden toteuttamisohjeen mukaisessa laajuudessa ml. tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheet. Tarveselvitys hyväksytty n. 3 v. ja hankesuunnitelma n. 2 v. ennen aiottua rakentamisen aloitusta.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kategoriatyön tulokset asiantuntijapalveluiden osalta ja vähintään yhden uuden kategorioinnin loppuun saattaminen- työ on jatkuva. Sopimushallinnan toimintojen uudelleen arviointi on tehty toimialalla ja käytössä. 2. Palautteiden antaminen ja niiden vastaanotto on edennyt sovelluksen käyttöönoton osalta väh. kokeiluvaiheeseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (muut toimialat, luottamushlöt jne.). 3. Vähintään yksi per tulosalue. 4. Käyttäjätyytyväisyyskysely 1/ vuosi. Raportointi toimialan johtoryhmälle. 5. Suunnitteluohjelmat ja -aikataulut laaditaan taulukkomuodossa ja raportoidaan tekniselle johtajalle puolivuositain.

<p>Toimitilapalvelut</p>	<p>1. Energiatehokkuussuunnitelma ja toimenpiteet > liittyy kunnan strategiaan > asuminen ja maankäyttö, jonka tavoite.</p> <p>2. Turhista kiinteistöistä luopuminen > liittyy kunnan strategiaan > talous.</p> <p>3. Hankintojen strategiset tavoitteet.</p>	<p>1. Vuosittainen määräraha investoinneissa</p> <ul style="list-style-type: none"> - led valaistuksen uusinta vuosittain määritellyissä kohteissa > säästötavoite. - energiakatselmusten / katsastusten toimenpiteet käytäntöön > vuosittaiset määritellyt toimenpiteet > säästötavoite. <p>2. Vuosittain määritellään tarpeettomat kiinteistöt, jotka realisoitava.</p> <p>3. Hankinnoissa huomioidaan hankintojen strategiset tavoitteet yksikön osalta</p> <ul style="list-style-type: none"> - hankintojen suunnitelmallisuus (hankintakalenteri) - hankinnoissa pyritään löytämään kestävä kehitys ja huomioidaan energiatehokkuus hankinnoissa - lisätään hankintaosaamista koulutuksen avulla.
<p>Ruoka- ja siivouspalvelut</p>	<p>1. Tuottavuuden lisääminen / ruoka- ja siivouspalvelujen organisaatiomuutos.</p> <p>2. Asiakastytyväisyyden lähtötason selvittäminen ja jatkuva kehitys osana toimintaa.</p> <p>3. Siivous / menetelmien muuttaminen vähemmän kemikaaleja sisältävistä aineista ekologisempaan suuntaan.</p>	<p>1. Ruoka- ja siivouspalvelujen organisaatiomuutoksen valmistelu projektisuunnitelman aikataulun mukaisesti. Toteutus valmiina 30.6.2021. Toiminta alkaa kunnan omana toimintana 1.7.2021. Henkilöstön rekrytointi, koulutus ja perehdytys valmiina 30.6.2021 mennessä.</p> <p>2. Tilaaja- ja käyttäjäasiakkaille järjestetään tyytyväisyyskysely 31.5.2021 mennessä. Kartoitetaan lähtötaso ruoka- ja siivouspalvelujen nykytilasta. Tyytyväisyyskyselyjen perusteella saatujen palautteiden avulla toiminnan laatua ja sen kehitystä seurataan ja kehitetään jatkuvasti.</p> <p>3. Kemikaalivapaaseen ylläpitosiivoukseen siirrytään koulusiivouksessa, 2 kohteessa 31.12.2021 mennessä. Tavoitteena on kemikaalien ja veden käytön vähentäminen uusia menetelmiä hyödyntämällä. Puhtaustasoa seurataan laatukierrosten ja puhtaustäytteiden avulla.</p>

Kuntatekniikka	<p>1. Kuntatekniikan toiminnan kehittäminen.</p> <p>2. Asuinalueiden viihtyisyyden edistäminen - viihtyisä ja vireä ympäristö.</p> <p>3. Turvallinen ja toimiva kävely- ja pyöräilyverkosto</p>	<p>1. Kuntatekniikan sisäisen yhteistyön lisääminen, jolla vähennetään ulkoisen palvelun ostoa.</p> <p>2. Mäntsälänjoen kunnostaminen; kunnostustöiden jatkaminen (70% valmiina vuoden 2020 lopussa). Tavoite, Urheilukentän ja Leppäniementien sillan väli valmis vuoden 2021 aikana.</p> <p>3. Mäntsälän jalankulku-, pyöräily- ja ulkoilureittien verkoston kehittämissuunnitelman mukaisesti kevyen liikenteen väylien toteuttaminen. - Sälinkääntie 2020. Uudet turvalliset kevyen liikenteen väylä -yhteydet investointisuunnitelman mukaisesti sekä vanhojen väylien peruskunnostuksia.</p>
----------------	---	--

2.3 Kuntatalouden tila

Vuoden 2019 talouden noususuhdanne oli vuoden 2020 vaihteessa jo merkittävästi hiipunut, kunnes maaliskuussa maailmantalous kääntyi ennen näkemättömään nopeaan syöksyyn koronaviruspandemian aiheuttamien maailmanlaajusten rajoitustoimien vuoksi.

Euroalueen bruttokansantuote (BKT) supistui neljännesvuositasolla 11,8 % vuoden 2020 toisella neljänneksellä ja tuolloin talouden näkymät olivat vielä erittäin heikot. Suomen talous supistui vuoden 2020 toisella neljänneksellä keväällä ennakoitua ja muuta euroaluetta vähemmän, vain 4,9 %. Ruotsin BKT laski 8,6 %. Suomen teollisuus on jälkisyklinen, mikä vuoksi talouden supistuminen voi vielä kiihtyä vuoden 2020 lopulla tai vuoden 2021 aikana. Tuoreimmat tiedot viittaavat kuitenkin siihen, että taloudellinen toiminta on piristynyt vuoden toisen neljänneksen jälkeen vahvasti, vaikka toiminta on edelleen huomattavasti vähäisempää kuin ennen koronaviruspandemian puhkeamista. Elpymisen voimakkuudesta vallitsee merkittävä epävarmuus, sillä se riippuu pandemian tulevasta kehityksestä ja vaikutusten hillitsemistoimien onnistumisesta. Epävarmuus talouden näkymistä vaimentaa edelleen yksityistä kulutusta ja yritysten investointeja.

Energian edullinen hintataso ja hintapaineiden heikkous pitävät kokonaisinflaation hitaana, kun kysyntä on vaimeaa ja työmarkkinoilla on merkittävästi käyttämätöntä kapasiteettia. Euroopan keskuspankin (EKP) asiantuntijoiden syyskuun 2020 arvioiden mukaan euroalueen vuotuinen inflaatiovauhti on 0,3 % vuonna 2020 ja 1,0 % vuonna 2021 sekä 1,3 % vuonna 2022.

Talousnäkyviä koskevissa EKP:n asiantuntijoiden syyskuun 2020 arvioissa ennakoidaan, että ilman euroaluetta laskettuna maailmantalouden BKT supistuu 3,7 % tänä vuonna ja kasvaa sitten 6,2 % vuonna 2021 ja 3,8 % vuonna 2022. euroalueen BKT:n arvioidaan supistuvan 8,0 % vuonna 2020 mutta kasvavan 5,0 % vuonna 2021 ja 3,2 % vuonna 2022. BKT:n kasvunäkymät vuodeksi 2020

on nyt arvioitu suotuisammiksi kuin kesäkuussa 2020 julkaistuissa eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa, kun taas arviot vuosiksi 2021 ja 2022 ovat jokseenkin ennallaan.

Runsas rahapoliittinen elvytys on edelleen tarpeen talouden elpymisen tukemiseksi ja keskipitkän aikavälin hintavakauden ylläpitämiseksi, joten EKP:n neuvosto päätti syyskuun 2020 kokouksessaan pitää kasvua tukevan rahapolitiikan linjan ennallaan.

Kuntien taloudellinen tilanne on heikentynyt merkittävästi viime vuosien aikana. Vuoden 2019 tilinpäätökset olivat kuntasektorilla ennätyksellisen heikot. Kuntatalouden heikentyminen jatkui vuoden 2020 aikana. Talouden suhdanteet olivat jo vuoden 2020 vaihteessa hiipuneet, mutta erityisesti keväällä alkaneen koronaviruspandemian ja sen aiheuttamat talouden rajoitustoimien vuoksi kuntatalouden vaikeudet syvenivät.

Tammi-kesäkuussa kuntien toimintatuotot vähenivät 2,4 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Pandemia vaikutti kuntien maksutuottojen alenemiseen, sillä rajoitustoimien vuoksi kuntien palvelutuotantoa osittain suljettiin. Kuntien toimintakulut eivät sen sijaan laskeneet, vaan kehitys pysyi nollan tuntumassa huolimatta siitä, että etenkin vapaa-aikatoimen ja varhaiskasvatuksen yksikköjä suljettiin. Verorahoituksen osalta kuntien tilanne korjaantui valtion kevään ja syksyn lisätalousarvioissa, joissa päätettiin paitsi yrityksille myönnetyn verotilitysten lykkäysmenettelyn kompensatiosta kunnille, myös yhteisöverotuottojen jako-osuuden nostosta sekä koronakustannusten kompensatiosta valtionosuuksissa. Kesäkuun 2020 alussa valtio osoitti kunnille ja sairaanhoitopiireille n. 1,4 miljardin euroa koronatukipaketina ja syksyn budjettiriihessä vielä 600 milj. euroa lisätukea vuodelle 2020.

Odotettua paremmin kehittynyt tulopohja yhdistettynä kulujen nollakavuun on hieman vahvistanut kuntien tilikauden tulosta viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Euromääräisesti muutos ei ole kuitenkaan suuri. Koronaviruspandemia ei ole juuri vaikuttanut kuntien investointeihin, kuntien investointimenot ovat voimakkaassa kasvussa ja myös kuntien velkaantuminen jatkuu.

Kuntien talousnäkyvät olivat valtion budjettiriihen alla erityisen heikot. Kuntakyselyjen perusteella koronaepidemian arvioitiin heikentävän kuntataloutta 1,7 miljardilla eurolla vuonna 2021. Valtion syksyn budjettiriihessä päätettiin jatkaa elvyttävää finanssipolitiikkaa vuoden 2021 aikana ja suunnata kuntatalouteen vuodelle 2021 yhteensä noin neljän miljardin euron uuden koronatukikokonaisuuden. Tästä keskeisin, kuntataloutta aidosti tukeva osa on 1,45 miljardin euron tukipaketti, josta 850 milj. euroa kohdistuu vuodelle 2021 ja 600 milj. euroa maksetaan jo ennakkoon vuoden 2020 lopulla. Muut osat valtion budjettiriihen kuntien tukikokonaisuudesta suuntautuvat korvamerkittyihin lisäkustannuksiin (esim. testauskustannukset).

Budjettiriihessä hallitus sitoutui korvaamaan koronasta aiheutuvan hoito- ja palveluvelan kustannuksia 450 miljoonalla eurolla vuosina 2021–2023. Valtio sitoutui myös korvaamaan täysimääräisesti kaikki koronaan välittömästi liittyvät menot. Välittöminä koronaan liittyvinä menoina mainitaan esimerkiksi testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen,

karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyvät menot. Kehyksen ulkopuolisiin menoihin sisällytettiin tässä vaiheessa yhteensä noin 2 miljardin varaus vuosille 2020 ja 2021. Lisäksi sairaanhoitopiireille ja kunnille koronasta aiheutuviin välittömiin muihin kustannuksiin myönnetään lisätukea 200 miljoonaa. Tarkemmat tiedot avustusmenettelyjen yksityiskohdista ratkaistaan myöhemmin.

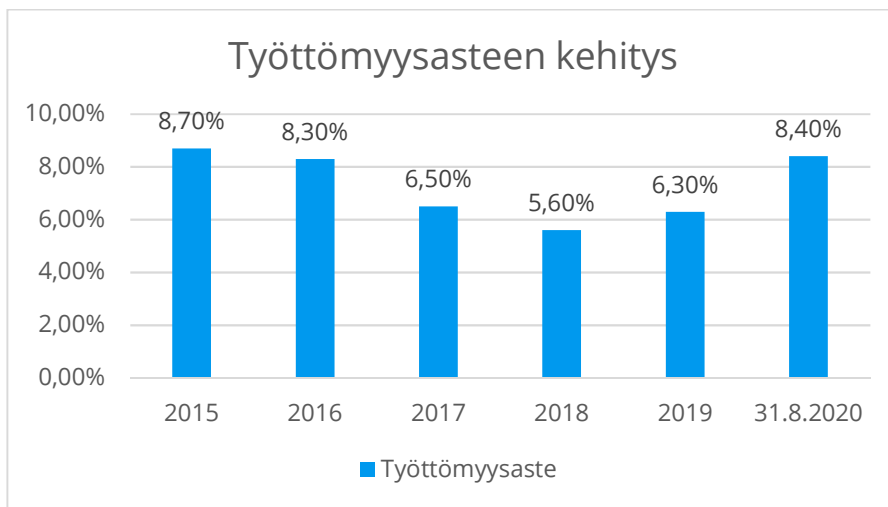
Koronapaineista huolimatta hallitus päätti viedä eteenpäin monia julkisen sektorin tehtävien laajennuksia ja kehittämishankkeita. Useiden hallituksen ns. tulevaisuusinvestointien vuoden 2021 rahoitus ratkeaa lopullisesti vasta täydentävässä talousarvioesityksessä. Budjettiriihessä vahvistettiin rahoitus muun muassa oppivelvollisuuden pidentämiseen ja hoivamitoitukseen. Kunnat saavat hallituskaudella laajeneviin tehtäviinsä täyden valtionrahoituksen, mikä tarkoittaa vuonna 2021 arviolta 370 miljoonaa euroa vuodessa. Hallitus listasi budjettiriihessä myös uusia työllisyystoimia ja julkisen talouden kestävyttä edistäviä toimia. Julkisen talouden vahvistamisen päätavoite on koronakriisin myötä liudentunut niin, että nyt tavoitteena on vakauttaa julkisen talouden velka suhteessa BKT:een vuosikymmenen loppuun mennessä. Valtion velka kasvaa selvästi, joten julkiseen talouteen on odotettavissa mittavia sopeutustoimia tulevina vuosina. Vuonna 2021 valtion alijäämän ennakoidaan kasvavan 10,8 miljardiin euroon.

2.4 Mäntsälän kunnan toimintaympäristö ja taloudelliset muutokset

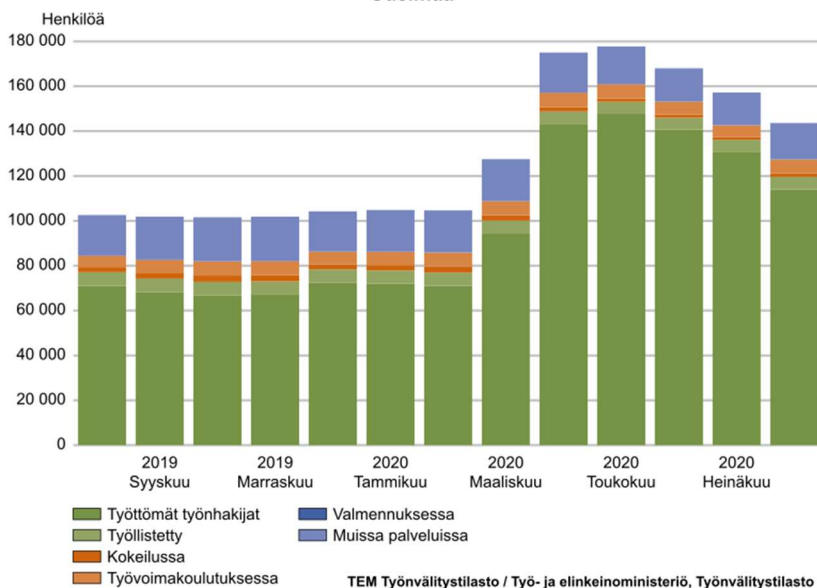
Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden määrä on vuoden 2020 aikana lähtenyt voimakkaaseen kasvuun kunnassa. Elokuussa 2020 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,4 %. Työttömien työnhakijoiden osuus nousi edellisen vuoden elokuusta 14 %. Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi 41,7 %

edellisvuoteen verrattuna. Erityisesti lomautettujen työnhakijoiden määrä lisääntyi edellisvuodesta, n. 663 %. Työttömyyden kasvun pääasiallinen syy on koronaviruskriisin aiheuttamat yritystoiminnan vaikeudet. Riskinä on, että työttömyys jatkuu suhteellisen korkealla tasolla myös vuoden 2021 aikana.

LAAJA TYÖTTÖMYYS Uusimaa

Väestö ja ikärakenne

Mäntsälän väkiluku vuoden 2019 lopussa oli 20 721 henkilöä. Vuoden 2020 lopussa väestömäärän oletetaan olevan 20 810 henkilöä ja vuoden 2021 lopussa 20 893 henkeä. Väestöennusteen mukaisesti väestön määrä lisääntyisi vuodesta 2018 vuoteen 2035 mennessä 8,3%, ollen 2035 lopussa 22 403

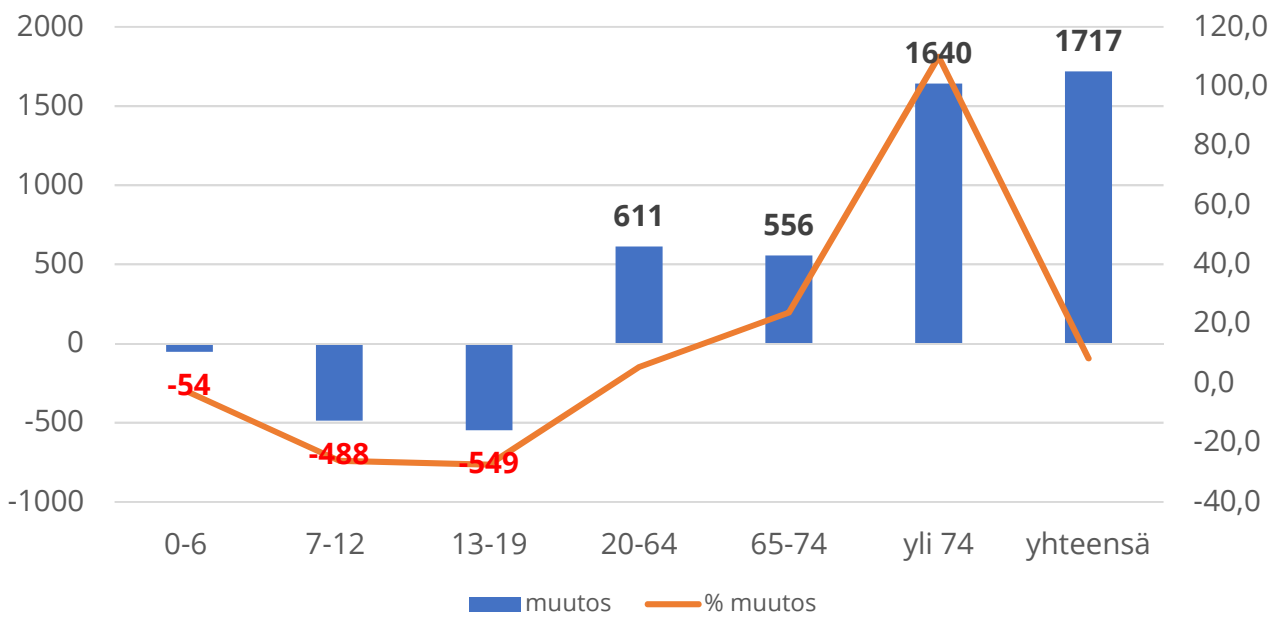
asukasta. Väestörakenteen kehityksessä on näkynyt viime vuosina väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku. Väestöennusteissa merkille pantavaa on erityisesti alle 20-vuotiaiden määrän lasku ja yli 65-vuotiaiden määrän kasvu vuoteen 2035.

- 0-6-vuotiaiden määrä laskee vuodesta 2018 (1 684) vuoteen 2035 mennessä (1 630) 54 asukasta.
- 7-12-vuotiaiden määrä laskee vuodesta 2018 (1 863) vuoteen 2035 mennessä (1 375) 488 asukasta.
- 13-19-vuotiaiden määrä laskee vuodesta 2018 (1998) vuoteen 2035 mennessä (1 449) 549 asukasta.
- 20-64-vuotiaiden määrä kasvaa vuodesta 2018 (11 312) vuoteen 2035 mennessä (11 923) 611 asukasta.
- 65 -74-vuotiaiden määrä kasvaa vuodesta 2018 (2 337) vuoteen 2035 mennessä (2 893) 556 asukasta.
- Yli 74-vuotiaiden määrä kasvaa vuodesta 2018 (1 492) vuoteen 2035 mennessä (3 132) 1 640 asukasta.

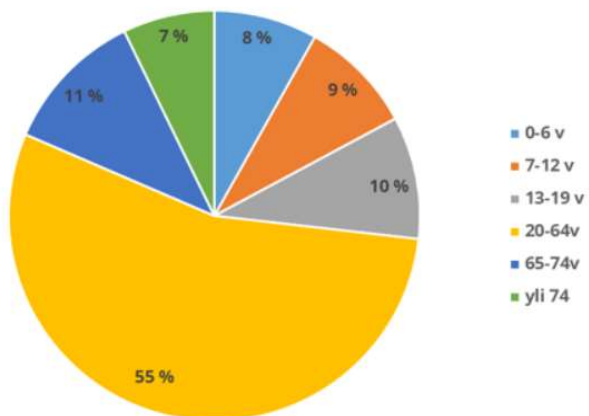
Vuosittainen väkiluvun muutos 2018-2035

2018			1684	1863	1998	11312	2337	1492
	kasvua vuonna	vuoden lopussa	0-6 v	7-12 v	13-19 v	20-64v	65-74v	yli 74
2019	62	20748	1604	1832	1981	11348	2380	1604
2020	62	20810	1556	1780	1979	11357	2424	1714
2021	83	20893	1486	1734	2009	11373	2469	1823
2022	84	20977	1440	1659	2056	11378	2513	1930
2023	105	21082	1391	1645	2054	11398	2558	2036
2024	105	21187	1398	1557	2045	11445	2601	2140
2025	127	21314	1420	1479	2038	11490	2643	2243
2026	128	21442	1441	1436	1981	11557	2683	2344
2027	150	21592	1467	1371	1961	11630	2721	2442
2028	151	21743	1495	1328	1899	11727	2755	2539
2029	65	21808	1515	1276	1831	11772	2782	2632
2030	65	21873	1535	1280	1761	11768	2806	2723
2031	87	21960	1556	1298	1665	11803	2828	2811
2032	88	22048	1576	1313	1591	11825	2846	2896
2033	110	22158	1596	1332	1552	11837	2864	2978
2034	111	22269	1614	1352	1488	11880	2879	3057
2035	134	22403	1630	1375	1449	11923	2893	3132

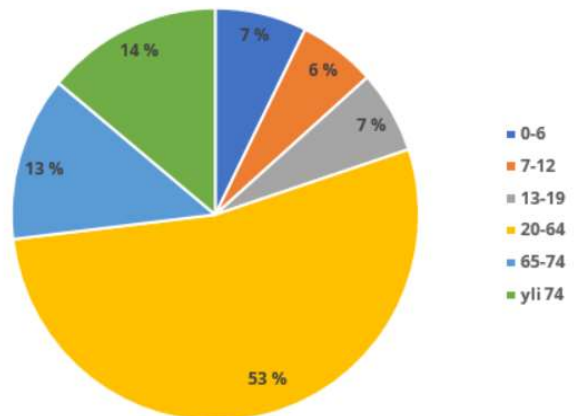
Väkiluvun muutos ikäluokittain 2018-2035

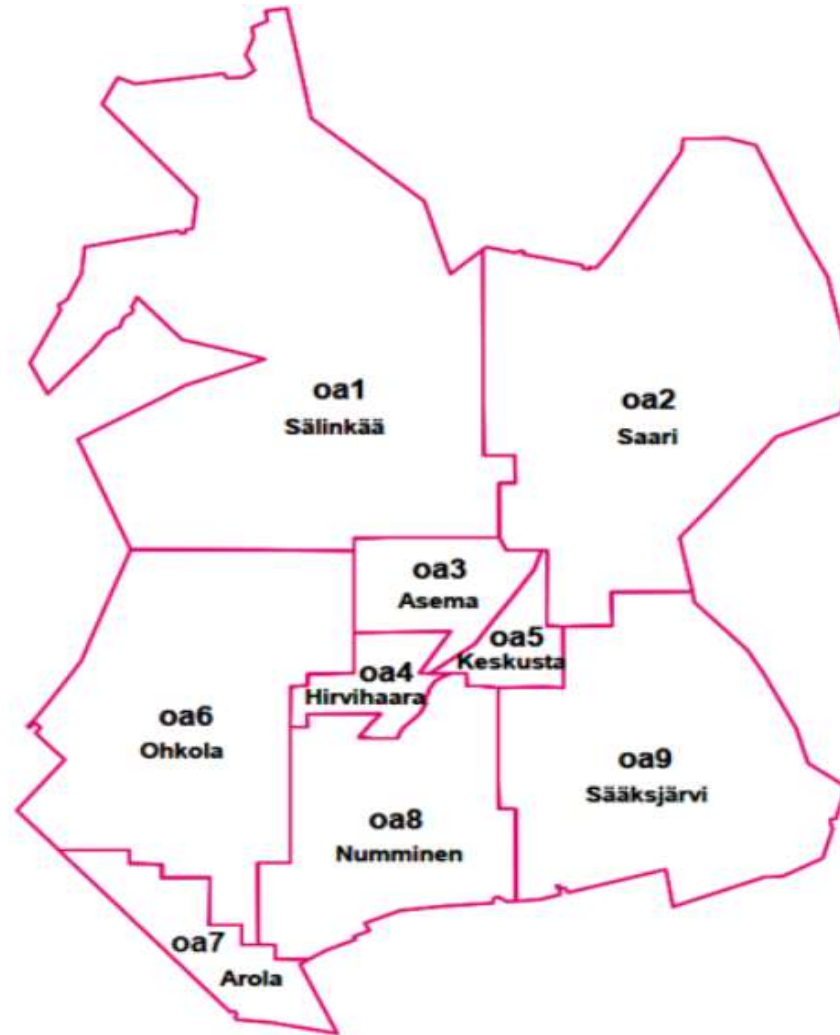

Väestön ikäjakauma 2018

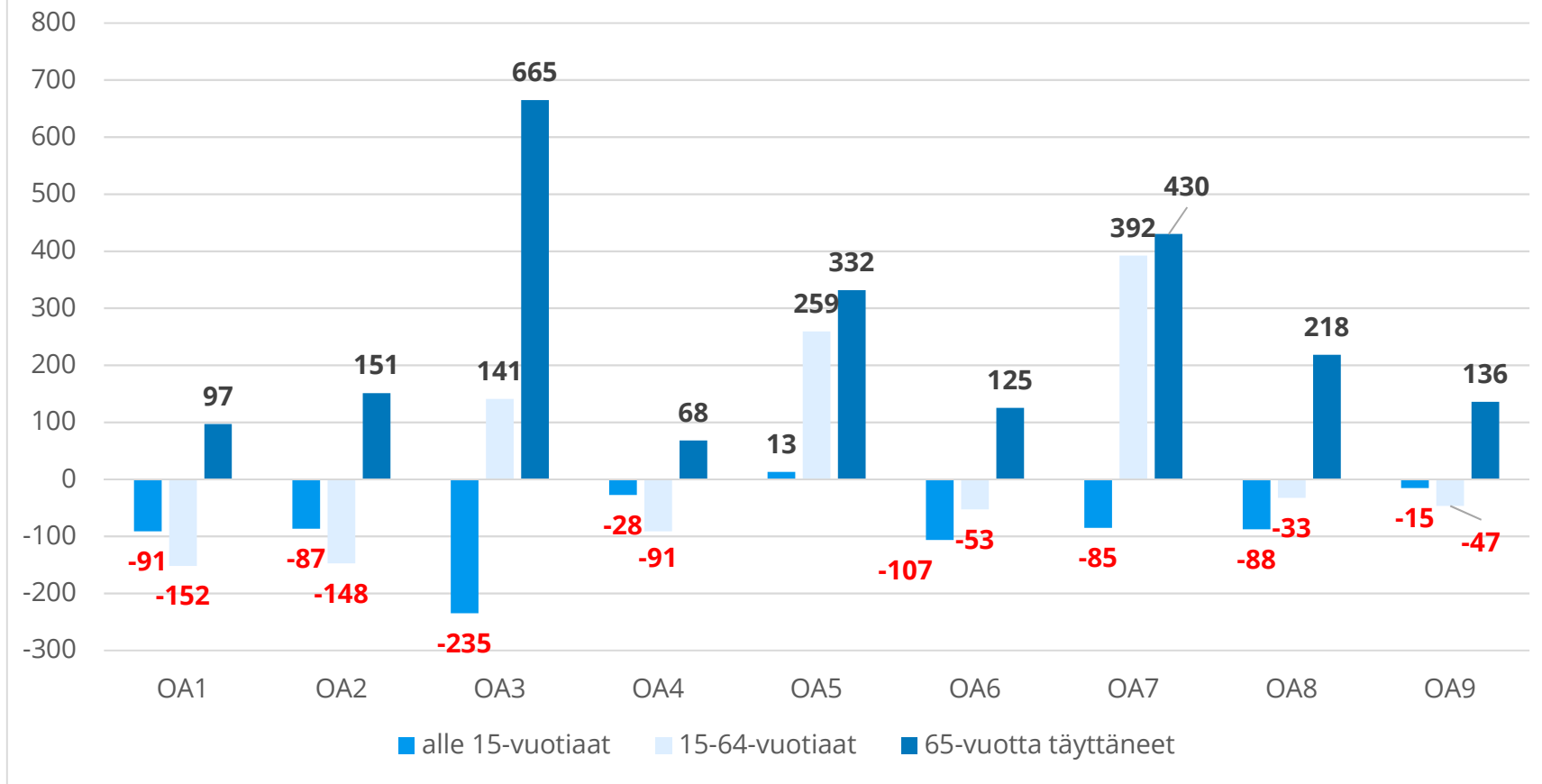

Väestön ikäjakauma 2035

Ikäryhmittäinen muutos alueittain 2018-2035

Verotulot ja valtionosuudet

Valtion vuoden 2021 budjettiriihessä kunnille suuntaama 850 milj. euron tukipaketti jakaantuu valtionosuuksien korotukseen ja yhteisöverotuottojen lisäämiseen.

Peruspalvelujen valtionosuuksiin tehdään vuonna 2021 kertaluonteinen 280 milj. euron korotus ja yhteisöveron kuntien jako-osuuteen tehdään 10 %-yksikön määräaikainen korotus, jonka arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöverotuloja n. 550 milj. eurolla. Lisäksi kuntien yhteisöverotuottojen jako-osuutta korotetaan 2 %-yksiköllä varhaiskasvatusmaksujen alentumisen kompensationsa. Ns. Kiky- valtionosuusvähennykset jäivät kuntien rahoituspohjaan työmarkkinasopimuksessa sovitusta työajan lyhentymisestä huolimatta, mikä osaltaan vähentää kuntien valtionosuuksia. Hallituksen lupauksen mukaisesti uusien ja laajennettujen tehtävien kustannukset korvataan kunnille valtionosuuksissa.

Verotulojen kertymään liittyy vielä paljon epävarmuutta. Pandemian mahdollisesti aiheuttamat talouden uudet rajoitustoimet, yritysten talousvaikeudet ja lisääntyvät lomautukset tai työttömyys saattavat merkittävästi heikentää verotulojen kertymää talousarviovuoden aikana. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennustekehikon mukaisesti lisätynä arviolla kiinteistöveropohjan tarkistuksen tuomasta lisätulosta.

Eri verolajien tuotot ovat seuraavat:

VEROVUOSI / TILIVUOSI	TP 2019	TA 2020	Enn. 2020	2021	2022	2023
Kunnallisveroprosentti	20,50 %	20,50 %	20,50 %	21,00 %	21,00 %	21,00 %
Kunnallisvero	72 831	76 469	75 564	75 793	79 849	81 750
Yhteisövero	3 495	3 777	4 393	5 208	4 619	4 415
Kiinteistövero	7 294	7 245	7 245	8 118	8 217	8 340
Verotulot yhteensä	83 620	87 491	87 202	89 119	92 684	94 505

Talousarvioon sisältyy kuntaveroprosentin korotus 0,5 %-yksiköllä sekä kiinteistöverolajien veroprosenttien korotus 0,1 %-yksiköllä. Kuntaveroprosentin 0,5 %-yksikön korotus tuottaa lisää verotuloja arviolta 1,7 milj. euroa ja kiinteistöveroprosenttien 0,1 %-yksikön korotus 0,8 milj. euroa. Lisäksi kiinteistöveropohjan tarkistuksen arvioidaan lisäävän kiinteistöverotuottoja 0,65 milj. euroa.

Talousarviossa 2021 Mäntsälän kunnan valtionosuudet ovat yhteensä 33,0 miljoonaa euroa, vähennystä 11,9 % ja verotulot ovat yhteensä 89,1 miljoonaa euroa, kasvua 4,8 % edellisen vuoden muutettuun talousarvioon nähden.

Kiinteistöveroprosentit vuonna ovat seuraavat:

KIINTEISTÖVEROLAJI	TP 2019	TA 2020	Enn. 2020	2021	2022	2023
Yleisen kiint.v-% alaiset						
Verotusarvot	325 637	325 637	325 637	325 637	325 637	325 637
Vero % (0,93-2,00)	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %
Vak. asuinrakennukset						
Verotusarvot	469 474	469 474	469 474	480 142	494 429	512 286
Vero % (0,41-0,90 / 0,41-1,00)	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,70 %	0,70 %	0,70 %
Muut asuinrakennukset						
Verotusarvot	14 689	14 689	14 689	14 689	14 689	14 689
Vero % (0,93-1,80)	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Yleishyödylliset yhteisöt						
Verotusarvot	4 690	4 690	4 690	4 690	4 690	4 690
Vero %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Rakentamaton rakenn.paikka						
Verotusarvot	3 165	3 165	3 165	3 165	3 165	3 165
Vero % (2,00-6,00)	4,30 %	4,30 %	4,30 %	4,40 %	4,40 %	4,40 %

Mäntsälän vuoden 2021 valtionosuudet vähenevät ennusteen mukaan 3,2 milj. euroa (153 euroa/asukas) vuodesta 2020. Vähemmän taustalla on vuodelle 2020 myönnettyjen koronakustannusten kompensatioiden päättyminen. Vuodelle 2020 myönnettiin vuotta 2021 suuremmat koronakustannusten kompensatiot. Valtionosuudet vuonna 2021 ovat 32 967 000 euroa.

Peruspalvelujen valtionosuus	siitä verotuloihin perustuva valtionos. taseus	Muut opetus- ja kultt.toimen valtionosuudet	Valtionosuudet yht.	Veromenetysten kompensatiot	Koronakust. tukitoimet yht. v. 2021	Valtionosuudet ja veromenetysten kompens. yht.
26 917 000	4 017 599	-2 319 000	24 598 000	8 678 000	-309 000	32 967 000

2.5 Henkilöstösuunnitelma

Talousarviovuodelle 2021 budjetoidut henkilöstömenot laskevat jonkin verran vuoden 2020 muutetun talousarvion tasosta. Merkittävimmät syyt muutoksille löytyvät henkilöstön vähenemästä sekä täyttämättä jätettyjen toimien ja virkojen kautta huolimatta työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista.

Mäntsälä 2026 ohjelman mukainen henkilöstöohjelma on aloitettu kokoamalla toimialoittain esimiehiltä tietoa seuraavina vuosina eläköityvien henkilöiden määrästä, sekä suunnitelmista näiden tehtävien täyttämistä tai täyttämättä jättämisestä. Kunnan hallintorakenteen muutoksella on tarkoitus suunnitelmallisesti terävöittää hallinnon toimenkuvien rakentamista

sekä pohtia poislähtevien henkilöiden tehtävien täyttämistä ja/tai tehtävien jakamista uudelleen. Kasvatus- ja sivistyspalveluissa syntyvyyden matalana pysyminen vaikuttaa henkilöstön tarpeeseen varhaiskasvatuksessa vielä vuosina 2021-2023 ja sen jälkeen opetuksessa vuosittaisen kouluun lähtevien määrän laskiessa 2017 ja sen jälkeen syntyneiden aloittaessaan koulunsa.

Henkilöstötyössä lähtökohtana ovat kunnan strategiset tavoitteet, laadukkaiden palvelujen järjestäminen, terveellisyys ja turvallisuus. Työyksiköiden johtamisen tulee

olla strategia- ja tavoitelähtöistä. Työt organisoidaan yksiköittäin siten, että henkilöstön osaaminen saadaan hyödynnettyä ja osaamista jaettava tarvetta vastaavasti. Esimiehen johtamistapa on oikeudenmukainen, tukee avointa ja jokaista työntekijää arvostavaa ilmapiiriä sekä työhyvinvointia. Työyhteisön tiedonkulkuun ja avoimeen, laadukkaaseen viestintään panostetaan sekä rakenteissa että päätöksenteossa. Tärkeässä roolissa on myös henkilöstön tukeminen työyhteisötaitoissa, oman toimintansa johtamisessa ja vastuunotossa, työhyvinvoinnin rakentajana.

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Konsernipalvelut	61,2	64,3	62,6
Kasvatus- ja sivistyspalvelut	625,5	566,1	537,1
Tekniset palvelut	117,8	117,2	138,5
Yhteensä	804,5	747,6	738,2

2.6 Talousarvion ja taloussuunnitelman tasapainotus

Kriisikuntakriteeristö

Kuntatalouden tasapainottamisesta säännellään Kuntalain 110 ja 118 §:ssä. Kuntalain mukaan kunnan ja valtion on yhdessä selvitettävä kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut ja ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos kunta ajautuu erityisen vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu, uusittu laki tuli

voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista aiempaa paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyi ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Uusitun lain mukaan arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää Kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
 1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(vanha: konsernin negatiivinen vuosikate)*
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti *(vanha: 1 prosenttiyksikkö)*
 3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla *(vanha: tunnusluvussa huomioidaan ainoastaan konsernin lainamäärä)*
 4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 *(vanha: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %)*

Kohdassa 3 tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Kohta 3 huomioi aiempaa paremmin

kiinteistöleasingilla toteutettujen investointien vaikutuksen kunnan talouteen. Kohdassa 1 tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan mahdollisesti myönnettyä

harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Lisäksi kohdassa 4 tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennyksien summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Kuntien on tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä kriisikuntakriteeristön raja-arvon täyttymistä. Kunnille on siksi määritelty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin. Nämä talouden vakavasta heikkenemisestä varoittavat raja-arvot ovat:

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

Vuosien 2018-2021 tilinpäätöksiä arvioidaan vielä vanhojen kriisikuntakriteerien perusteella, mutta koska vuoden 2022 osalta noudatetaan jo uusia kriteerejä, jotka huomioivat vuosien 2020 ja 2021 toteutumatietoja, on vuoden 2020 talousarvio syytä laatia uudet kriisikuntakriteerit huomioiden.

Mäntsälän vuoden 2019 tilinpäätöksessä arviointimenettelyn tunnuslukujen raja-arvoista täyttyi kohta 1. sekä 4. myös uusilla kriisikuntamittareilla mitattuna. Mäntsälän kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 100,9% (raja-arvo 50%) ja konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate 0,4 (raja-arvo 0,8). Mäntsälän kuntastrategiassa tavoitteeksi on

asetettu kuntakonsernin talouden tasapaino, joka saavutetaan pitkäjänteisellä ja kustannustietoisella päätöksenteolla. Tavoitteen toteutumisen tueksi talousarviossa määritellään kuntaan vuoteen 2026 ulottuva talousohjelma, jonka tavoitteena on hillitä investointien määrää, kohentaa investointien tulorahoitusta, kääntää kuntakonsernin velkaantuminen laskuun, hillitä käyttötalousmenojen kasvua ja kääntää väestönkehitys nousuun. Talouden tasapainottaminen edellyttää rakenteellisia uudistuksia sekä palvelutuotannossa että palveluverkossa.

Kuntalain tunnuslukujen raja-arvot

Mäntsälä

Asukasmäärä

	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasmäärä	20 685	20 854	20 803	20 686	20 721

Kriisikuntakriteerit:

Taseeseen kertynyt yli/alijäämä, milj. €

Taseeseen kertynyt yli/alijäämä, milj. €	16,5	25,9	32,7	30,5	23,1
--	------	------	------	------	------

Kuntakonsernin kertynyt yli/alijäämä €/asukas

Kuntakonsernin kertynyt yli/alijäämä €/asukas	800	1 233	1 572	1 475	1117
---	-----	-------	-------	-------	------

tai:

1. Kuntakonsernin vuosikate, milj. €

1. Kuntakonsernin vuosikate, milj. €	16,1	12,4	20,7	12,2	7,5
--------------------------------------	------	------	------	------	-----

uusi: Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde alle 80 %

uusi: Konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde alle 80 %			148,4	84,2	49,4
---	--	--	-------	------	------

2. Kunnan tulovero%, ero pain. keskiarvoon

2. Kunnan tulovero%, ero pain. keskiarvoon	0,66	0,63	0,6	0,66	0,62
--	------	------	-----	------	------

uusi: Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

uusi: Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti					0,62
---	--	--	--	--	------

3. Kuntakonsernin lainakanta, €/as ero ka:oon %

3. Kuntakonsernin lainakanta, €/as ero ka:oon %	7,0	14,6	0,0	28,1	31,4
---	-----	------	-----	------	------

uusi: Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

uusi: Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla					*
---	--	--	--	--	---

4. Kuntakonsernin suhteellinen valkaantuneisuus

4. Kuntakonsernin suhteellinen valkaantuneisuus	96,6	101,9	103,4	86,1	100,9
---	------	-------	-------	------	-------

uusi: konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

uusi: konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8			0,9	0,6	0,4
---	--	--	-----	-----	-----

Kunnan tuloveroprosentti

Kunnan tuloveroprosentti	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50
--------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Painotettu tuloveroprosentti, koko maa

Painotettu tuloveroprosentti, koko maa	19,84	19,87	19,90	19,84	19,88
--	-------	-------	-------	-------	-------

Kuntakonsernin lainakanta Mäntsälä €/as

Kuntakonsernin lainakanta Mäntsälä €/as	6 398	7 057	7 310	8 398	9339
---	-------	-------	-------	-------	------

Konsernin lainakanta, €/as koko maa keskiarvo

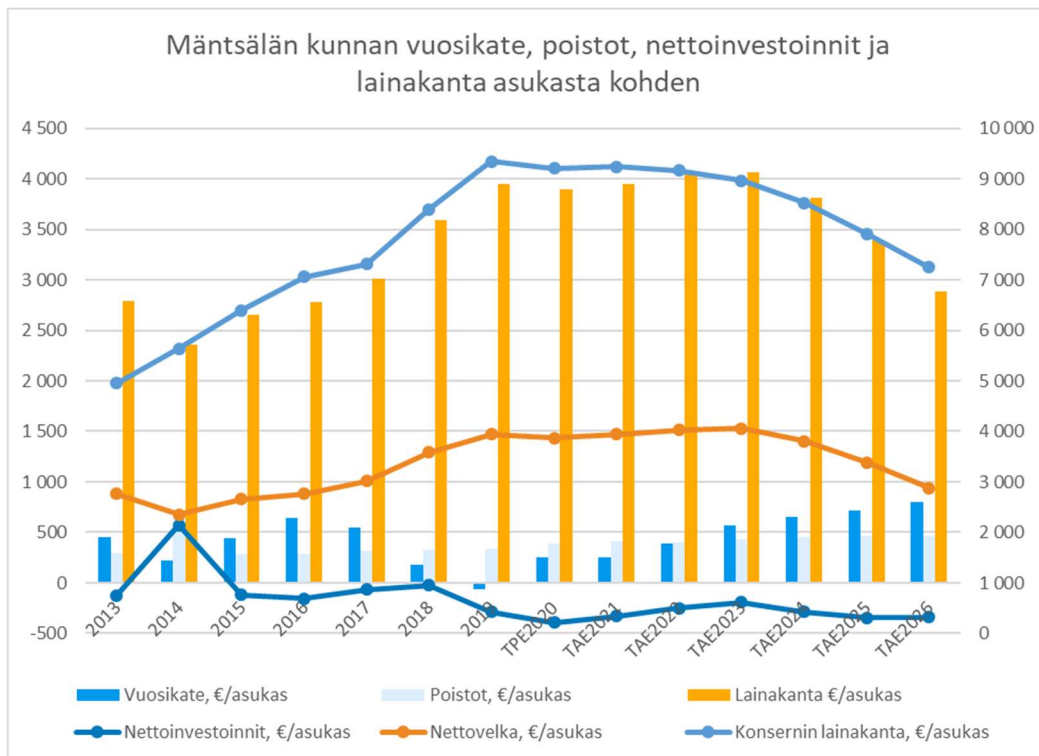
Konsernin lainakanta, €/as koko maa keskiarvo	5 978	6 158	7 309	6 558	7105
---	-------	-------	-------	-------	------

Konsernin lainakanta ja vuokravastuut Mäntsälä €/as

9725

Konsernin lainakanta ja vuokravastuut, €/as koko maan keskiarvo

* ei saatavilla

2.7 Talousohjelma

Lähtökohdat talouden tasapainottamiselle

Kunnan talouden tasapainottamisen suunnittelussa on määritelty kunnalle ja kuntakonsernille velkaantumista ja investointien rahoitusta mittaavien tunnuslukujen tavoitearvot. Tavoitearvojen määrittelyssä periaatteena oli saattaa kunnan ja kuntakonsernin talous kestäväälle pohjalle, jotta kunta selviytyy tulevaisuuden investointitarpeista ja kykenee täyttämään kunnalle määrätyt lakisääteiset tehtävät, eikä ole vaarassa ajautua kriisikuntalaissa määriteltyksi kriisikunnaksi.

Tilinpäätöksessä 2019 kunnan tulos oli 8,3 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätöksenuste on 2,9 milj. euroa alijäämäinen. Ilman käyttötalouden tasapainotustoimenpiteitä vuosien 2021-2026 alijäämien ennustetaan kasvavan yli 50 milj. euroon, jolloin taseeseen kertyneet ylijäämät käytetään vuoteen 2023 mennessä. Ilman sopeutustoimia taseessa olisi edellisten tilikausien kertynyttä alijäämää jo yli 30 milj. euroa vuoteen 2026 mennessä. Taseeseen kertyneiden ylijäämien kutistuminen heikentää vakavasti kunnan vakavaraisuutta ja ilman sopeutustoimia kunta uhkaa ajautua kriisikunnaksi vuoden 2023 jälkeen.

Kunnan vuosikate on laskenut voimakkaasti vuodesta 2016 alkaen. Vuosikate tulee saattaa kasvu-uralle, jotta kunta voi rahoittaa investointejaan käyttötuloilla ja kunnan velkaantumiskehitys saadaan taitettua. Investointien tulorahoitus oli vuoden 2019 tilinpäätöksessä -12,5 %. Vuoden 2020 ennusteessa se on 147%. Investointien tulorahoitusprosentti kuvaa sitä, kuinka suuri osuus investointien hankintamenoista voidaan kattaa käyttötalouden tulorahoituksella (vuosikate) velkarahoituksen sijaan. Toiminnan ja investointien 5 vuoden rahavirta mittaa investointien rahoitusmahdollisuutta käyttötalouden tulorahoituksen lisäksi

investointien rahoitusosuuksilla ja käyttöomaisuuden myyntituloilla. Tunnusluku ilmaisee kunnan kyvykkyyttä rahoittaa toiminnallaan tarvittavia investointeja, eikä se saa olla pysyvästi negatiivinen. Ilman toimenpiteitä toiminnan ja investointien 5 vuoden rahavirta uhkaa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Vuoden 2020 ennusteessa toiminnan ja investointien 5 vuoden rahavirta on -29,6 milj. euroa.

Vuoden 2016 jälkeen kunnan investoinnit ovat kasvaneet voimakkaasti. Korkea investointitaso on kasvattanut kunnan velkamäärää niin, että vuodesta 2017 lukien kunnan velkamäärä on ylittänyt maan keskiarvon. Samaan aikaan myös kuntakonsernin yhtiöt ovat investoineet ja niiden velkaantuminen on kasvanut. Tilinpäätöksessä 2019 kunnan velkamäärä oli 3949 euroa/asukas, konserninelan määrä oli 9339 euroa/asukas, jolla kunta ylittää kriisikuntakriteerien mukaisen konserninelan määrän. Koska kunnan investointisuunnitelman mukainen investointitaso kasvaa vuoteen 2023 saakka, tulee konserninelan määrä kasvamaan edelleen. Ennusteen mukainen konserninelka vuonna 2024 olisi jo n.12 000 euroa/asukas, ellei talouden tasapainotustoimiin ryhdytä.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteitä on sisällytetty jo vuoden 2020 talousarvioon n. 0,5 milj. euron edestä. Vuoden 2020 alusta alkaen kunnassa on poliittisen ohjausryhmän, virkamiesten ja ulkopuolisen konsultin (FCG OY) toimesta suunniteltu Mäntsälä 2026 -ohjelmaa, jolla toteutetaan talouden sopeuttamistoimia vuoteen 2026 saakka. Mäntsälä 2026 -ohjelman sopeuttamistoimilla tavoitellaan vuosille 2020-2026 yhteensä 10,05 milj. euron pysyviä sopeutustoimia. Tavoitteellinen summa jakautuu tuottavuutta lisääviin toimenpiteisiin (4,5 milj. euroa), palvelun mitoittamiseen ja laatuun liittyviin toimenpiteisiin (0,5 milj. euroa), tuloja lisääviin

toimenpiteisiin (3,6 milj. euroa) sekä kertaeriin (1,6 milj. euroa). Pysyviä sopeutustoimenpiteitä löydettiin vain 8,6 milj. euron edestä, joten sopeutustoimia tulisi löytää lisää seuraavien vuosien talousarvioiden laadinnan yhteydessä. Myös vuoden 2020 alussa puhjennun koronaviruspandemian kustannukset saattavat lisätä sopeutustarvetta tulevina vuosina.

Mäntsälä 2026 –ohjelmassa suunnitellut tasapainottamistoimet jakaantuvat koko ohjelmakaudelle. Talouden sopeuttamistoimet sisällytetään kunkin vuoden talousarvioon, jolloin toimenpiteet hyväksytään kunkin tulosalueen talousarvion yhteydessä ja päätettäessä kunnan investointiohjelmasta ja kunnan veroprosenteista. Yhteensä vuosille 2020–2026 suunnitellut sopeutustoimet olisivat siten 10,55 milj. euroa. Mäntsälä 2026 –ohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain talousarvion raportoinnin yhteydessä.

Vuosien 2020-2026 talousohjelmalla pyritään pysäyttämään kunnan talouden heikentyminen, kääntämään kuntakonsernin velkaantuminen

laskevalle uralle ja turvaamaan kuntastrategian mukainen toiminta. Ajanjaksolle osuu kahdet kuntavaalit: vuosina 2021 ja 2025. Seitsemän vuoden talousohjelman vuoksi myös talousarvioon liitetty taloussuunnitelma laaditaan poikkeuksellisen pitkälle ajanjaksolle, vuoteen 2026 saakka. Pitkän aikavälin suunnittelun ja talouden hallinnan tukemiseksi myös investointisuunnitelma hyväksytään talousarviossa vuoteen 2026 saakka. Investointien suunnittelu ulotetaan aina vuoteen 2035 saakka, jotta tulevaisuuden investointitarpeisiin voidaan varautua jo ennakkoon edeltävien vuosien taloussuunnittelussa. Talousohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumasta raportoidaan talousarvion toteutumaraportoinnin yhteydessä. Talousohjelmaa tarkistetaan talousohjelman voimassaoloaikana vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä ja sitä päivitetään toimintaympäristön muutosten tai kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden kehityksen vaatimusten perusteella.

Talouden tunnuslukujen tavoitearvot

Tunnusluvut	TP 2018	Lähtötaso, TP 2019	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta, kunta	74 189 018	81 844 228	61 500 000	v. 2026
Lainakanta, konserni	173 187 000	193 527 386	181 500 000	v. 2026
Konserninlainat, euroa/asukas	8 371	9 339	8 500	v. 2026
Investointien tulorahoitusprosentti	34,1 %	-12,5 %	>125 %	v. 2023
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5v	8,8 milj.€	-38,4 milj. €	>0	v. 2024
Omavaraisuusaste	26,4 %	55,3 %	>60 %	v. 2024
Suhteellinen velkaantuneisuus	69,3 %	79,4 %	<66 %	v. 2025

Talouden tunnusluvut kertovat, onko kunnan talous kestävällä pohjalla palvelutoiminnan ja tarvittavien investointien turvaamiseksi. Talousohjelman tunnuslukujen lähtötaso määriteltiin vuoden 2019 tilinpäätösnennusteen perusteella. Tunnuslukujen tavoitetason määrittelyssä huomioitiin talousarviossa 2019 vuodelle 2020 suunniteltujen investointien toteuttaminen sekä Kuntaliiton syyskuussa 2019 laatimat arviot verotulojen kehitymisestä kunnassa. Tunnuslukujen tavoitearvojen määrittelyssä oletettiin valtionosuuksien tason

säilyvän ennallaan. Talouden kehittyminen vuoden 2020 aikana ja talouden ennusteet vuodelle 2021 sekä Mäntsälä 2026 –ohjelman periaatepäätökset huomioiden talouden tunnuslukutavoitteiden saavuttaminen tulee vaatimaan lisäsopeutustoimia tulevien vuosien talousarvioissa.

Talousohjelman edellytykset

Talousohjelman tunnuslukujen tavoitearvojen saavuttaminen edellyttää, että vuosien 2021-2026 toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan talouden reunaehdot. Näitä reunaehtoja tarkistetaan ja tarvittaessa

päivitetään vuosittain kunnan poliittisen-, taloudellisen- tai toiminnallisten edellytysten muuttuessa. Nämä suunnittelun reunaehdot muodostavat talousohjelman 2020-2026 ohjelmakohdat.

Talousohjelma 2020 - 2026, ohjelmakohdat	
1.	Keskimääräinen toimintakatteen vuosikasvu 2020-2026 ei ylitä 1,6%:ia.
2.	Vuosien 2020 ja 2021 talousarviossa toteutetaan yhteensä vähintään 3,6 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.
3.	Talousarviovuosilla 2023 - 2026 toteutetaan vähintään 7,0 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.
4.	Vuotuinen väestönkasvu on 2020 ja 2021 vähintään 0,5% ja 2022-2026 vähintään 0,7%.
5.	Investointimenot ajanjaksolla 2020-2026 ovat enintään 54,2 milj. euroa.
6.	Vuosittainen verorahoituksen (verot+valtionosuudet) kasvu ajanjaksolla 2020-2026 on vähintään 2,5%.

Talousohjelman sopeutustoimet

Kunnan ja sen toimialojen tulee sopeuttaa toimintaa ja taloutta talousohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Osa toimenpiteistä tulee toteuttaa vuoden 2020-2021 aikana (lyhyen aikavälin toimenpiteet), osa toimenpiteistä

ajoittuu talousohjelman vuosille 2022-2026 (pitkän aikavälin toimenpiteet). Sopeutustoimien ja tavoitteiden vaikutusten tulee olla kuntastrategian mukaisia.

Ohjelmakohtaiset toimenpiteet tavoitteineen:

1. Keskimääräinen toimintakatteen vuosikasvu 2020-2026 ei ylitä 1,6%:ia.							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Toimintakatteen kehitys taloussuunnitelmassa	2,7	1,4	1,8	0,1	0,6	1,1	0,5

2. Vuosien 2020 ja 2021 talousarviossa toteutetaan yhteensä vähintään 3,6 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.		
	2020	2021 - 2026
Kotihoidontuen kuntalisän muutos, €	87 000	
Työn tuottavuuden nosto 0,5% v. 2020 ja 1% v. 2021, €	175 997	
Ruoka- ja siivouspalvelujen toiminnan tehostaminen, €	217 202	
Kulttuuri- ja nuoristyöntekijän karsinta, €	45 000	
Kuntatekniikan maksujen korotus, tulolisäys €	10 000	
Kirjaston kustannusten karsinta, €	10 000	
Elinvoimapalvelujen kustannusten karsinta, €	5 000	
Tuottavuustoimet yhteensä 2020	550 199	
Mäntsälä 2026 toimenpiteet:		
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet:		
Eläköitymiset ja kunnasta vapautuvat virta ja toimet		1 600 000
Kouluverkkomuutokset, Arolan koulun lakkautus		270 000
Päiväkoti Amanda ja siihen liittyvät toiminnalliset muutokset		623 000
Ruoka- ja siivouspalvelujen uudelleen organisointi sekä terveyskeskuksen keittiötuotannon uudistaminen		558 000
Yleinen kunnan tuottavuuden nosto 0,5%		250 000
C-salkun käyttötaloussäästöt		230 000
Kunnan sopimushallinnan kehittäminen		210 000
Varhaiskasvatuksen henkilöstösäästöt		160 000
Asiantuntijapalvelujen vähentäminen		150 000
Kuntatekniikan toiminnan sisäinen tehostaminen		100 000
Esiopetuksen järjestämisvastuun siirtäminen varhaiskasvatuksen tulosalueelle		80 000
Tietohallinnon tuottavuuden nosto		80 000
Puistoalueen henkilöstösäästöt		48 000
Ehnroosin ja Myllymäen koulujen johtamisjärjestelyjen uudistaminen		21 000
Asemakaavoittajan tehtävä järjestetään sisäisesti		20 000
Suunnitteluavustajan tehtävien uudelleen järjestäminen		20 000
Sähköiset työkalut ja palvelut		20 000
Kirjaston asiantuntijapalvelut ja erilliskorvaukset		16 000
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet yhteensä:		4 456 000

Palvelun mitoitukseen ja laatuun liittyvät toimenpiteet:		
Kotihoidontuen kuntalisä		423 000
Joukkoliikennesopimukset ja lipputuki		60 000
Toimielinkokouksien ja luottamushenkilöpalkkioiden vähentäminen		11 000
Palvelun mitoitukseen ja laatuun liittyvät toimenpiteet yhteensä:		494 000
Tuloja lisäävät toimenpiteet:		
Veroprosentin nosto 0,5%-yksikköä		1 700 000
Kiinteistöveroprosentin nosto 0,1%- yksikköä kaikissa kiinteistöverolajeissa		800 000
Kiinteistöveropohjan tarkistus		650 000
Maksujen ja taksojen korotus 10 % (pl. päivähoito)		100 000
Tytäryhtiötuloutuksen lisääminen		300 000
Tuloja lisäävät toimenpiteet yhteensä:		3 550 000
Kertaerät:		
Tarpeettomien kiinteistöjen myynti		1 550 000
Kertaerät yhteensä:		1 550 000
Mäntsälä 2026 toimenpiteet yhteensä:		10 050 000
joista vuodelle 2021 kohdistuu:		4 282 508

3.

Talousarviovuosilla 2022 - 2026 toteutetaan vähintään 6,5 milj. euron pysyvät sopeuttamistoimet.

Mäntsälä 2026 toimenpiteet	6,6 milj. €
----------------------------	-------------

4.

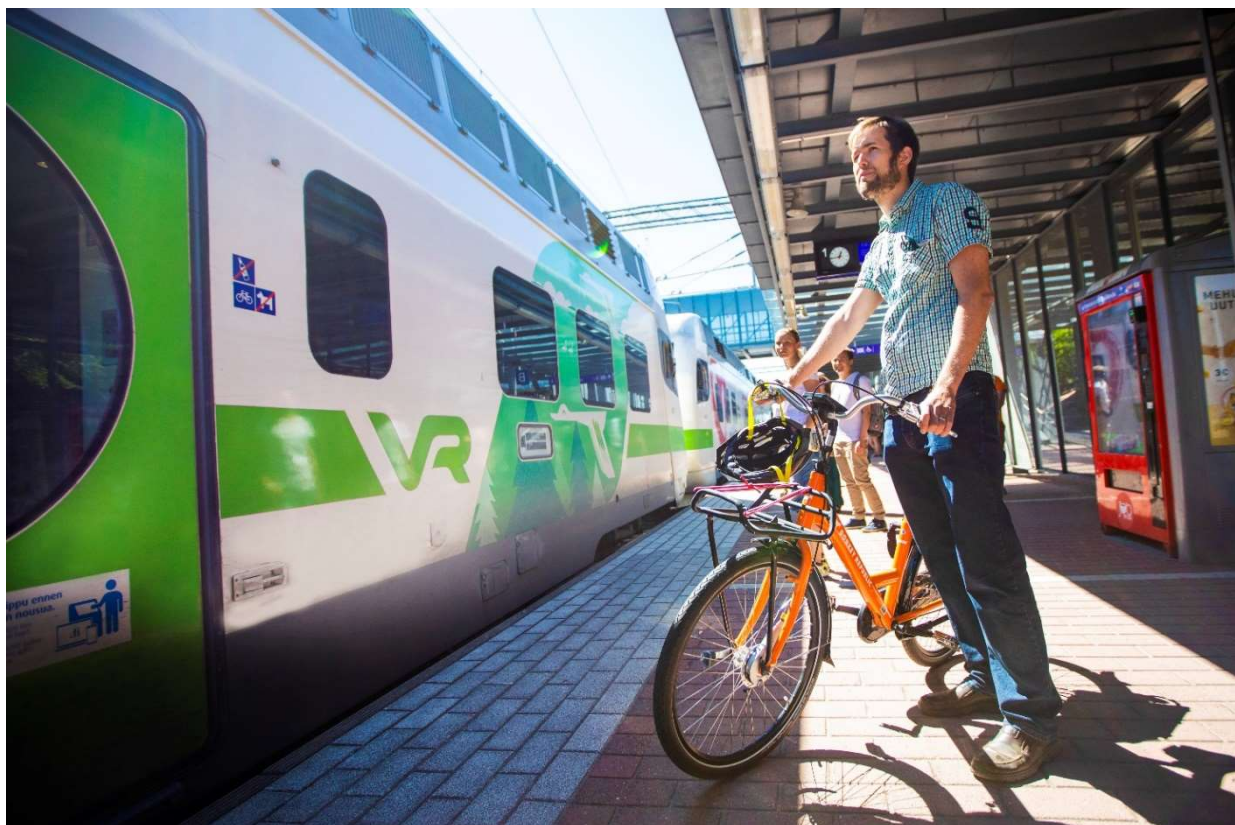
Vuotuinen väestönkasvu on 2020 ja 2021 vähintään 0,5% ja 2022-2026 vähintään 0,7%

Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

a.	Kunnan viestintään ja markkinointiin panostetaan lisäämällä henkilöresurssia
b.	Kunnan tonttitarjontaa monipuolistetaan ja myyntiä tehostetaan
c.	Kunnan joukkoliikennettä kehitetään

5. Investointimenot ajanjaksolla 2020-2026 ovat enintään 54,2 milj. euroa.							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investointimenot talousarviossa, milj.€	4,8	7,4	10,7	13,2	9,3	6,9	7,0
Kumulatiiviset investointimenot, milj.€	4,8	12,2	22,9	36,1	45,4	52,3	59,3

6. Vuosittainen verorahoituksen (verot+valtionosuudet) kasvu ajanjaksolla 2020-2026 on vähintään 2,5%.							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verorahoituksen kasvu talousarviossa, %	8,1	-0,3	4,2	3,1	2,0	2,0	1,9

3 Tuloslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	12 576	10 699	10 119	10 310	10 304	10 321	10 546	10 611	10 538	10 314
Myyntitulot	3 371	2 761	2 761		2 524	2 498	2 596	2 599	2 562	2 564
Maksutulot	2 328	2 304	1 704		2 163	2 114	2 117	2 120	2 128	2 141
Tuet ja avustukset	952	650	670		659	637	666	700	631	628
Muut toimintatulot	5 925	4 985	4 985		4 958	5 072	5 167	5 192	5 218	4 981
Valmistus omaan käyttöön	153	5	5	9						
Toimintakulut	-128 585	-125 955	-127 568	-128 369	-129 013	-131 002	-131 331	-132 077	-133 322	-133 756
Henkilöstömenot	-35 483	-35 516	-35 330		-35 827	-35 738	-34 895	-34 252	-33 950	-33 139
Palvelujen ostot	-81 511	-79 184	-80 873		-82 328	-84 645	-85 956	-87 417	-88 930	-90 309
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 825	-4 823	-4 863		-4 959	-5 224	-5 264	-5 293	-5 326	-5 309
Avustukset	-4 010	-4 272	-4 342		-3 815	-3 494	-3 494	-3 413	-3 413	-3 413
Muut toimintamenot	-2 756	-2 161	-2 161		-2 085	-1 901	-1 723	-1 701	-1 702	-1 586
Toimintakate	-115 856	-115 251	-117 444	-118 050	-118 709	-120 681	-120 786	-121 465	-122 784	-123 442
Verotulot	83 620	87 491	87 202	87 202	89 119	92 684	94 505	96 378	98 261	100 129
Valtionosuudet	29 609	31 142	36 160	36 160	32 967	34 579	36 715	37 474	38 223	38 988
Rahoitustuotot ja -kulut	1 351	1 009	1 009	1 319	1 865	1 590	1 490	1 490	1 490	1 490
Korkotulot	1 846	1 700	1 700	1 850	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustuotot	323	50	50	300	350	50	50	50	50	50
Korkokulut	-755	-731	-731	-731	-175	-150	-250	-250	-250	-250
Muut rahoituskulut	-62	-10	-10	-100	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Vuosikate	-1 276	4 391	6 927	6 632	5 242	8 172	11 924	13 877	15 191	17 165
Poistot ja arvonalentumiset	-7 038	-8 146	-8 146	-8 146	-8 474	-8 341	-9 092	-9 600	-9 900	-10 000
Tilikauden tulos	-8 314	-3 755	-1 219	-1 514	-3 232	-169	2 832	4 277	5 291	7 165
Poistoeron vähennys	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-8 283	-3 724	-1 188	-1 484	-3 201	-138	2 863	4 308	5 322	7 196
Tunnusluvut										
Toimintatuotot / toimintakulut %	9,8 %	8,5 %	7,9 %	8,0 %	8,0 %	7,9 %	8,0 %	8,0 %	7,9 %	7,7 %

Vuosikate / poistot %	-18,1 %	53,9 %	85,0 %	81,4 %	61,9 %	98,0 %	131,1 %	144,5 %	153,4 %	171,6 %
Vuosikate € / asukas	-62	211	332	319	251	390	566	655	713	801
Asukasmäärä	20 723	20852	20852	20810	20893	20977	21082	21187	21314	21442

<i>(ulkoinen ja sisäinen) 1000 €</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	30 822	29 674	29 094	29 285	30 105	29 978	29 965	29 903	29 829	29 605
Valmistus omaan käyttöön	153	5	5	9						
Toimintakulut	-146 831	-144 930	-146 543	-147 343	-148 815	-150 659	-150 751	-151 368	-152 613	-153 048
Toimintakate	-115 856	-115 251	-117 444	-118 050	-118 709	-120 681	-120 786	-121 465	-122 784	-123 442
Verotulot	83 620	87 491	87 202	87 202	89 119	92 684	94 505	96 378	98 261	100 129
Valtionosuudet	29 609	31 142	36 160	36 160	32 967	34 579	36 715	37 474	38 223	38 988
Rahoitustuotot ja -kulut	1 351	1 009	1 009	1 319	1 865	1 590	1 490	1 490	1 490	1 490
Korkotulot	1 846	1 700	1 700	1 850	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustuotot	323	50	50	300	350	50	50	50	50	50
Korkokulut	-755	-731	-731	-731	-175	-150	-250	-250	-250	-250
Muut rahoituskulut	-62	-10	-10	-100	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Vuosikate	-1 276	4 391	6 927	6 632	5 242	8 172	11 924	13 877	15 191	17 165
Poistot ja arvonalentumiset	-7 038	-8 146	-8 146	-8 146	-8 474	-8 341	-9 092	-9 600	-9 900	-10 000
Tilikauden tulos	-8 314	-3 755	-1 219	-1 514	-3 232	-169	2 832	4 277	5 291	7 165
Tilinpäätössiirrot	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-8 283	-3 724	-1 188	-1 484	-3 201	-138	2 863	4 308	5 322	7 196

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	Mäntsälän kunta, sote-uudistus voimaan 2023 alussa			
							TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	12 576	10 699	10 119	10 310	10 304	10 321	10 546	10 611	10 538	10 314
Valmistus omaan käyttöön	153	5	5	9						
Toimintakulut	-128 585	-125 955	-127 568	-128 369	-129 013	-131 002	-56 855	-56 158	-55 932	-54 861
Toimintakate	-115 856	-115 251	-117 444	-118 050	-118 709	-120 681	-46 309	-45 547	-45 394	-44 547
Verotulot	83 620	87 491	87 202	87 202	89 119	92 684	41 414	42 226	43 025	43 789
Valtionosuudet	29 609	31 142	36 160	36 160	32 967	34 579	13 427	13 890	14 412	14 857
Rahoitustuotot ja -kulut	1 351	1 009	1 009	1 319	1 865	1 590	1 490	1 490	1 490	1 490
Korkotulot	1 846	1 700	1 700	1 850	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Muut rahoitustuotot	323	50	50	300	350	50	50	50	50	50
Korkokulut	-755	-731	-731	-731	-175	-150	-250	-250	-250	-250
Muut rahoituskulut	-62	-10	-10	-100	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Vuosikate	-1 276	4 391	6 927	6 632	5 242	8 172	10 022	12 059	13 534	15 589
Poistot ja arvonalentumiset	-7 038	-8 146	-8 146	-8 146	-8 474	-8 341	-9 092	-9 600	-9 900	-10 000
Tilikauden tulos	-8 314	-3 755	-1 219	-1 514	-3 232	-169	930	2 459	3 634	5 589
Poistoeron vähennys	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-8 283	-3 724	-1 188	-1 484	-3 201	-138	961	2 490	3 664	5 620
Veroprosentti	20,5 %	20,5 %	20,5 %	20,5 %	21,0 %	21,0 %	7,74 %	7,74 %	7,74 %	7,74 %
Tunnusluvut										
Toimintatuotot / toimintakulut %	9,8 %	8,5 %	7,9 %	8,0 %	8,0 %	7,9 %	18,5 %	18,9 %	18,8 %	18,8 %
Vuosikate / poistot %	-18,1 %	53,9 %	85,0 %	81,4 %	61,9 %	98,0 %	110,2 %	125,6 %	136,7 %	155,9 %
Vuosikate € / asukas	-62	211	332	319	251	390	475	569	635	727
Asukasmäärä	20 723	20852	20852	20810	20 893	20977	21082	21187	21314	21442

4 Rahoituslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta										
Vuosikate	-1 276	4 391	6 927	6 632	5 242	8 172	11 924	13 877	15 191	17 165
Tulorahoituksen korjauserät	-1 527	-1 200	-1 200	-1 200	-1 460	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660
Investointien rahavirta										
Investointimenot	-10 307	-4 795	-4 520	-4 510	-7 389	-10 692	-13 162	-9 310	-6 875	-7 020
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97									
Käyttöomaisuuden myynnit	2 738	1 400	1 400	1 400	1 660	1 960	1 960	1 860	1 860	1 860
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 275	-204	2 607	2 322	-1 947	-2 220	-938	4 767	8 516	10 345
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset	582	150	150	150	150	10	10	10	10	10
Lainakannan muutokset	7 655	240	-2 571	-886	1 605	2 161	887	-4 813	-8 513	-10 413
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				30 000	25 000					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 096	-4 260	-4 260	-16 187	-20 295	-5 239	-4 713	-4 713	-34 713	-4 713
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 752	4 500	1 689	-14 699	-3 100	7 400	5 600	-100	26 200	-5 700
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 158			-1 300						
Rahoituksen rahavirta	10 395	390	-2 421	-2 036	1 755	2 171	897	-4 803	-8 503	-10 403
Rahavarojen muutos	120	186	186	286	-192	-49	-41	-37	12	-59
Tunnusluvut										
Toiminnan ja investointien kertymä, €	-38 400	-32 145	-29 334	-29 620	-30 785	-26 432	-12 965	2 076	8 270	20 469
Investointien tulorahoitus, %	-12,4 %	91,6 %	153,3 %	147,0 %	70,9 %	76,4 %	90,6 %	149,0 %	221,0 %	244,5 %
Asukasmäärä	20 723	20 852	20 852	20 810	20 893	20 977	21 082	21 187	21 314	21 442
Lainakanta	81 844	82 084	79 273	80 958	82 563	84 723	85 610	80 797	72 284	61 871
Lainakanta € / asukas	3949	3937	3802	3890	3952	4039	4061	3814	3391	2885

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	Mäntsälän kunta, sote-uudistus voimaan 2023 alussa				
							TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	
Toiminnan rahavirta											
Vuosikate	-1 276	4 391	6 927	6 632	5 242	8 172	10 022	12 059	13 534	15 589	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 527	-1 200	-1 200	-1 200	-1 460	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660	
Investointien rahavirta											
Investointimenot	-10 307	-4 795	-4 520	-4 510	-7 389	-10 692	-13 162	-9 310	-6 875	-7 020	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97										
Käyttöomaisuuden myynnit	2 738	1 400	1 400	1 400	1 660	1 960	1 960	1 860	1 860	1 860	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 275	-204	2 607	2 322	-1 947	-2 220	-2 840	2 949	6 859	8 769	
Rahoituksen rahavirta											
Antolainauksen muutokset	582	150	150	150	150	10	10	10	10	10	
Lainakannan muutokset	7 655	240	-2 571	-886	1 605	2 161	2 789	-2 996	-6 856	-8 838	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				30 000	25 000						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 096	-4 260	-4 260	-16 187	-20 295	-5 239	-4 713	-4 713	-34 713	-4 713	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 752	4 500	1 689	-14 699	-3 100	7 400	7 502	1 717	27 857	-4 125	
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 158			-1 300							
Rahoituksen rahavirta	10 395	390	-2 421	-2 036	1 755	2 171	2 799	-2 986	-6 846	-8 828	
Rahavarojen muutos	120	186	186	286	-192	-49	-41	-37	12	-59	
Tunnusluvut											
Toiminnan ja investointien kertymä, €	-38 400	-32 145	-29 334	-29 620	-30 785	-26 432	-14 960	-1 736	2 801	13 517	
Investointien tulorahoitus, %	-12,4 %	91,6 %	153,3 %	147,0 %	70,9 %	76,4 %	76,1 %	129,5 %	196,9 %	222,1 %	
Asukasmäärä	20 723	20 852	20 852	20 810	20 893	20 977	21 082	21 187	21 314	21 442	
Lainakanta	81 844	82 084	79 273	80 958	82 563	84 723	87 512	84 516	77 660	68 822	
Lainakanta € / asukas	3949	3937	3802	3890	3952	4039	4151	3989	3644	3210	

5 Investoinnit

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
--------------	-------------------------------------	------------	-------------------------	----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Kunnanhallitus										
Kiinteä omaisuus										
Maa-alueiden hankinta	Menot	-700 000	150 000	-550 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Maa-alueiden myynti	Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000	200 000
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto	-500 000	150 000	-350 000	-500 000	-400 000	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000
Aineeton käyttöomaisuus										
Osakkeiden hankinta	Menot				-49 000					
Osakkeiden myynti	Tulot									
Kassa- ja verkkomaksujärjestelmien uudistam	Menot	-30 000		-30 000						
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	N Netto	-30 000		-30 000	-49 000					
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-730 000	150 000	-580 000	-749 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000	200 000
	N Netto	-530 000	150 000	-380 000	-549 000	-400 000	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
--------------	-------------------------------------	------------	-------------------------	----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Kasvatus- ja Sivistyslautakunta										
Irtain omaisuus										
Tilojen kalustaminen	Menot	-75 000		-75 000	-60 000	-842 000	-282 000	-60 000		
Sivistyslautakunta yhteensä	N Netto	-75 000		-75 000	-60 000	-842 000	-282 000	-60 000		

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
--------------	-------------------------------------	------------	-------------------------	----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Tekninen lautakunta										
Talonrakennus										
Koulurakennus										
Ehnroosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella	N Menot	-18 000 000	-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-6 500 000	-3 400 000			
Päiväkotirakennus										
Päiväkoti Amandan uudisrakennus	N Menot	-5 400 000	-200 000		-200 000	-2 600 000	-2 600 000	-1 330 000		
Liikuntapaikat ja vapaa-ajan rak.										
Vesiliikuntakeskus	N Menot	-15 500 000	-150 000	125 000	-25 000	-50 000				-200 000
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht	N Menot		-235 000	-100 000	-335 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Peruskorjaukset yhteensä	N Menot					-330 000	-1 420 000	-1 950 000	-3 500 000	-2 100 000
Energiansäästötoimenpiteet yht.	N Menot		-230 000		-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)	Menot		-815 000	25 000	-790 000	-3 510 000	-4 550 000	-3 810 000	-4 030 000	-2 630 000
	Tulot									
	N Netto		-815 000	25 000	-790 000	-3 510 000	-4 550 000	-3 810 000	-4 030 000	-2 630 000

Kuntatekniikka										
Alueet mm. teollisuus ja infra yhtee	N	Menot	-1 275 000	-1 275 000	-750 000	-2 100 000	-2 550 000	-1 550 000	-650 000	-550 000
Kevytliikenne yhteensä	N	Menot	-200 000	-200 000		-500 000	-2 400 000	-1 050 000	-1 100 000	
Liikenne yhteensä	N	Menot	-970 000	-970 000	-1 100 000	-900 000	-2 750 000	-1 650 000	-1 550 000	-500 000
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	N	Menot	-460 000	-460 000	-600 000	-560 000	-360 000			
Hankeryhmät	N	Menot	-10 000	-10 000		-200 000				
Kuntatekniikka yhteensä		Menot	-2 915 000	-2 915 000	-2 450 000	-4 260 000	-8 060 000	-4 250 000	-3 300 000	-1 050 000
		Tulot								
	N	Netto	-2 915 000	-2 915 000	-2 450 000	-4 260 000	-8 060 000	-4 250 000	-3 300 000	-1 050 000
Teknisen irtain omaisuus										
Irtain yhteensä			-260 000	100 000	-160 000	-620 000	-340 000	-310 000	-270 000	-245 000
Tekninen lautakunta yhteensä		Menot	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-6 580 000	-9 150 000	-12 180 000	-8 550 000	-6 175 000
		Tulot								
	N	Netto	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-6 580 000	-9 150 000	-12 180 000	-8 550 000	-6 175 000
Bruttoinvestoinnit		Menot	-4 795 000	275 000	-4 520 000	-7 389 000	-10 692 000	-13 162 000	-9 310 000	-6 875 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Tulot								
Liittymismaksujen palautukset		Tulot								
Leasingrahoitteiset investoinnit			-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-6 500 000	-3 400 000			
Käyttöomaisuuden myynnit		Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ		Netto	-11 595 000	-825 000	-12 420 000	-13 689 000	-13 792 000	-12 862 000	-9 110 000	-6 675 000

6 Käyttötalousosa

Konsernipalvelut	Tulot 3,5 milj. €	Menot 80,0 milj. €	Henkilöstö 62,6 kpl
Kasvatus- ja sivistyspalvelut	Tulot 2,9 milj. €	Menot 34,0 milj. €	Henkilöstö 537,1 kpl
Tekniset palvelut	Tulot 3,9 milj. €	Menot 14,9 milj. €	Henkilöstö 138,5 kpl

Tulojen ja menojen ulkoiset erät

Perustettavat virat/toimet ja henkilöstömäärä toimialoittain

Virat:

- Opetuspalvelut 2 virkaa, lukion erityisopettaja, opinto-ohjaaja

Toimet:

- Perustetaan yhden markkinointihenkilön toimi Elinvoima- ja elinkeinopalveluihin
- Ruokapalvelut 14 uutta toimea ja siivouspalvelut 10 uutta toimea
- Opetuspalvelut 0,6 tointa kouluasiansihteeri (siirto)

Ulkoisen toimintakate

Ulkoisen toimintakate heikkenee vuoden 2021 talousarviossa 1,9 miljoonaa euroa (2,0 %) vuoden 2020 muutettuun talousarvioon nähden.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen toimintakate on 118 709 383 euroa.

Ulkoisen toimintakate (1000 €)

<i>Tulosalue</i>	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	Ta 2021
Yleishallinto	-70 393 710	745 700	745 700	710 700	474 500
josta 2019 sote	-66 306 331				
Tukipalvelut 2020 alusta		-4 123 773	-4 428 773	-4 417 970	-3 861 600
Elinkeinotoimi	-1 318 329	-1 824 739	-1 984 739	-1 982 950	-2 123 500
Sosiaali- ja terveystalvet 2020 alusta		-64 722 000	-65 882 000	-66 455 336	-67 827 101
Vapaa-aikapalvelut	-493 939	-619 217	-573 217	-563 367	-615 063
Maaseututoimi	-77 635	-63 454	-63 454	-58 291	-63 837
Pelastus	-1 789 215	-1 841 400	-1 881 400	-1 881 400	-1 878 000
Ympäristöpalvelut	-480 929	-165 500	-165 500	-177 500	-172 600
Käyttöomaisuuden myntivoitot 2019 asti	1 297 978				
Hyvinvointilautakunta 2020 alusta		-220 970	-259 970	-188 570	-164 800
Kuntakehitys	-506 990	-319 700	-554 700	-515 900	-283 600
Konsernipalvelut yhteensä	-73 762 769	-73 155 053	-75 048 053	-75 530 584	-76 515 601
<i>muutos €</i>		607 716	-1 285 284	-1 767 815	-1 467 548
<i>muutos %</i>		-1 %	2 %	2 %	2 %

Tarkastustoimi	-26 271	-33 600	-33 600	-33 600	-30 100
<i>muutos</i>		-7 329	-7 329	-7 329	3 500
		28 %	28 %	28 %	-10 %

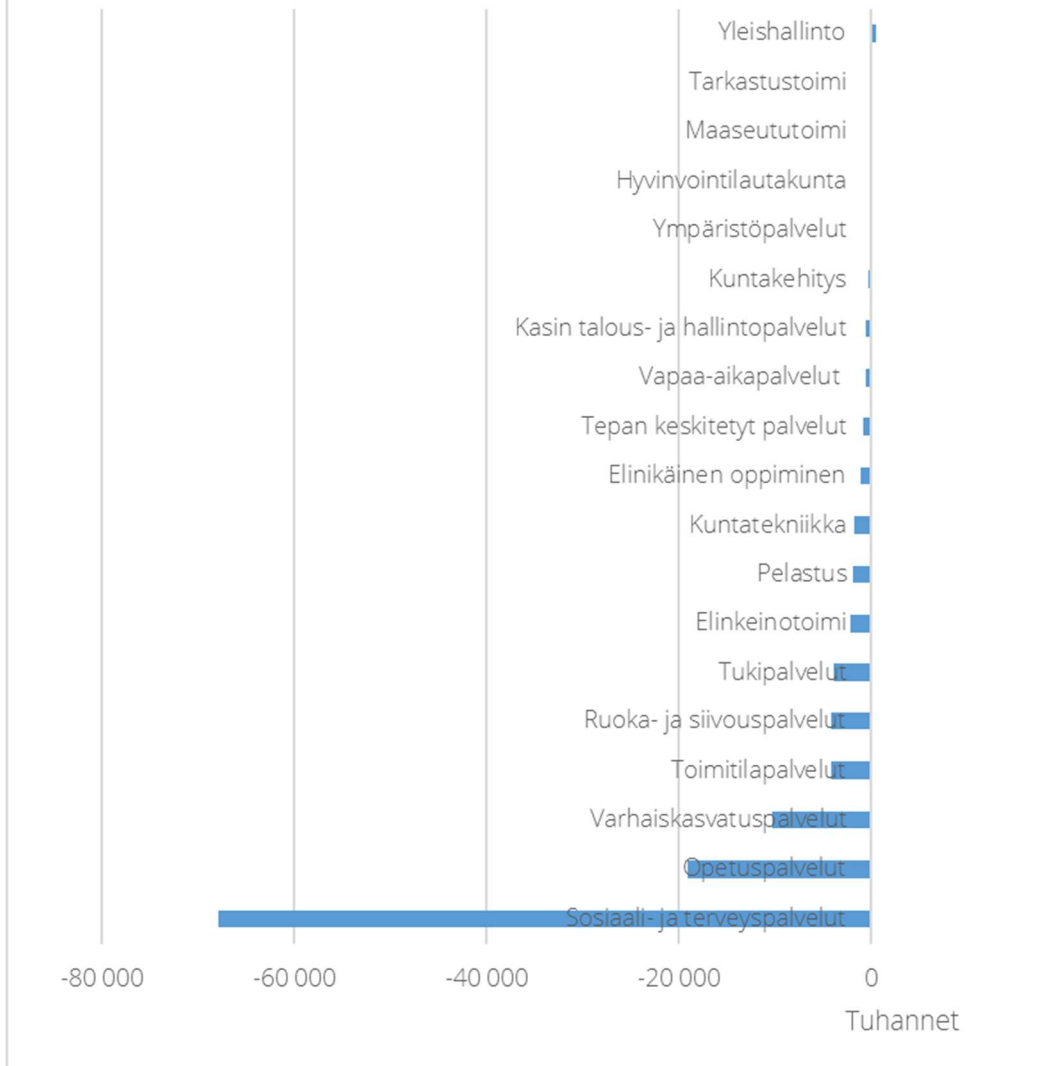
Talous- ja hallintopalvelut	-554 356	-614 700	-614 700	-564 400	-565 829
Opetuspalvelut	-18 789 184	-18 354 539	-18 704 539	-18 904 539	-19 120 586
Varhaiskasvatuspalvelut	-11 084 167	-11 468 227	-11 418 227	-11 418 227	-10 361 115
Elinikäinen oppiminen	-1 073 341	-1 034 312	-1 034 312	-1 084 312	-1 053 787
Kasvatus- ja sivistyspalvelut yhteen:	-31 501 047	-31 471 778	-31 771 778	-31 971 478	-31 101 317
<i>muutos €</i>		29 269	-270 731	-470 431	870 161
<i>muutos %</i>		0 %	1 %	1 %	-3 %

Keskitettyt palvelut	-810 230	-877 880	-877 880	-846 627	-829 950
Toimitilapalvelut	-3 850 219	-3 923 877	-3 923 877	-3 814 877	-4 223 884
Ruoka- ja siivouspalvelut	-4 039 025	-3 918 389	-3 918 389	-3 918 388	-4 176 121
Kuntatekniikka	-1 866 159	-1 870 570	-1 870 570	-1 933 985	-1 832 410
Tekniset palvelut	-10 565 632	-10 590 716	-10 590 716	-10 513 877	-11 062 365
<i>muutos €</i>		-25 084	-25 084	51 755	-471 649
<i>muutos %</i>		0 %	0 %	0 %	4 %

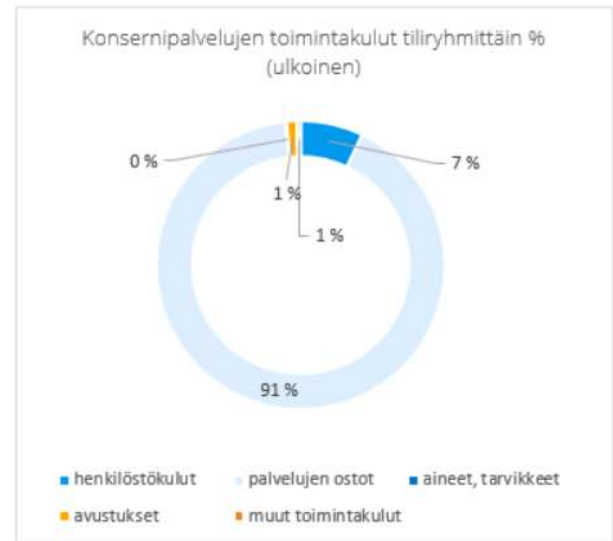
Toimintakate yht.	-115 855 719	-115 251 147	-117 444 147	-118 049 539	-118 709 383
<i>muutos €</i>		604 572	-1 588 428	-2 193 820	-1 265 236
<i>muutos %</i>		-1 %	1 %	2 %	1 %

<i>vertailu tehty</i>		tp 2019	tp 2019	tp 2019	tam 2020
-----------------------	--	---------	---------	---------	----------

Ulkoinen toimintakate ta2021

6.1 Konsernipalvelut

Toimialan palvelusuunnitelma

- keskitettyjen hallinto- ja taloustehtävien hoito
- keskitettyjen henkilöstöhallinnon tehtävien hoito sekä kunnan yhteiset työllistämisasiat
- ylempien luottamuselinten ja neuvostojen tuki ja toimintatapojen kehittäminen
- kunnan markkinointi, viestintä- ja asiakaspalvelu
- kunnan tietotekniikasta ja tietoturvasta huolehtiminen
- joukkoliikennetehtävät
- maaseututoimen viranomaistehtävät
- kuntakehityspalvelut sisältäen kaavoituksen ja rakennusvalvonnan
- toimialan talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuntaosuudet.
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoimien tehtävät
- vapaa-aikatoimen palvelutehtävät

Konsernipalvelut / kunnanhallitus

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3 831	2 280	2 300	2 421	2 553	2 637	2 671	2 553	2 553
Myyntituotot	1 157	539	539	433	383	433	433	383	383
Maksutuotot	40	34	34	28	28	28	28	28	28
Tuet ja avustukset	543	438	458	428	410	444	478	410	410
Muut toimintatuotot	2 091	1 270	1 270	1 532	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732
Toimintakulut	-78 206	-76 082	-77 721	-79 824	-82 989	-84 464	-85 904	-87 335	-88 812
Henkilöstökulut	-3 820	-4 509	-4 580	-4 784	-4 745	-4 760	-4 821	-4 805	-4 792
Palvelujen ostot	-71 384	-69 249	-70 661	-72 545	-75 767	-77 231	-78 689	-80 134	-81 629
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-156	-74	-111	-68	-56	-57	-56	-58	-54
Avustukset	-890	-830	-950	-916	-910	-910	-830	-830	-830
Muut toimintakulut	-1 956	-1 419	-1 419	-1 511	-1 512	-1 506	-1 507	-1 507	-1 507
Toimintakate	-74 376	-73 801	-75 420	-77 403	-80 436	-81 827	-83 233	-84 782	-86 259
Vuosikate	-74 376	-73 801	-75 420	-77 403	-80 436	-81 827	-83 233	-84 782	-86 259
Poistot ja arvonalentumiset	-144	-152	-152	-151	-10	-10			
Suunnitelman mukaiset poistot	-144	-152	-152	-151	-10	-10			
Tilikauden tulos	-74 520	-73 953	-75 572	-77 554	-80 446	-81 837	-83 233	-84 782	-86 259
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-74 520	-73 953	-75 572	-77 554	-80 446	-81 837	-83 233	-84 782	-86 259
Vyörytyserät	2 738	3 456	3 456	3 599	3 599	3 599	3 599	3 599	3 599
Vyörytystuotot	2 869	3 756	3 756	3 808	3 808	3 808	3 808	3 808	3 808
Vyörytyskulut	-131	-300	-300	-209	-209	-209	-209	-209	-209
Kustannuslaskennalliset erät	5 363	5 803	5 803	6 045	6 045	6 045	6 045	6 045	6 045
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-66 419	-64 694	-66 313	-67 909	-70 802	-72 192	-73 588	-75 137	-76 614
Toimintakulujen muutos %		-3 %	-1 %	3 %	4 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Toimintakatteen muutos %		-1 %	1 %	3 %	4 %	2 %	2 %	2 %	2 %

Yleishallinto

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Yleishallinnon alaisuudessa ovat toimielinten resurssit (kunnan johto, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus), vaalit sekä käyttöomaisuuden myynnit. Vuoden 2021 alusta tulosalueen alle on siirretty määrärahat asianhallintaan, verotukseen sekä valmiussuunnitteluun liittyen.

Vuoden 2021 aikana kunnassa käydään yhdet vaalit, kuntavaalit. Kuntavaalien kustannukset on lisätty tulosalueen talousarvioon.

Yleishallinto

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 058	1 200	1 200	1 460	1 660	1 694	1 728	1 660	1 660
Toimintakulut	-71 746	-487	-487	-1 227	-1 196	-1 233	-1 269	-1 238	-1 199
Toimintakate	-70 689	713	713	233	464	461	459	422	461
Toimintakulujen muutos %		-99 %	-99 %	152 %	-2 %	3 %	3 %	-2 %	-3 %
Toimintakatteen muutos %		-101 %	-101 %	-67 %	99 %	-1 %	0 %	-8 %	9 %

Yleishallinto	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	7,0	1,0	1,0
Toimet yhteensä	17,5		1,2
Yleishallinto yhteensä	24,5	1,0	2,2
Muutokset yhteensä			1,2
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Tukipalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tukipalvelut sisältävät keskitettyjen hallinto- ja taloustehtävien sekä henkilöstöhallinnon tehtävien hoidon. Myös kunnan viestintä, asiakaspalvelu sekä tietotekniikka- ja hankintapalvelut ovat tulosalueella. Verotuksen ja asianhallinnan määrärahat on siirretty yleishallinnon alle 2021 alkaen.

Henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja johdon raportoinnin järjestelmämuutokset vuoden 2020 lopulla ja vuoden 2021 aikana ovat merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Organisaatiouudistuksen suunnittelu, talousohjelman toimeenpano ja digitalisaation edistäminen muuttavat toimintaa. Riskinä on resurssien riittävyys päällekkäisten uudistusten läpiviennissä.

Tukipalvelut

<i>1 000 €</i>	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot		206	206	164	152	152	152	152	152
Toimintakulut		-4 549	-4 854	-4 206	-4 038	-4 025	-4 038	-4 062	-4 074
Toimintakate		-4 343	-4 648	-4 042	-3 886	-3 873	-3 886	-3 910	-3 922
Toimintakulujen muutos %				-13 %	-4 %	0 %	0 %	1 %	0 %
Toimintakatteen muutos %				-13 %	-4 %	0 %	0 %	1 %	0 %

Tukipalvelut (hallinto)

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä		5,0	4,5
Toimet yhteensä		16,8	12,8
Tukipalvelut yhteensä	0,0	21,8	17,3
Muutokset yhteensä			-4,5
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Elinvoima- ja elinkeinopalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue sisältää kunnan maksuosuuden kunnan elinkeino- ja markkinointipalvelujen hoitamisesta Mäntsälän Yrityskehitys Oy:ssä. Lisäksi tulosalueella ovat kunnan työllisyyspalvelujen resurssit, työllistämistukirahat, työmarkkinakustannukset sekä kesätyöllistämisvaraus, kotouttamistoiminta, asuntotoimi, sekä joukkoliikenteen määrärahat. Tulosalueella huolehditaan kuntamarkkinoinnista.

Edellisen vuoden aikana alkaneen koronaviruspandemian jatkuessa kunnan työllisyyspalvelujen kysyntä kasvaa ja riskinä on, että myös työttömyyden hoidon kustannukset kasvavat. Mäntsälän Yrityskehitys Oy:n

määrärahaa kasvatetaan kunnan asukasmarkkinoinnin kustannusten kattamiseksi. Kuntamarkkinoinnissa keskitytään erityisesti asukasmäärän lisäämiseen. Kuntamarkkinoinnin tehtävä eriytetään muusta viestinnästä ja sitä hoidetaan yhteistyössä konsernin yhtiöiden kanssa. Kuntamarkkinointiin lisätään henkilöresurssia yhdellä rekryoitavalla markkinointihenkilöllä.

Elinkeinopalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	320	494	514	394	338	388	388	338	338
Toimintakulut	-1 643	-2 334	-2 514	-2 534	-2 511	-2 543	-2 471	-2 433	-2 434
Toimintakate	-1 323	-1 840	-2 000	-2 140	-2 173	-2 155	-2 083	-2 095	-2 096
Toimintakulujen muutos %		42 %	53 %	1 %	-1 %	1 %	-3 %	-2 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		39 %	51 %	7 %	2 %	-1 %	-3 %	1 %	0 %

Elinkeinopalvelut

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä		1,0	
Toimet yhteensä	3,0	4,0	6,0
Elinkeinopalvelut yhteensä	3,0	5,0	6,0
Muutokset yhteensä			1,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			1

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue sisältää Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän kuntaosuuden ja HUS:n erikoissairaanhoidon menot. Tulosalue sisältää lisäksi kuntaosuuden Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystoimen ja eläinlääkintähuollon kustannuksista.

Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymä jatkaa vuoden 2021 aikana palvelutoiminnan sopeuttamista ja yhdenmukaistamista. Taloudessa tavoitellaan 20,4 milj. euron nettomenojen alenemaa talousarviokehyykseen nähden. Riskitekijänä on erityisesti erikoissairaanhoidon menojen kehitys. Palvelutoiminnan on suunniteltu siirtyvän sotemaakunnille maakuntauudistuksen yhteydessä aikaisintaan vuoden 2023 alusta alkaen.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot									
Toimintakulut		-64 722	-65 882	-67 827	-71 209	-72 618	-74 054	-75 521	-77 017
Toimintakate		-64 722	-65 882	-67 827	-71 209	-72 618	-74 054	-75 521	-77 017
Toimintakulujen muutos %				3 %	5 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Toimintakatteen muutos %				3 %	5 %	2 %	2 %	2 %	2 %

Vapaa-aikapalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue sisältää nuoriso-, liikunta-, ja kulttuuripalvelujen tuottamisen osana elinvoimaisuuden turvaamista. Kunnassa asuvien hyvinvoinnin varmistamiseksi tarvitaan kaikkien toimialojen osaamista ja vapaa-aikapalvelut ovat tässä koordinoijana ja verkostojen kokoajana. Vapaa-aikapalvelut lisäävät asumisviihtyvyyttä ja turvallisuutta kunnassa.

2021 vuoden työn painospistealueet ovat sosiaali- ja terveystyöntekijöiden kanssa tehtävän rajapintayhteistyön selkeyttäminen ja palveluiden saavutettavuuden varmistaminen verkostotyössä, digitalisaation laajentaminen sekä kulttuurityön vahvistaminen. Riskinä on resurssien puute sekä kuntastrategiaan palvelun tuottamiseen ja tarjoamiseen liittyvät epävarmuustekijät.

Vapaa-aikapalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	218	84	84	109	109	109	109	109	109
Toimintakulut	-1 370	-1 438	-1 392	-1 579	-1 573	-1 576	-1 596	-1 599	-1 600
Toimintakate	-1 152	-1 355	-1 309	-1 470	-1 464	-1 468	-1 487	-1 491	-1 492
Toimintakulujen muutos %		5 %	2 %	13 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		18 %	14 %	12 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %

Vapaa-aikapalvelut

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	2,0	2,0	2,0
Toimet yhteensä	8,0	9,0	10,0
Vapaa-aikapalvelut yhteensä	10,0	11,0	12,0
Muutokset yhteensä			1,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Maaseututoimi

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Mäntsälän kunta huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti maaseutuhallinnon järjestämisestä Askolan, Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kuntien/kaupunkien alueella. Yhteistoiminta-alue toimii hallinnon toimialalla nimellä Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut. Yksikössä työskentelee viisi vakituista maaseutuasiamiestä ja maaseutupäällikkö. Vuosittain toiminta-alueella myönnetään maataloustukia n. 30 milj.€.

Tulevina vuosina asiointi ja työskentelytavat siirtyvät kaikilla maatalouden hallinnonaloilla pääosin sähköiseen muotoon. Riskien arviointi on tehty maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Riskienhallinnalla pyritään minimoimaan ja ehkäisemään riskein vaikutukset. Viimeisin kuntavalvonta yhteistoiminta-alueella on suoritettu vuonna 2018, puutteita riskienhallinnassa ei havaittu. Sijaisjärjestelyillä ja yhteistoiminnalla muiden yhteistoiminta-alueiden kanssa on pyritty tasaamaan koronan mahdollisia henkilöstövaikutuksia.

Maaseututoimi

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	265	296	296	294	294	294	294	294	294
Toimintakulut	-377	-399	-399	-401	-403	-403	-403	-403	-403
Toimintakate	-112	-103	-103	-107	-109	-109	-109	-109	-109
Toimintakulujen muutos %		6 %	6 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		-8 %	-8 %	4 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Maaseututoimi

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	6,0	6,0	6,0
Toimet yhteensä	0,2	0,0	0,1
Maaseututoimi yhteensä	6,2	6,0	6,1
Muutokset yhteensä			0,1
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Pelastustoimi

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalueelle sisältyy 1 878 000 euron määräraha pelastustoimen kuntaosuuteen Vantaan kaupungille. Pelastustoiminta jatkuu nykyisellä mallilla talousarviovuonna 2021. Palvelutoiminnan on suunniteltu siirtyvän maakunnille sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä aikaisintaan vuoden 2023 alusta alkaen. Valmiussuunnittelun määrärahat on siirretty 2021 alkaen yleishallinnon tulosalueelle.

Pelastus

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3								
Toimintakulut	-1 919	-1 987	-2 027	-1 878	-1 885	-1 890	-1 895	-1 900	-1 905
Toimintakate	-1 917	-1 987	-2 027	-1 878	-1 885	-1 890	-1 895	-1 900	-1 905
Toimintakulujen muutos %		4 %	6 %	-7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		4 %	6 %	-7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Ympäristöpalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalueelle sisältyy määräraha Tuusulan kunnan järjestämän Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon kustannuksista, sekä Itä-Uudenmaan ja Porvoon Vesien- ja Ilmansuojelun yhdistyksen jäsenmaksu.

Ympäristöpalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot									
Toimintakulut	-481	-166	-166	-173	-175	-176	-178	-179	-181
Toimintakate	-481	-166	-166	-173	-175	-176	-178	-179	-181
Toimintakulujen muutos %		-66 %	-66 %	4 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		-66 %	-66 %	4 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %

Hyvinvointilautakunta

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Hyvinvoivat asukkaat ovat Mäntsälän keskeinen voimavara. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nähdään investointina tulevaisuuteen sekä laskemaan sote kustannuksia. Kunnan toimialojen, järjestöjen, yhdistysten ja seurojen yhteiset hyvinvoinnin edistämisen painopistealueet ovat kaikenikäisten liikkumisen lisääminen, digiosaamisen vahvistaminen, syrjäytymisen ennakointi ja osallisuuden vahvistaminen.

Vuonna 2020 alkanut koronaviruspandemia aiheuttaa epävarmuutta, joka on jo näkynyt mm. Työttömyyden ja lomautusten lisääntymisessä ja niiden aiheuttamissa seuraamuksissa. Työttömyydellä on pitkäaikaiset vaikutukset, jotka vaikuttavat talouteen ja kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointiin.

Tavoitteiden saavuttamisen ensisijaisia riskejä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdistuvien resurssien vähentäminen, koronaepidemian aiheuttaman järjestö- ja vapaaehtoistyön pysähtyminen sekä seurojen taloudellinen huono tila. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää resurssien oikeaa kohdentamista ja syvempää poikkihallinnollisen yhteistyötä sekä konkreettista yhteistyötä Keusoten kanssa ja kolmannen sektorin toiminnan tukemista.

Hyvinvointilautakunta

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot		25	25						
Muut toimintatuotot		25	25						
Toimintakulut		-246	-285	-171	-151	-152	-152	-153	-154
Henkilöstökulut		-78	-117	-79	-80	-80	-81	-81	-82
Palvelujen ostot		-67	-67	-65	-65	-65	-65	-65	-65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset		-100	-100	-20					
Muut toimintakulut				-6	-6	-6	-6	-6	-6
Toimintakate		-221	-260	-171	-151	-152	-152	-153	-154
Vuosikate		-221	-260	-171	-151	-152	-152	-153	-154
Tilikauden tulos		-221	-260	-171	-151	-152	-152	-153	-154
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-221	-260	-171	-151	-152	-152	-153	-154
Vyörytyserät		-43	-43	-51	-51	-51	-51	-51	-51
Vyörytykskulut		-43	-43	-51	-51	-51	-51	-51	-51
Kustannuslaskennalliset erät									

Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-264	-303	-222	-203	-203	-204	-205	-205
Toimintakulujen muutos %			-40 %	-11 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %			-34 %	-11 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Hyvinvointipalvelut

	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Virat yhteensä			
Toimet yhteensä	0,0	1,0	1,0
Hyvinvointipalvelut yhteensä	0,0	1,0	1,0
Muutokset yhteensä			0,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Kuntakehityslautakunta

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Rakennustoiminnan ja rakennetun ympäristön ohjaus ja valvonta kunnassa. Vastata kuntakehityksestä ja "kaupunkikuvasta", yleis- ja asemakaavojen laatimisesta, kartasto- ja kiinteistötekniikan ja maapoliittisten asioiden valmistelusta sekä yhdyskuntarakenteen kehittämisestä. Kaavoituksen tavoitteena on turvallisen, terveellisen, hyvän ja toimivan elinympäristön aikaansaaminen. Seurata Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toteutumista.

Vuoden 2021 toiminnan painopisteet ovat koko kunnan yleiskaavan laadinta, asemakaavoituksen ja rakentamisen edistäminen MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti ja tulevien yritystonttialueiden kaavoitusedellytysten luominen.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on vireillä, josta on vaikutuksia kaavoitukseen, rakennusvalvontaan sekä maapoliittisiin asioihin. Tavoitteena on, että hallituksen esitys uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Muutokset mm. lainsäädännössä vaikuttavat toimintaan ja yleensä myös edellyttävät merkittäviä päivityksiä käytössä oleviin tietojärjestelmiin.

Uusi MAL-sopimus 2020-2031 (jossa on tarkemmat asuntotuotanto- ja kaavoitustavoitteet vuosille 2020-2023) on tullut voimaan. Mäntsälän kuntakohtainen asuntotuotantotavoite on 212 asuntoa/vuosi ja kaavoitustavoite vuosille 2020-2023 on yhteensä 77 115 k-m². Edellisellä sopimuskaudella 2016-2019 Mäntsälän toteutunut asuntotuotanto oli keskimäärin noin 125 asuntoa/v ja toteutunut kaavoitus oli noin 70 000 k-m² sopimuskaudella. Asuntotuotantotavoite on uudella sopimuskaudella merkittävä ja edellyttää asuntomarkkinakysynnän vilkastumista. Kaavoitustavoitteeseen pääseminen edellyttää uusien asuinalueiden kaavoittamista.

Strategian mukainen tavoiteltu asukasluvun kasvattaminen vaatii aktiivisia toimia kaavoituksen, kunta- ja tonttimarkkinoinnin suhteen. Asuntomarkkinat ovat lähes jatkuvassa muutostilassa.

Kuntakehityslautakunta

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	962	1 093	793	1 091	1 141	1 161	1 181	1 201	1 221
Myyntituotot	63	30	30	35	35	35	35	35	35

Maksutuotot	355	460	160	420	450	450	450	450	450
Tuet ja avustukset		3	3						
Muut toimintatuotot	544	600	600	636	656	676	696	716	736
Toimintakulut	-1 570	-1 517	-1 452	-1 498	-1 508	-1 502	-1 506	-1 533	-1 537
Henkilöstökulut	-954	-967	-922	-924	-943	-946	-949	-975	-978
Palvelujen ostot	-483	-387	-367	-405	-396	-387	-388	-389	-390
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25	-44	-44	-21	-21	-21	-21	-21	-21
Muut toimintakulut	-108	-119	-119	-148	-148	-148	-148	-148	-148
Toimintakate	-608	-424	-659	-407	-367	-341	-325	-332	-316
Vuosikate	-608	-424	-659	-407	-367	-341	-325	-332	-316
Tilikauden tulos	-608	-424	-659	-407	-367	-341	-325	-332	-316
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-608	-424	-659	-407	-367	-341	-325	-332	-316
Vyörytyserät	-63	-94	-94	-85	-85	-85	-85	-85	-85
Vyörytyskulut	-63	-94	-94	-85	-85	-85	-85	-85	-85
Kustannuslaskennalliset erät									
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-671	-518	-753	-492	-452	-426	-410	-417	-401
Toimintakulujen muutos %		-3 %	-7 %	3 %	1 %	0 %	0 %	2 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		-30 %	8 %	-38 %	-10 %	-7 %	-5 %	2 %	-5 %

Kuntakehityspalvelut

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	5,0	5,0	5,0
Toimet yhteensä	12,5	13,5	13,0
Kuntakehityspalvelut yhteensä	17,5	18,5	18,0
Muutokset yhteensä			-0,5
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Tarkastuslautakunta

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

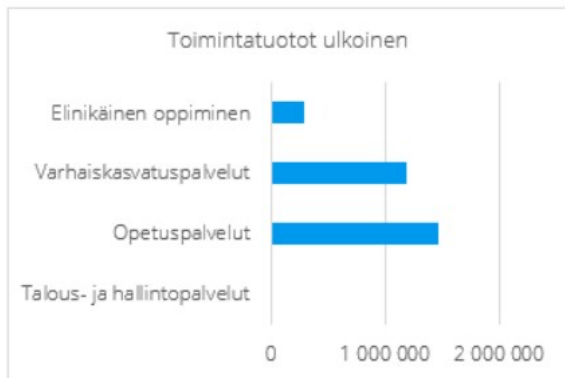
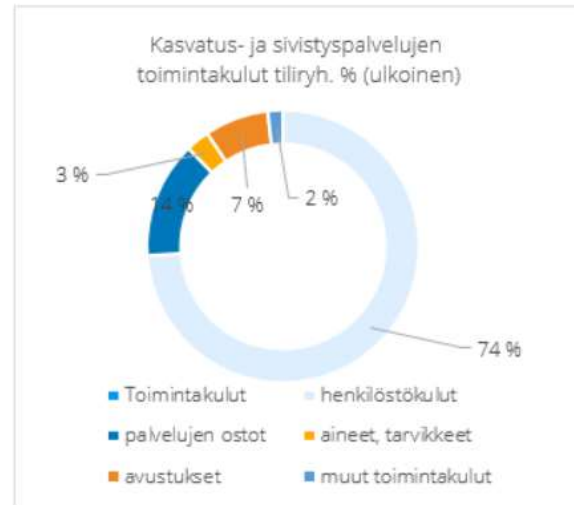
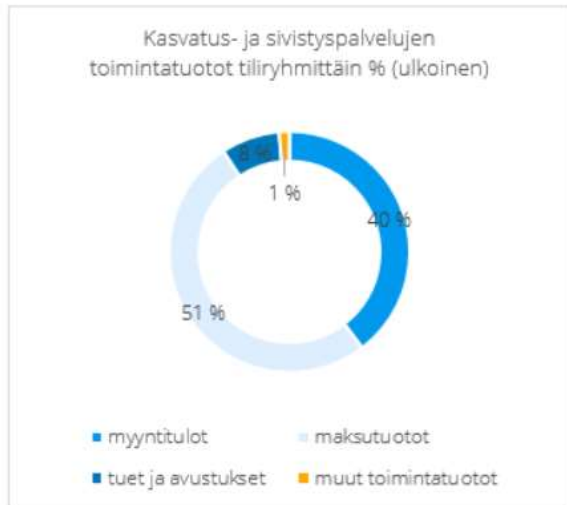
Tarkastuslautakunta vastaa lakisääteisenä toimielimenä kunnan talouden ja toiminnan arvioinnista. Tulosalue sisältää määrärahan tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toimintakuluihin. Tilintarkastusyhtiönä toimii BDO Oy.

Tarkastustoimi

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintakulut	-30	-42	-42	-31	-31	-31	-31	-31	-31
Toimintakate	-30	-42	-42	-31	-31	-31	-31	-31	-31
Toimintakulujen muutos %		39 %	39 %	-26 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		39 %	39 %	-26 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Toimialan suorite- ja tunnuslukutaulukko löytyy liitteestä 11.1.

6.2 Kasvatus- ja sivistyspalvelut

Toimialan palvelusuunnitelma

Kasvatus- ja sivistyspalvelut –toimiala edistää tasa-arvoisesti varhaiskasvatusta, sivistystä, osaamista ja hyvinvointia. Tuotamme asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Kasvatus- ja sivistyspalvelut

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3 423	3 044	2 744	2 939	2 818	2 788	2 793	2 801	2 813
Myyntituotot	1 236	1 202	1 202	1 166	1 126	1 097	1 098	1 099	1 100
Maksutuotot	1 752	1 596	1 296	1 502	1 423	1 426	1 429	1 436	1 449
Tuet ja avustukset	393	209	209	231	227	222	222	221	218
Muut toimintatuotot	42	37	37	41	42	43	44	45	46
Valmistus omaan käyttöön									
Toimintakulut	-50 976	-51 324	-51 324	-51 392	-50 413	-49 410	-48 499	-48 192	-47 240
Henkilöstökulut	-26 192	-25 359	-25 109	-25 078	-24 640	-23 712	-22 923	-22 559	-21 762
Palvelujen ostot	-8 791	-9 263	-9 563	-9 659	-9 637	-9 680	-9 681	-9 733	-9 618

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-892	-967	-967	-946	-919	-921	-921	-921	-890
Avustukset	-2 987	-3 179	-3 129	-2 716	-2 421	-2 421	-2 421	-2 421	-2 421
Muut toimintakulut	-12 114	-12 556	-12 556	-12 993	-12 797	-12 676	-12 553	-12 558	-12 550
Toimintakate	-47 553	-48 280	-48 580	-48 453	-47 595	-46 622	-45 706	-45 391	-44 427
Vuosikate	-47 553	-48 280	-48 580	-48 453	-47 595	-46 622	-45 706	-45 391	-44 427
Poistot ja arvonalentumiset	-431	-572	-572	-686	-678	-965			
Suunnitelman mukaiset poistot	-431	-572	-572	-686	-678	-965			
Tilikauden tulos	-47 984	-48 852	-49 152	-49 139	-48 274	-47 587	-45 706	-45 391	-44 427
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-47 984	-48 852	-49 152	-49 139	-48 274	-47 587	-45 706	-45 391	-44 427
Vyörytyserät	-2 057	-2 613	-2 613	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767
Vyörytystuotot	4 267								
Vyörytyskulut	-6 324	-2 613	-2 613	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767	-2 767
Kustannuslaskennalliset erät									
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-50 041	-51 464	-51 764	-51 906	-51 041	-50 354	-48 473	-48 158	-47 194
Toimintakulujen muutos %		1 %	1 %	0 %	-2 %	-2 %	-2 %	-1 %	-2 %
Toimintakatteen muutos %		2 %	2 %	0 %	-2 %	-2 %	-2 %	-1 %	-2 %

Talous- ja hallintopalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Talous- ja hallintopalvelut tuottaa toimialan muille tulosalueille hallinnon ja talouden tukipalveluita. Painopisteinä ovat toimialan asiahallinta-, hallinto-, hankinta-, oppilashuolto-ohjelma- ja talousasiat. Tulosalue vastaa myös Porvoon seudun musiikkiopiston tarjoaman palvelun hankinnasta.

Talous- ja hallintopalveluiden toimintaan suunnitelmakaudella vaikuttaa Mäntsälä 2026 ohjelman mukainen talouspalveluiden keskittäminen konsernipalveluiden tukipalveluiden tulosalueelle. Muutoksen tavoitteena on tehostaa ja vapauttaa toimialan resursseja nykyistä enemmän suunnittelu- ja asiantuntijatehtäviin.

Kunnan lapsimäärän väheneminen vaikuttaa kuntapalveluiden ja talouden suunnitteluun. Lapsimäärän pienenemisen vaikutukset tulevat olemaan merkittäviä ja mahdolliset sopeuttamistoimet huomattavia suunnitelmakaudella. Korona-virus lisää epävarmuutta kunnan toimialojen palvelutehtäviin, niiden suunnitteluun, järjestämiseen sekä talouteen suunnitelmakaudelle.

Varhaiskasvatusmaksujen pienentäminen 1.8.2021 alkaen ja edelleen jatkossa vaikuttaa toteutuessaan merkittävästi toimialan talouteen asiakasmaksutuottojen vähenemisen seurauksena. Toisen asteen maksuttomuus nostaa lukion toimintakuluja uudistuksen alkuvaiheessa. Ammatillisen koulutuksen osalta vaikutus kohdistuu kuntaan välillisesti koulutuskuntayhtymän sopimuksen kautta, mutta tätä vaikutusta ei pystytä tässä vaiheessa arvioimaan. Toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden vaikutusta ei pystytä vielä arvioimaan, koska uudistuksen vaikutuksesta valtiosuusjärjestelmään ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Laskutuksen ajantasaisuuden varmistamisessa tulee käytössä olla selkeä ohjeistus, aikataulutus ja työväline. Prosessin läpikulku tulee seurata ja valvoa.

Sopimushallinnan riskinä on, ettei kunnan yhteisesti käytössä olevan asianhallintajärjestelmän mahdollisuuksia riittävän laajasti hyödynnetä.

Varhaiskasvatuksen tuotteistamisprojektin suunnitelmallinen vieminen käytäntöön ja osaamisen hyödyntäminen jatkossa muiden toimialan palveluiden tuotteistamisessa.

Talous- ja hallintopalvelut

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot									
Toimintakulut	-654	-711	-711	-664	-673	-654	-655	-655	-655
Toimintakate	-654	-711	-711	-664	-673	-653	-654	-654	-655
Toimintakulujen muutos %		9 %	9 %	-7 %	1 %	-3 %	0 %	0 %	0 %
Toimintakatteen muutos %		9 %	9 %	-7 %	1 %	-3 %	0 %	0 %	0 %

Talous- ja hallintopalvelut

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virrat yhteensä	2,0	2,0	2,0
Toimet yhteensä	7,0	7,0	6,4
Talous- ja hallintopalvelut yhteensä	9,0	9,0	8,4
Muutokset yhteensä			-0,6
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Opetuspalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Opetuspalvelut tarjoavat laadukasta perus- ja lukio-opetusta kasvun, hyvinvoinnin ja elinikäisen oppimisen kyvyn edistämiseksi. Oppimisen, opetuksen ja oppilaitosten toimintaa ohjaa jatkuvan kehittymisen tavoite.

Lakimuutokset

Hallitusohjelman mukainen, entistä laajemman oppivelvollisuuden on tarkoitus astua voimaan vuonna 2021. Lakia on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran niihin oppivelvollisiin, joiden oppivelvollisuus nykyisen lain mukaan päättyy vuonna 2021. Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.

Uusi lukiolaki ja -asetus sekä laki ylioppilaskirjoitusten järjestämisestä ovat astuneet voimaan 1.8.2019. Paikallinen opetussuunnitelmatyö on käynnissä. Lukion uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2021. Opiskelijoiden henkilökohtainen opinto-ohjaus, oppimisen tuki ja erityisopetuksen saatavuus vahvistuvat. Uudistus pitää sisällään lukiolain ja lukion toiminnallisen uudistamisen, ja sen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Lakimuutoksen myötä opiskelijalla on mahdollisuus uusii ylioppilaskokeita aiempaa useammin, jälkiohjausvelvoite jatko-opintoihin koskettaa myös ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeistä aikaa.

Covid 19 -johtuvat mahdolliset lakimuutokset ja epidemiatilanne saattaa vaikuttaa toiminnan järjestämiseen suunnitelmakauden aikana.

Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointia edistetään

Vahvistamme oppilaiden osallisuutta koulun toiminnassa ja sen kehittämisessä. Koulukohtaisia, hyvinvointia ja kiusaamisen vastaista toimintaa edistäviä menetelmiä kehitetään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omissa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun.

Edistämme perusopetuksen ja lukion henkilöstön hyvinvointia, pysyvyyttä ja vahvaa ammattiosaamista vahvistavia rakenteita ja menetelmiä. Keskeisiä huomion kohteita ovat henkilöstön riittävän määrän turvaaminen suhteessa palvelutarpeeseen. Yhteisöllisyyttä ja jaettua johtajuutta vahvistetaan systemaattisesti, jossa korostuvat kokonaisuudesta huolehtiminen. Tämä edellyttää samanaikaisesti ja kaikilla toimijatasoilla sekä yksilöiden, ryhmän, koulun ja koko kuntaorganisaation intressien huomioon ottamista. Jaetun johtajuuden tehokkuus nähdään kykenä osallistaa koulu yhteisö opetussuunnitelman ja strategisten tavoitteiden mukaiseen toiminnan kehittämiseen ja päätöksentekoon. Koulurakennusten terveellisyys ja turvallisuus sekä oppimisympäristöjen nykyaikaisuus nähdään lähtökohtana hyvinvoivan ja oppimista edistävän yhteisön rakentumiselle.

Ehnroosin koulurakennuksen rakentaminen on käynnistynyt kesällä 2020. Rakennuksen on määrä olla valmis 2022. Ehnroosin koulun vieressä sijaitsevan Myllymäen koulun tarveselvitystyö on käynnistetty. Uudessa Ehnroosin koulurakennuksessa sijaitsee myös Myllymäen koulun oppilaiden ja henkilöstön ruokailutilat. Rakennuksessa sijaitsevat tilat lisäksi molempien koulujen opetus-, kasvatusta- ja oppilashuoltohenkilöstölle.

Arolan koulun toiminta lakkautuu valtuuston 24.8.2020 tekemän tasapainotusohjelman linjauksen mukaisesti niin, että oppilaat siirtyvät Hyökännummen koulun oppilaisiksi 1.8.2021 lukien. Vuonna 2018 valmistuneen Hyökännummen koulurakennuksen yhteydessä toimii myös päiväkotia.

Tieto- ja viestintäteknologian laitehankintoihin varattua määrärahaa kasvatetaan vuosittain (Talousarvio 2019, 2020 ja taloussuunnitelma 2019-2021, 2020-2024). Tavoitteena on, että suunnitelmakauden 2021 loppuun mennessä perusopetuksen oppilaiden käytössä olevien koneiden määrä on alakouluissa 2 oppilasta / laite ja yläkouluissa 1 oppilasta / laite. Ylioppilaskirjoitusten järjestelyjen laitetarpeet turvataan sekä jatketaan lukion opiskelijoiden laitehankintatukea nykyisen tason mukaisesti. Samanaikaisesti opettajien opetusikäytössä olevaa laitemäärää kasvatetaan ja koulujen esitystekniikkaa uudistetaan.

Yrittäjyyskasvatuksen kehittämisen kohteina ovat yrittäjyyskasvatuksen menetelmien käytön osaamisen ja laajentamisen tavoitteet lukiossa ja kaikissa perusopetuksen kouluissa. Kuudensien vuosiluokkien yrityskylävierailuja jatketaan.

Osallistumme toiminnan sisällön ja arvioinnin kehittämisen hankkeisiin ja yhteistyöverkostoihin

- Koulutuksellinen tasa-arvo hanke
- Tutoropettajien toiminnan ja koulutuksen kehittämisen hanke
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen
- Muista avoimeksi tulevista koulu- tai toimialakohtaisten hankkeiden osallistumisesta päätetään toimialalla tilanteen ja tarpeen mukaan (esim. Covid19 jne.).

Oppivelvollisuuden pidentämisen maksuttomuuden vaikutukset, koska uudistuksen vaikutuksesta valtionosuusjärjestelmään ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Koulurakennusten terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin turvaamisen vaatimukset esiintyvät suunnitelmakaudella. Osana tätä kokonaisuutta on Ehnroosin koulurakennushankkeen toteutuminen suunnitellun aikataulun mukaisesti sekä erityisesti Myllymäen ja Hepolan koulurakennusten tarpeet.

Koronapandemian vaikutukset palvelun tuottamiseen sekä asiakkaiden palvelutarpeeseen ovat lähes mahdottomia ennustaa. Koronan vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti osavuosikatsausten yhteydessä.

Opetuspalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 668	1 482	1 432	1 472	1 427	1 396	1 400	1 403	1 404
Toimintakulut	-31 889	-31 668	-31 968	-33 346	-32 925	-32 651	-32 245	-31 995	-31 722
Toimintakate	-30 220	-30 187	-30 537	-31 873	-31 497	-31 255	-30 845	-30 592	-30 318
Toimintakulujen muutos %		-1 %	0 %	4 %	-1 %	-1 %	-1 %	-1 %	-1 %
Toimintakatteen muutos %		0 %	1 %	4 %	-1 %	-1 %	-1 %	-1 %	-1 %

Opetuspalvelut

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	205,0	208,0	204,0
Tuntiopettajat	32,8	33,4	29,4
Toimet yhteensä	74,7	75,7	74,3
Opetuspalvelut yhteensä	312,5	317,1	307,7
Muutokset yhteensä			-9,4
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			2,6

Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatus ja esiopetus toteuttavat lapsen huoltajien ja kasvuympäristön muiden toimijoiden kanssa lapsen hoidon, tukevat pedagogisesti lapsen kasvua sekä edistävät lapsen kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutuvat henkilöstön, lasten, huoltajien ja ympäristön vuorovaikutuksessa, jossa kasvatus, opetus ja hoito muodostavat eheän kokonaisuuden.

Lakimuutokset

1.8.2020 palautettiin kokopäiväinen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus sekä suhdeluku vuoden 2016 tasolle valtakunnallisesti. Mäntsälässä Valtuuston päätös suhdeluvun (1/7) sekä subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamisesta vuoden 2016 tasolle tulivat voimaan jo elokuussa 2019. Näin ollen lakimuutokset eivät tuota varhaiskasvatukseen muutosta edelliseen toimikauteen verrattuna.

Toiminnalliset muutokset

Suunnitteilla olevan Päiväkoti Amandan purkutyöt ja rakentaminen aloitetaan valtuuston päätöksellä kesällä 2021. Päiväkoti suljetaan kevätkauden 2021 päätteeksi ja lapset sijoitetaan toimintavuosiksi 2021-2023 keskustan alueelle olemassa oleviin tiloihin. Lapsimäärän väheneminen laskevan syntyvyyden myötä mahdollistaa lasten sijoittamisen ilman lisätilan tarvetta.

Uuden päiväkodin avautuessa toimintakauden 2023-2024 alkaessa on suunnitteilla siirtää useamman keskusta-alueen pienen päiväkodin toiminta uusiin tiloihin (Onnilanrinne, Mustamäki, Taikametsä sekä Pilvikirsikan ryhmäperhepäiväkoti). Myös Anttilan päiväkodin tilojen tarvetta tullaan arvioimaan uuden päiväkodin avauduttua. Uuden päiväkodin tilat vastaavat sekä toiminnallisesti varhaiskasvatuslain että varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin, mutta myös taloudellisesti kustannuksia säästävästi toiminnan tehostuessa (henkilöstömitoitukset ja -tarve, sijaisresurssit, siivous, ruokapalvelut, tilapalvelut).

Kotihoidontuen kuntalisän käyttöönotto vuoden 2019 alusta ei ole merkittävästi vaikuttanut lasten määrän vähenemiseen varhaiskasvatuksessa. Myöskään valtuuston hyväksymä muutos kotihoidontuen kuntalisän kriteereihin 3/2020 alkaen ei ole vaikuttanut varhaiskasvatuksen tarpeeseen. Tähän yhtenä merkittävänä syynä on syntyvyyden lasku. Kotihoidontuen kuntalisän taloudellinen vaikutus on nykymuodossaan noin 400 000 euroa vuosittain.

Esiopetuksen järjestämistäsiin siirtyminen varhaiskasvatuksen tulosalueelle hallinnollisena muutoksena 1.8.2021 alkaen ei lisää varhaiskasvatuksen kustannuksia vähenevän lapsimäärän vuoksi.

Esiopetuksen opetussuunnitelman sekä varhaiskasvatussuunnitelman mukaan lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia lasten arjessa sekä tutustutaan erilaisiin tv-välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Jotta tämä voidaan yksiköissämme toteuttaa, on päiväkoteihin hankittu kauden 2020-2021 alussa lisää tv-välineitä. Langattomia verkkoyhteyksien laajentaminen yksiköihin on ajankohtaista talousarviovuonna sekä suunnitelmakaudella.

Toimintakulttuurin suhteen painotamme varhaiskasvatuksessa kuluvana toimintavuonna strategisten tavoitteidemme mukaisia näkökulmia; asiakaspalvelun sujuvuus ja tarpeeseen vastaaminen, henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen, yhteisöllinen johtaminen sekä oppimisympäristöjen terveellisyys ja turvallisuus. Painopisteenä toiminnan suunnittelussa ja strategisten tavoitteiden työstämisessä on hyvinvointi ja turvallinen arki.

Valtakunnallinen varhaiskasvatusmaksujen pienentäminen tulee tämänhetkisen tiedon mukaan voimaan 1.8.2021. Vaikutusta ei voida vielä arvioida, koska asian valmistelu on kesken.

Osallistumme toiminnan sisällön ja arvioinnin kehittämisen hankkeisiin ja yhteistyöverkostoihin

- Varhaiskasvatuksen tasa-arvo hanke
- Liikkuva varhaiskasvatus – Varhaiskasvatuksen liikkumis- ja hyvinvointiohjelma
- Varhaiskasvatuksen valtakunnallinen kehittämisverkosto Loisto, jossa painopisteenä päiväkotihoito, avoin- ja kerhotoiminta sekä johtajuus
- Oppiva verkosto – oppimisen valtakunnallinen kehittäminen kuntien välisenä yhteistyönä
- Muista avoimeksi tulevista koulu- tai toimialakohtaisten hankkeiden osallistumisesta päätetään toimialalla tilanteen ja tarpeen mukaan (esim. Covid19 jne.).

Lapsimäärän väheneminen aiheuttaa jatkuvaa pohdintaa palvelujen tuottamisen, tilojen ja henkilöstötarpeen näkökulmasta. Amandan päiväkotirakennushankkeen toteutumisen aikataulun mahdollinen venyminen nähdään keskeisenä riskinä paitsi toimintaympäristön suunnitelmallisen tarpeisiin vastaamisen näkökulmasta. Muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin vastaaminen edellyttää riittävän ja osaavan henkilöstön varmistamista asiakaspalvelu- ja toimintalaadun takaamiseksi.

Koronapandemian vaikutukset palvelun tuottamiseen sekä asiakkaiden palvelutarpeeseen ovat lähes mahdottomia ennustaa. Työllisyystilanteen heikkeneminen, perheiden muuttuva arki sekä pandemian kesto vaikuttavat kaikki omalta osaltaan palvelun tarpeeseen ja asiakasmaksutuottoihin. Koronan vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti osavuosisikatsausten yhteydessä.

Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen vaikutuksista ei ole ennakoitavaa tietoa.

Varhaiskasvatuspalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 440	1 286	1 036	1 181	1 100	1 095	1 090	1 090	1 095
Toimintakulut	-16 574	-17 133	-16 833	-15 528	-15 054	-14 339	-13 833	-13 773	-13 160
Toimintakate	-15 134	-15 847	-15 797	-14 348	-13 954	-13 245	-12 744	-12 684	-12 065
Toimintakulujen muutos %		3 %	2 %	-8 %	-3 %	-5 %	-4 %	0 %	-4 %
Toimintakatteen muutos %		5 %	4 %	-9 %	-3 %	-5 %	-4 %	0 %	-5 %

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	10,0	10,0	8,0
Toimet yhteensä	277,0	213,0	196,0
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä	287,0	223,0	204,0
Muutokset yhteensä			-19,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Elinikäinen oppiminen

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Elinikäinen oppiminen- tulosalue edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä opisto- ja kirjastopalveluita. Elinikäisen oppimisen, sivistyksen ja monipuolisen hyvinvoinnin edistämisen palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti vastaamaan kuntalaisten tarpeita. Laadukkaat kansalaisopisto- ja kirjastopalvelut ovat kunnan vetovoimatekijä.

Kirjasto

Valtakunnallisia kirjaston toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat suunnitelmakaudella e-aineistojen tarjonnan lisääntyminen ja monipuolistuminen, toisaalta e-aineistojen hankintaa vaikeuttavien maksumuurien lisääntyminen sekä e-aineistojen käytön kasvattamisen ja vakiinnuttamisen tarve. Suunnitelmakaudella Suomeen saattaa syntyä nyt selvityksessä ja valmisteilla oleva valtakunnallinen e-kirjasto, joka muuttaa kirjastokohtaista e-aineistojen hankintaa ja hallintaa.

Julkishallinnon verkko- ja mobiilipalveluja koskeva saavutettavuusdirektiivi nostaa kirjaston verkkopalvelujen yhdenvertaisen saavutettavuuden keskeiseksi kehityskohteeksi. Kirjaston opastusten ja tapahtumien verkkoon viemisen ja muiden vaihtoehtoisten toteutustapojen löytämisen paine on suuri. Kirjaston palvelut ovat fyysisen tilan ja aineistojen, automaation sekä e-aineistojen ja verkkopalvelujen kokonaisuus, mikä on huomioitava palvelujen suunnittelussa, päivittämisessä ja uudistamisessa.

Kirkes-kirjastojen yhteistyö seuraa valtakunnallista kehitystä, jotta yhdenvertaiset palvelut toteutuisivat kaikille Kirkes-kuntien asukkaille. Kirkes-kirjastot (Mäntsälä, Järvenpää, Kerava, Tuusula) ja Ratamo-kirjastot (Hausjärvi, Hyvinkää, Nurmijärvi, Riihimäki) selvittävät yhteistyön lisäämisen ja kirjastokimppojen yhdistymisen mahdollisuuksia suunnitelmakaudella.

Riskit tavoitteiden saavuttamisessa

Kirjaston palvelutarjonta verrattuna Kirkes- tai Uudenmaan alueen kirjastojen palveluihin ovat rajalliset. Esimerkiksi kuntalaisten terveyden edistämistyötä mittaavan TEA-viisarin tuloksissa 2019 (Mäntsälä-Tulokset- Kulttuuri-Voimavarat) tämä näkyy hyvin selkeästi. Kirjaston tulos on heikko ja pistemäärä nolla viidessä kuudesta tarkasteluun valitusta indikaattorista. Tunnistettuja toiminnan kehittämiseen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. henkilöstön toimintamahdollisuuksien (määrä/tehokkuus) suhde palvelutuotantoon, jotta kirjaston palvelujen taso, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus pystytään toteuttamaan. Kirjaston käytettävissä olevat tilat aiheuttavat oman riskinsä tavoitteiden saavuttamiseen, koska palveluja on suunniteltava ja kehitettävä tilojen ehdoilla.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toiminta näyttyy kuntalaisille positiivisena mahdollisuutena pitää omat perus- ja kansalaistaitonsa kunnossa sekä vahvistaa ja uudistaa myös työelämässä tarvittavia tietoja, taitoja ja osaamista. Kansalaisopisto vastaa kurssitoiminnallaan paikallisiin sivistystarpeisiin. Opisto tuottaa hyvinvointia ja osaamista toiminta-alueellaan. Yhteistyö erilaisten toimijoiden kanssa on oleellinen osa opiston toimintaa.

Kansalaisopiston tavoitteiden toteutumisen kannalta on keskeistä kurssitarjonnan vastaaminen kysyntään, onnistunut markkinointi sekä pätevien ja innostavien opettajien rekrytointi. Kurssimaksut muodostavat merkittävän osan kansalaisopiston tuloista ja vaikuttavat oleellisesti opiston talouden toteutumiseen. Vapaan sivistystyön lainsäädäntö edellyttää kohtuullisia kurssimaksuja. Covid19 epidemian mahdollinen pitkittyminen tulee vaikuttamaan opiston toimintaan ja talouteen.

Elinikäinen oppiminen

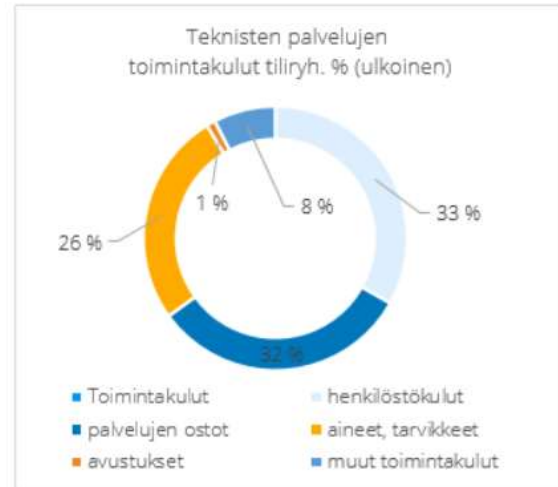
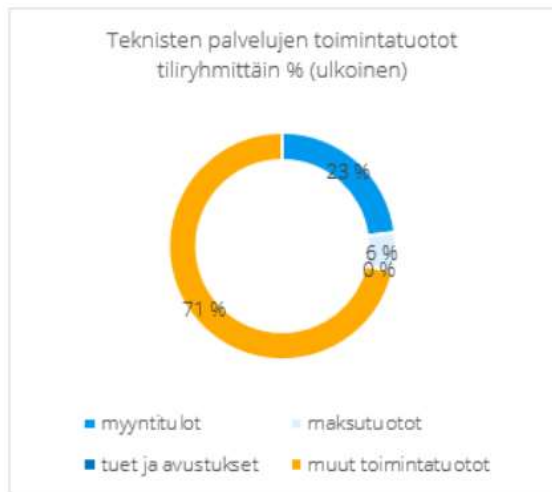
1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	315	277	277	286	291	297	303	309	315
Toimintakulut	-1 860	-1 811	-1 811	-1 854	-1 762	-1 765	-1 765	-1 768	-1 704
Toimintakate	-1 545	-1 535	-1 535	-1 568	-1 471	-1 468	-1 462	-1 460	-1 390
Toimintakulujen muutos %		-3 %	-3 %	2 %	-5 %	0 %	0 %	0 %	-4 %
Toimintakatteen muutos %		-1 %	-1 %	2 %	-6 %	0 %	0 %	0 %	-5 %

Elinikäinen oppiminen

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	2,0	2,0	2,0
Toimet yhteensä	15,0	15,0	15,0
Elinikäinen oppiminen yhteensä	17,0	17,0	17,0
Muutokset yhteensä			0,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Toimialan suorite- ja tunnuslukutaulukko löytyy liitteestä 11.1.

6.3 Tekniset palvelut

Toimialan palvelusuunnitelma

Tekniset palvelut toimialan toiminta-ajatuksena on tuottaa toimivat ja tarkoituksen mukaiset yhdyskunta- ja tekniset palvelut kuntalaisille tasapuolisesti tasapainoisen talouden, turvallisuuden ja ympäristön huomioiden. Vahvistamme asiakaslähtöisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia edistämällä asukkaiden osallistumista.

Toimialan investointi- ja käyttötaloussuunnitelmissa on huomioitu kunnanvaltuuston 24.8.2020 §48 päätökset koskien Mäntsälä 2026-toimenpideohjelmaa.

Tekniset palvelut

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	22 607	23 231	23 231	23 655	23 466	23 380	23 258	23 275	23 019
Myyntituotot	5 816	5 996	5 996	4 727	4 791	4 867	4 869	4 881	4 883
Maksutuotot	182	214	214	214	214	214	214	214	214
Tuet ja avustukset	16								
Muut toimintatuotot	16 593	17 021	17 021	18 714	18 462	18 299	18 175	18 180	17 922
Valmistus omaan käyttöön	153	5	5						
Toimintakulut	-16 049	-15 720	-15 720	-15 899	-15 567	-15 193	-15 277	-15 370	-15 274
Henkilöstökulut	-4 511	-4 598	-4 598	-4 957	-5 326	-5 392	-5 474	-5 525	-5 521

Palvelujen ostot	-5 736	-5 196	-5 196	-4 790	-3 917	-3 730	-3 730	-3 746	-3 744
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 752	-3 737	-3 737	-3 923	-4 228	-4 264	-4 294	-4 326	-4 343
Avustukset	-133	-163	-163	-163	-163	-162	-162	-162	-162
Muut toimintakulut	-1 917	-2 026	-2 026	-2 066	-1 933	-1 644	-1 617	-1 613	-1 505
Toimintakate	6 711	7 516	7 516	7 755	7 900	8 187	7 981	7 904	7 744
Vuosikate	6 711	7 516	7 516	7 755	7 900	8 187	7 981	7 904	7 744
Poistot ja arvonalentumiset	-6 356	-7 152	-7 152	-7 637	-6 569	-7 101			
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 356	-7 152	-7 152	-7 637	-6 569	-7 101			
Tilikauden tulos	355	364	364	118	1 331	1 086	7 981	7 904	7 744
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	355	364	364	118	1 331	1 086	7 981	7 904	7 744
Vyörytyserät	-648	-694	-694	-7 637	-693	-693	-693	-693	-693
Vyörytystuotot	1 031								
Vyörytyskulut	-1 679	-694	-694	-7 637	-693	-693	-693	-693	-693
Kustannuslaskennalliset erät				-6 045	-6 045	-6 045	-6 045	-6 045	-6 045
Yli/allj. vyörytyser. jälkeen	-293	-330	-330	-13 565	-5 408	-5 652	1 243	1 166	1 006
Toimintakulujen muutos %		-2 %	-2 %	1 %	-2 %	-2 %	1 %	1 %	-1 %
Toimintakatteen muutos %		12 %	12 %	3 %	2 %	4 %	-3 %	-1 %	-2 %

Keskitetty palvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Korona-pandemian ja sen rajoittamista koskevat toimenpiteet todennäköisesti edellyttävät akuutteja toimenpiteitä toimialalla.

Rakennuskustannusten, asetusten ja suunnitteluohjeistuksen muutokset tilahankeprosessin aikana voivat aiheuttaa muutoksia toimintaympäristössä.

Keskitetty palvelut

1000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot									
Toimintakulut	-855	-931	-931	-891	-901	-913	-927	-949	-884
Toimintakate	-855	-931	-931	-891	-901	-913	-927	-949	-884
Toimintakulujen muutos %		9 %	9 %	-4 %	1 %	1 %	1 %	2 %	-7 %
Toimintakatteen muutos %		9 %	9 %	-4 %	1 %	1 %	1 %	2 %	-7 %

Keskitetty palvelut

	TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	3,0	3,0	3,0
Toimet yhteensä	6,5	6,0	5,0
Keskitetty palvelut yhteensä	9,5	9,0	8,0
Muutokset yhteensä			-1,0
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			0

Toimitilapalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Toimitilapalvelut tuottaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan eri hallintokuntien käyttöön tarkoitukseen sopivia tiloja, sekä huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta. Isoja muutoksia tulossa kiinteistöjen tyhjentyessä, realisointi on osassa kohteissa haasteellista.

Isompia muutoksia vuoden 2021 osalta tuottaa Teletalon tyhjeneminen. KeuSote on irtisanonut Teletalon ja Kivistöntie 3 vuokrasopimukset, jotka päättyvät 31.12.2020. Nämä näkyvät myös ulkoisten tuottojen vähentymisenä. Budjetissa ei ole kuitenkaan huomioitu esim. Teletalon purkamista, vaan kartoitetaan ensiksi muut vaihtoehdot.

Nykyisen päiväkotia Amandan purkuun kesällä 2021 on varattu talousarviossa 190 000 €, jotka sisältyvät kiinteistöhoitopalvelujen käyttötalouteen. Saviaton päiväkotia lopetti toimintansa kesällä 2020. Kiinteistöjen myynti tai tilojen kehittäminen selvityksessä. Tavoitteiden toteutumiseen vaikuttaa tällä hetkellä korona-tilanne ja se mihin suuntaan epidemia kehittyy.

Kunnan heikentynyt taloudellinen tilanne ja tulevat säästötoimenpiteet / mahdolliset leikkaukset, henkilöstön ikärakenne, nykyinen henkilöstövaje sekä henkilöstövajeesta johtuva henkilöstön jaksaminen tekevät tavoitteiden toteutumisesta haasteellisen.

Toimitilapalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	16 599	17 041	17 041	17 413	17 160	16 998	16 874	16 878	16 621
Toimintakulut	-7 180	-7 085	-7 085	-7 092	-6 779	-6 564	-6 553	-6 548	-6 429
Toimintakate	9 418	9 956	9 956	10 321	10 382	10 433	10 320	10 330	10 192
Poistot ja arvonalennukset	-4 096	-4 128	-4 128	-4 632	-4 092	-4 227			
Tilikauden tulos	5 322	5 828	5 828	5 688	6 290	6 207	10 320	10 330	10 192
Toimintakulujen muutos %		-1 %	-1 %	0 %	-4 %	-3 %	0 %	0 %	-2 %
Toimintakatteen muutos %		6 %	6 %	4 %	1 %	0 %	-1 %	0 %	-1 %

Toimitilapalvelut

Virat yhteensä
Toimet yhteensä

TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
1,0	1,0	1,0
22,5	22,5	22,5

Toimitilapalvelut yhteensä

Muutokset yhteensä

Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021

23,5	23,5	23,5
		0,0
		0

Ruoka- ja siivouspalvelut

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalueen palveluajatus on tuottaa ja kehittää laadukkaasti kunnan ruoka- ja siivouspalveluja. Palvelut tuotetaan annettujen suositusten ja määräysten mukaisesti. Yhtenäinen ohjeistus ja ruokalista takaavat tasalaatuisuuden kohteittain. Siivouksessa suositaan vähemmän kemikaaleja sisältäviä ja ekologisia uusia puhdistusaineita sekä siivousmenetelmiä.

FCG Konsultointi Oy:n raportti ruokapalvelujen eri järjestämis- ja tuotantotavoista valmistui helmikuussa 2020. Selvityksen perusteella kunnan omana toimintana toteutettu palvelu olisi joustavin ja edullisin tapa palvelujen tuottamiseen jatkossa. Selvityksen perusteella päätettiin ottaa palvelut kunnan omaan toimintaan (Kunnanvaltuuston päätös 1.6.2020 §27).

Ruoka- ja siivouspalvelujen organisaatiomuutoksen toteutuksesta vastaamaan on rekrytoitu projektipäällikkö. Projektipäällikön tehtävänä on suunnitella ja organisoida toiminta niin, että omatuotanto voi alkaa 1.7.2021 Muutoksen yhteydessä tulee tarve rekrytoida uusia työntekijöitä, jotka sijoittuvat tällä hetkellä ulkopuolisen palveluntuottajan toiminnassa oleviin kohteisiin ja työtehtäviin. Uudelleen organisoidun ruoka- ja siivouspalvelun myötä tavoitellaan kustannustehokkuutta luopumalla ylimääräisestä keittiökapasiteetista, sekä haetaan synergiaa työntekijöiden työpanoksen yhdistämisestä. Tavoitteena on järjestää työntekijöille työmotivaatiota lisääviä vakituksia työsuhteita. Panostamalla työntekijän osaamisen jatkuvaan kehittämiseen sekä koulutukseen, mahdollistetaan erilaisia mielenkiintoisia työtehtäviä, joita voidaan hyödyntää työntekijöiden eri elämäntilanteissa ja auttaa näin lisäämään työssäjaksamista. Alustavan suunnitelman mukaan päiväkotit Amandan toiminnan käynnistyessä elokuussa 2023, neljä pienempää päiväkotiyksikköä lopetetaan ja lapset siirtyvät Amandan päiväkodin tiloihin. Palvelukeittiöön on suunniteltu rekrytoitavan nykyisen ruokapalveluvastaavan lisäksi yksi ruokapalvelutyöntekijä lisää.

Ruoka- ja siivouspalvelut

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	5 359	5 809	5 809	5 870	5 933	6 009	6 011	6 023	6 025
Toimintakulut	-4 953	-5 038	-5 038	-5 271	-5 238	-5 048	-5 112	-5 213	-5 288
Toimintakate	406	770	770	599	695	961	899	810	737
Toimintakulujen muutos %		2 %	2 %	5 %	-1 %	-4 %	1 %	2 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		90 %	90 %	-22 %	16 %	38 %	-6 %	-10 %	-9 %

Ruoka- ja siivouspalvelut

	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
Virat yhteensä	1,0	1,0	1,0
Toimet yhteensä	59,8	59,7	83,0

Ruoka- ja siivouspalvelut yhteensä	60,8	60,7	84,0
Muutokset yhteensä			23,3
Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021			24

Kuntatekniikka

Tulosalueen palveluajatus ja toimintaympäristön muutokset suunnitelmakaudella

Kuntatekniikan palveluajatus on ylläpitää ja rakentaa turvallisia liikenneväyliä, liikuntapaikkoja ja puisto- ja leikkialueita. Kuntatekniikan oman työn kehittäminen jatkuu sisäisen yhteistyön lisäämisellä ja uusien työtapojen käyttöönotolla. Investointisuunnittelu ja -toteutus etenee kaavoituksen mukana. Oma työ keskittyy enemmän kunnossapitoon ja rakentaminen suurimmalta osin ulkoistetaan, henkilöstön vähyyden vuoksi. Alueiden kunnossapidon parantaminen tulee näkymään alueiden siisteydessä ja hoitotasossa. Alueiden määrän lisääntyessä ja vastaavasti henkilöstön riittämätön määrä aiheuttaa riskin alueiden

ylläpidon ja kunnossapidon laadun ylläpitämisessä. Hoidon ylläpito vaatii henkilöstöressurssien pitämistä minimissään nykyisellä tasolla ja kausityöntekijöiden määrää lisäämällä.

Kunnan taloudellisen tilanteen johdosta investointeja joudutaan sopeuttamaan suunniteltua matalammalle tasolle.

Kuntatekniikka

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	649	382	382	372	373	373	373	373	373
Toimintakulut	-3 061	-2 666	-2 666	-2 645	-2 649	-2 668	-2 685	-2 659	-2 674
Toimintakate	-2 411	-2 284	-2 284	-2 274	-2 276	-2 295	-2 311	-2 286	-2 301
Toimintakulujen muutos %		-13 %	-13 %	-1 %	0 %	1 %	1 %	-1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		-5 %	-5 %	0 %	0 %	1 %	1 %	-1 %	1 %

Kuntatekniikka

Virat yhteensä
Toimet yhteensä

TP 2019	Ta 2020	Ta 2021
1,0	1,0	1,0
23,0	23,0	22,0

Kuntatekniikka yhteensä

24,0 24,0 23,0

Muutokset yhteensä

-1,0

Suunnitellut uudet virat ja toimet 2021

0

Toimialan suorite- ja tunnuslukutaulukko löytyy liitteestä 11.

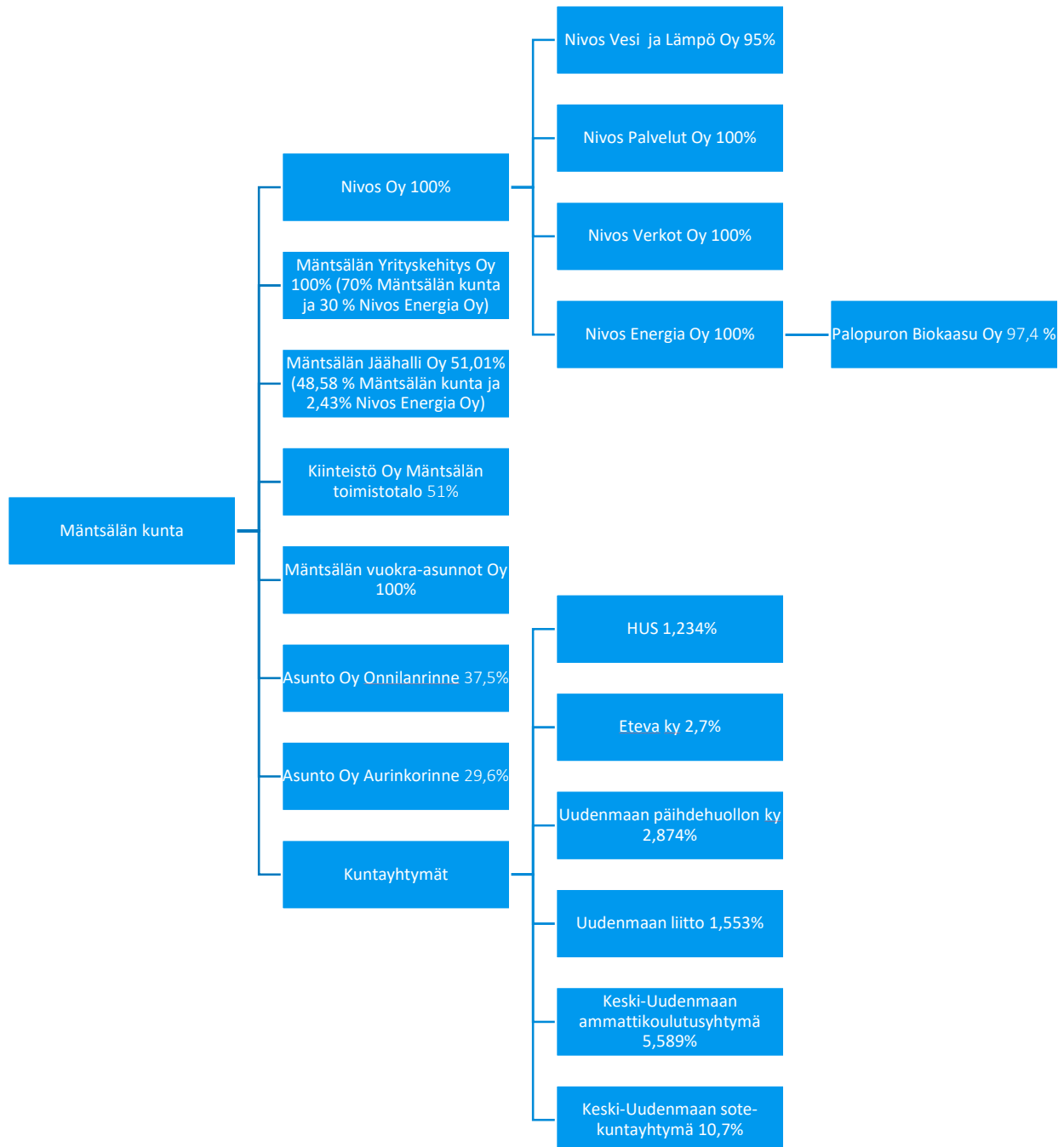
7 Yhteenveto valtuuston sitovista määrärahoista

	Määräraha- sitovuus	TA 2020 (1000 €)
N = toimintakatesitova		
M = menositova		
T= tulossitova		
Tu = sitova tilikauden tulokseen		
Käyttötalousosa		
Kunnanhallitus		
Yleishallinto	N	233
Tukipalvelut	N	-4 042
Sosiaali- ja terveystalvet	N	-67 827
Elinkeinopalvelut	N	-2 140
Vapaa-aikapalvelut	N	-1 470
Maaseututoimi	N	-107
Pelastus	N	-1 878
Ympäristöpalvelut	N	-173
		-77 403
Hyvinvointilautakunta		
Hyvinvointilautakunta	N	-171
		-171
Kuntakehityslautakunta		
Kuntakehityslautakunta	N	-407
		-407
Tarkastuslautakunta		
Tarkastustoimi	N	-31
		-31
Kasvatus- ja sivistyspalvelut		
Talous- ja hallintopalvelut	N	-664
Opetuspalvelut	N	-31 873
Varhaiskasvatuspalvelut	N	-14 348
Elinikäinen oppiminen	N	-1 568
		-48 453
Tekniset palvelut		
Keskitetyt palvelut	N	-891
Toimitilapalvelut (toimintakate)		10 321
Toimitilapalvelut	Tu	5 688
Ruoka- ja siivouspalvelut	N	599
Kuntatekniikka	N	-2 274
		3 123

Investointiosa		
Kunnanhallitus		
-kiinteä omaisuus	N	-500
-aineeton käyttöomaisuus	N	-49
Kasvatus- ja sivistyspalvelut		
-irtain omaisuus	N	-60
Tekniset palvelut		
-talonrakennus	N	-3 510
-elinkaarihankkeet leasing	N	-6 500
-kadut ja liikenneväylät	N	-1 100
-alueet, teollisuus ja infra	N	-750
-puistot ja leikkipaikat	N	-400
-liikuntapaikat	N	-200
-irtain omaisuus	N	-620
		-13 689
Rahoitusosa		
Antolainauksen muutokset	N	150
Lainakannan muutokset	N	1 605

8 Konserniosa

8.1 Mäntsälän kuntakonserni

8.2 Kuntakonsernin lainakanta ja investoinnit

Investoinnit

(1000 €)	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Mäntsälän kunta	10 307	11 795	12 620	12 610	7 389	10 392	12 862	9 110	6 675	6 820
Nivos Oy konserni 100%		9 054	9 054	8 400	7 395	7 425	6 471	6 000	5 700	5 500
Mäntsälän vuokra-asunnot Oy 100%				400	500	1 000	5 500	500	500	500
Mäntsälän Jäähalli Oy 51,01%	1 693	4 400	4 400	5 200	5 900	300				
Mäntsälän Yrityskehitys Oy 100%		10	10	10	10	10	10	10	10	10
Investoinnit yhteensä	12 000	25 259	26 084	26 620	21 194	19 127	24 843	15 620	12 885	12 830

*2021 vuodesta eteenpäin taulukossa ei esitetä leasingrahoitteisia investointeja

Lainakanta

(1000 €)	Tp 2019	Ta 2020	Tam 2020	Tpe 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Mäntsälän kunta	81 844	82 084	79 273	80 958	82 563	84 723	85 610	80 787	72 284	61 871
Nivos Oy konserni 100%	69 340	66 135	66 135	65 440	64 434	63 866	61 100	58 620	56 540	55 100
Mäntsälän vuokra-asunnot Oy 100%	26 906	24 995	24 995	26 227	25 548	24 820	24 085	23 332	22 550	21 748
Mäntsälän Jäähalli Oy 51,01%	2 013	3 011	3 011	5 812	6 100	6 000	5 746	5 521	5 296	5 071
Kiinteistö Oy Mäntsälän toimistotalo 51%	4 057	2 016	2 016	3 805	3 617	3 364	3 112	2 859	2 606	2 353
Yhteensä	184 160	178 241	175 430	182 242	182 262	182 773	179 653	171 119	159 276	146 143
As Oy Onnilanrinne 37,5%										
As Oy Aurinkorinne 29,6%										
Kuntayhtymät:										
HUS 1,234%*	6 896			6 896	6 896	6 896	6 896	6 896	6 896	6 896
Eteva 2,7%*	864			864	864	864	864	864	864	864
Keski-Uudenmaan päihdehuolto ky 2,874%										
Uudenmaan liitto 1,553%*										
Keski-Uudenmaan ammattikoulutusyhtymä 5,589%*										
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä 10,7%*	1 607			1 607	1 607	1 607	1 607	1 607	1 607	1 607
Lainakanta yhteensä	193 527	178 241	175 430	191 609	191 629	192 140	189 019	180 485	168 643	155 510
Asukasmäärä	20721	20810	20852	20852	21442	20977	21082	21187	21314	21442
Lainamäärä € / asukas	9339	8564	8412	9188	8936	9159	8965	8518	7911	7252
Kunnan lainamäärä € / asukas	3950	3944	3802	3883	3851	4039	4061	3813	3391	2886

Keskinäiset lainat eliminoitu

* HUS:n, Etevan, Uudenmaan liiton, Keski- Uudenmaan ammattikoulutusyhtymän, sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän velkamäärät tarkentuvat myöhemmin Tpe2020 – TS2026

8.3 Tytäryhtiöiden talousarviot

Nivos Oy

Toiminta-ajatus ja olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Palvelemme yhden luukun periaatteella, tarjoamalla kokonaisvaltaisesti asumiseen ja yrittämiseen liittyviä laadukkaita infrastruktuuripalveluita. Tuemme hyvää asumista ja yrittämistä olemalla joustava kumppani, jonka asiantuntijoiden toiminta on tehokasta, käytännönläheistä ja sujuvaa – asiakkaalle helppoa.

Toimintaympäristöä muuttaa olennaisesti toimet ilmastonmuutoksen ehkäisyksi sekä sen seuraukset ja teknologian kehitys.

Energia-alan tulevaisuuden trendit (toimintavarmuuden vaatimusten toteuttaminen sekä niihin liittyvien investointien rahoittaminen, sähkötehon riittävyys, lämmitysmarkkinoiden kehittyminen sekä energia-alan nousevat trendit: hajautettu pientuotanto, kysyntäjoustot, energiavarastot jne.) vaativat edelläkävijyyttä ja innovatiivisuutta, jotta pienenä yhtiönä pysymme alan kehityksen mukana.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutus suunnitelma
Infrastruktuurin kehittäminen tukien Mäntsälän kunnan strategiaa		
Huolehditaan välttämättömyysinfrastruktuurin kehittämisestä vastaamaan kunnan kasvua ja mahdollistavan sekä yrityksille että asukkaalle riittävän laadukkaat ja luotettavat infrastruktuuripalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti.		
Elinkeinopolitiikan tukeminen paikallisesti		
Osallistumme aktiivisesti suurimpien uusien yritysten Mäntsälään sijoittumiseen tarjoamalla energiaratkaisuja kilpailukykyisin ehdoin.		
Seutuyhteistyön vahvistaminen		
Haetaan volyymietuja laajemman yhteistyön kautta Nivos-konsernin toiminta-alueella esimerkkinä vesilaitosyhteistyö Pukkilan ja Pornaisten kuntien kanssa sekä kaukolämpöyhteistyö Pornaisten ja Kärkölan sekä mahdollisesti muidenkin lähikuntien kanssa.		
Mäntsälän kunnan talouden tukeminen		
Mäntsälän kunnan taloutta konserni tukee 1,6 miljoonan euron korkotuloutuksella ja kehittämällä liiketoimintaa huolehtien Nivos-konsernin arvonnoususta.		
Terve voitollinen liiketoiminta	Liikevoitto	Liikevoittoprosentti paranee suunnitellusti
Onnellinen asiakas	Asiakaskokemus	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoitteena jatkuva parantaminen. Kehitys ollut erinomaista.
Vahva tekemisen kulttuuri	Henkilöstökysely	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoite säilyttää nykyinen, erinomainen taso
Ekologisen jalanjäljen parantaminen	Energiaratkaisut - liiketoiminnan tulokset	Vahva liikevaihdon kasvu ja liikevoiton kohentaminen, seuranta tuloksen kautta

Tunnusluvut

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Liikevaihto (1000 €)	27566	29875	32127	33127	34027	35027	25428	33509
Liikevoitto (1000 €)	1239	1493	1846	2146	2446	3146	500	350

Omavaraisuus %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %	31 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	333 %	305 %	275 %	259 %	246 %	235 %	365 %	290 %
Investoinnit (1000 €)	7395	7425	6471	6000	5700	5500	8 400	12552
Lainamäärä € (1000 €)	91884	91166	88400	85920	83840	82400	92890	97240
Lainamäärä € / asukas	4398	4346	4193	4055	3934	3843	4455	4693
Asukasmäärä	20893	20977	21082	21187	21314	21442	20852	20721

Mäntsälän vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Mäntsälän vuokra-asunnot Oy:n toiminta-ajatuksena on tarjota Mäntsälän kunnassa laadukkaita ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Mäntsälän kunnan laatiman asunto-ohjelman mukaisesti paikkakuntalaisille, kuntaan muuttaville asukkaille ja erityisryhmille. Yhtiö jatkaa asuntokannan kehittämistä asunto-ohjelman ja vahvistetun kiinteistöstrategian mukaisesti huomioiden samalla muiden toimijoiden asuntotarjonta sekä uudistuotanto kunnassa.

Asuntojen vuokraustoiminta näyttää tällä hetkellä hyvältä, mutta huonokuntoisen asuntokannan haluttavuus vähenee koko ajan, kun muiden toimijoiden uudistuotantoa valmistuu kuntaan. Muiden toimijoiden valmistuva uudistuotanto vaikeuttaa yhtiön vanhan asuntokannan vuokraamista.

Toimenpiteitä asuntojen käyttöasteen parantamiseksi, vaihtuvuuden, vuokrasaatavien ja häätöjen vähentämiseksi on tehty ja tehdään edelleen.

Tavoitteet

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Asukkaat lkm	662	601	601	601	601	601	662	662
Kiinteistöt lkm	17	17	17	17	17	17	17	17
Asunnot lkm	431	402	402	402	402	402	431	431
Asuinneliöt	21647,5	21647,5	21647,5	21647,5	21647,5	21647,5	21647,5	21647,5
Kesk. neliövuokra / kk	11,87	11,86	12,08	12,29	12,57	12,94	11,85	11,88
Asuntojen vuokrausaste	97,00 %	98,00 %					97,00 %	98,42 %
Vaihtuvuus % / vuosi	20,00 %	18,00 %					18,00 %	20,16 %
Vuokrasaatava	1	1					1,4	1
Hakemuksia jonossa	105	110					110	139

Tunnusluvut

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Liikevaihto (1000 €)	3255	3083	3138	3194	3266	3364	3210	3724
Liikevoitto (1000 €)	17	-41	41	83	132	136	9	521
Omavaraisuus %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	12 %	12 %	12 %	13 %	14 %	14 %	11 %	13 %
Investoinnit (1000 €)	500	1000	5500	500	500	500	400	
Lainamäärä € (1000 €)	27263	26504	25738	24955	24143	23310	27988	28697
Lainamäärä € / asukas	1305	1264	1221	1178	1133	1087	1342	1385
Asukasmäärä	20893	20977	21082	21187	21314	21442	20852	20721

Mäntsälän Jäähalli Oy

Toiminta-ajatus ja olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Mäntsälän Jäähalli Oy:n toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten, sekä erityisesti lasten ja nuorten liikuntaharrastusta luomalla laadukkaat puitteet jääurheilun harrastamiselle. Kahviotilojen yhteyteen jäähallin toiseen kerrokseen tuleva kuusiratainen keilahalli luo erinomaiset olosuhteet lajin harrastamiselle. Hohtokeilaus, tilaussauna ja kokoustilat luovat hyvät puitteet erilaisten tilaisuuksien järjestämiselle.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutus suunnitelma
Mäntsälän Jäähalli Oy:n sitovat tavoitteet:		
Jäähallin kävijäkerrat vuodessa	160000 kävijäkertaa vuodessa	Laajennuksen valmistumisen myötä monipuoliset palvelut
Lasten ja nuorten harrastajamäärien kasvattaminen	Aloittavien ryhmien kuten kiekko- ja luistelukoulujen kasvattaminen	Toiminnan tukeminen ja puitteiden luonti
Mainospaikka myynti vuodessa	17 000 €	Mainosarvon kasvu kävijäkertojen kasvun myötä
Tilikauden tulos	10 000 €	Tilinpäätös ja osavuosisikatsaukset

Tunnusluvut

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Liikevaihto (1000 €)	747	865	915	935	950	965	293	205
Liikevoitto (1000 €)	105	151	184	203	208	212	-39	-96
Omavaraisuus %	1 %	1 %	1 %	2 %	2 %	3 %	1 %	5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	816 %	693 %	627 %	590 %	557 %	525 %	2013 %	1039 %
Investoinnit (1000 €)	5900	300					5200	1693
Lainamäärä € (1000 €)	6100	6000	5746	5521	5296	5071	5900	2130
Lainamäärä € / asukas	292	286	273	261	248	236	283	103
Asukasmäärä	20893	20977	21082	21187	21314	21442	20852	20721

Mäntsälän Yrityskehitys Oy

Toiminta-ajatus ja olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Kunnan elinkeinopalveluista vastaa Mäntsälän Yrityskehitys Oy, josta kunta omistaa 70 % ja Nivos Energia 30 %. Mäntsälän Yrityskehitys Oy:n kehittää Mäntsälän yritystoimintaa yhteistyössä kunnan, yritysten ja seudullisten organisaatioiden kanssa kunnan elinkeinostrategiassa esitettyjen suuntaviivojen mukaan.

Olennaiset muutokset toimintaympäristössä koskevat lähinnä henkilökunnan eläköitymistä.

Markkinointipäällikkö siirtyy ansaitulle eläkkeelle vuoden 2021 alkupuolella. Markkinointipäällikön tilalle tulee vuoden 2020 lopussa palkata uusi henkilö, jotta ei arvokasta hiljaista tietoa pääse valumaan yhtiöstä pois. Toimitusjohtajan eläkkeelle siirtyminen on myös toukokuussa 2021.

Tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutus suunnitelma
Sitovat tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2026 ovat:		
Uudet suuret yritykset 2 kpl ja keskisuuret yritykset 3 kpl	kappaleet	asiakashallintarekisteri,MYK
Yrityskonsultointien määrä 120 kpl/vuosi	kappaleet	asiakashallintarekisteri,MYK

Tunnusluvut

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Liikevaihto (1000 €)	368	368	368	368	368	368	347	352
Liikevoitto (1000 €)	0	0	0	0	0	0	4	0
Omavaraisuus %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Investoinnit (1000 €)	10	10	10	10	10	10	10	0
Lainamäärä € (1000 €)	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainamäärä € / asukas	0	0	0	0	0	0	0	0
Asukasmäärä	20893	20977	21082	21187	21314	21442	20852	20721

Mäntsälän Toimistotalo Oy

Toiminta-ajatus ja olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Yhtiön toimialana on maanvuokrasopimukseen perustuen hallita sillä sijaitsevia tai sille rakennettavia rakennuksia.

Tunnusluvut

	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TPE 2020	TP 2019
Tuotot / kulut %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	111,91 %
Omavaraisuus %	6 %	6 %	6 %	7 %	8 %	8 %	5 %	5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	12 %	13 %	14 %	15 %	17 %	19 %	10 %	11 %
Investoinnit (1000 €)								
Lainamäärä € (1000 €)	3617	3364	3112	2859	2606	2353	3805	4057
Lainamäärä € / asukas	173	160	148	135	122	110	182	196
Asukasmäärä	20893	20977	21082	21187	21314	21442	20852	20721

9 Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

Talousarvion käsitteet

Tulosalue

Tulosalue on luottamustoimielimen vastuulla oleva tehtäväalue käyttötalousosassa. Talousarviossa tulosalueelle määritellään toiminnalliset tavoitteet suoritteina ja tunnuslukuina tai sanallisena arviona sekä hyväksytty määräraha tai tuloarvio.

Hanke

Hanke on toimielimen vastuulla oleva investointi. Hankeryhmä muodostuu hankkeista.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaisesti antama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää, laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite, joka johdetaan kunnan toiminta-ajatuksesta ja strategisista tavoitteista. Tavoite esitetään joko tunnuslukuina tai sanallisesti. Valtuusto päättää toiminnallista tavoitteista vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Taloudellinen tavoite muodostuu määrärahoista ja tulosarvioista sekä näiden erotuksesta eli toimintakatteesta. Tavoitteet on asetettava niin, että niiden toteutumista voidaan arvioida, eivätkä toimielinten ja tulosalueiden tavoitteet saa olla ristiriidassa koko kuntaa koskevien tavoitteiden kanssa.

Määräraha

Määräraha on valtuuston antama määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen tulosalueelle tai hankkeelle.

Tuloarvio

Tuloarvio on valtuuston tulosalueelle tai hankkeelle asettama tulotavoite.

Toiminnan kuvaus

Toiminnan kuvaus kertoo miten toimielin toteuttaa kunnan toiminta-ajatusta. Tulosalueen toiminnan kuvaus johdetaan toimielimen palveluajatuksesta.

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma kertoo, miten toimielimen toiminta-ajatusta toteutetaan suunnitelmakaudella asetettujen tavoitteiden ja annettujen määrärahojen ja tuloarvioiden puitteissa.

Vastuuhenkilö

Vastuuhenkilö on viranhaltija, joka on tulosalueen/tulosityksikön esimies ja joka johtaa sen toimintaa sekä huolehtii tavoitteiden saavuttamisesta hyväksytyjen määrärahojen, ohjeiden ja määräysten puitteissa.

Tilivelvollinen

Kuntalain mukaan valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta niitä ovat kunnan muiden toimielinten jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tulosalueen johtavat viranhaltijat ja esittelijät. Tilivelvolliset viranhaltijat hyväksytään talousarvion käsittelyn yhteydessä erillisessä liitteessä.

Käyttösuunnitelma

Käyttösuunnitelmassa kerrotaan tulosalueiden ja –tulosityksiköiden talousarviovuoden toiminnasta. Se on toimielimen hyväksymä talousarvioon sisältyvän tulosalueen tai hankkeen tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden jaon tulosityksiköihin tai kohteisiin sisältävä asiakirja. Käyttösuunnitelma on myös viranhaltijan hyväksymä edellä mainittuun toimielimen käyttösuunnitelmaan sisältyvien tulosityksiköiden tai kohteiden osatavoitteiden, osamäärärahojen ja osatuloarvioiden jaon pienempiin osiin (yksiköihin) sisältävä asiakirja.

Tulosityksikkö

Tulosityksikkö muodostuu viranhaltijaorganisaatioyksiköstä tai sen vastuulla olevasta toiminnasta, jolla on: oma tehtäväalue, todennettavissa olevat tavoitteet, osamäärärahat ja osatuloarviot, joista tulosityksikön esimies vastaa.

Kohde

Kohde on käyttöomaisuuden hankinta tai perusparannuskokonaisuus, joka on osa investointihankkeesta. Kohteella on omat määrärahat ja osatuloarviot, josta toimitilin vastaa.

Tavoiteosa

Tavoiteosassavaltuusto hyväksyy kunnan toiminta-ajatuksen ja tavoitetilan, toimintastrategian sekä taloussuunnitelman perusteet.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy toimitilin tulosalueille eli varsinaiselle toiminnalle tavoitteet sekä myöntää tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosaan kootaan käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toimintatulot ja –menot sekä esitetään niiden lisäksi määrärahat ja tuloarviot sellaisista tuloslaskelmaan kirjattavista eristä, jotka ovat eri toimitilimille ja tulosalueille yhteisiä. Tuloslaskelma osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelmapoistoihin.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille arvioidun aikataulun mukaan. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Tuloarvio esitetään sille vuodelle, jolloin oikeus rahoitusosuuteen syntyy tai käyttöomaisuuden myynti tapahtuu. Hankkeet kootaan investointiosaan hankeryhmittäin ja toimitilimittäin.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon varsinaisen toiminnan ja investointien rahoitukseen tarvitaan pääomarahoitusta sekä miten rahoitustarve katetaan.

Talousarvion sitovuusmääritykset

Valtuuston toimitilimien tulosalueille hyväksymiä tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Toimitilimet ja tulosyksiköt ovat vastuussa talousarvion menojen ja tulojen toteutumisesta siten, että valtuuston hyväksymät tavoitteet saavutetaan.

Valtuuston sitovin perusteluin hyväksymiä määrärahoja ei saa käyttää ilman valtuuston lupaa muuhun tarkoitukseen.

Käyttötalousosa

Valtuuston eri tulosalueille hyväksymät nettomäärärahat (ulkoinen + sisäinen) eli toimintakate on sitova ja sitä voidaan muuttaa valtuuston päätöksellä. Poikkeuksena on toimitilapalvelujen tulosalue, jossa sitovuustasona on tilikauden tulos. Suunnitelmapoistot ja kustannuslaskennalliset erät eivät ole määrärahoja.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosan sitovat tasot ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot (netto). Suunnitelmapoistot kirjataan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan.

Investointiosa

Investointiosan kunnanvaltuuston toimitilinten hankeryhmälle hyväksymät nettomäärärahat ovat sitovia, ja niitä voidaan muuttaa valtuuston päätöksellä. Hankkeen euromääräisellä rajalla tarkoitetaan hankkeen kokonaiskustannuksia, ei ao. talousarviovuoden määrärahaa. Hankekohtaisista investoinneista vaaditaan hyväksytty tarveselvitys (pvm ja §) ennen hankkeen ottamista taloussuunnitelmaan. Hankesuunnitelma on laadittava ennen toteutusvuoden talousarvion käsittelyä.

Käyttöomaisuushankinnan arvonnäkökulman arvonlisäveroton euronarvo on kirjanpitolain mukaan 10 000 €. Tätä pienemmät hankinnat tulee lähtökohtaisesti hankkia käyttötalouden määrärahoilla.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään valtuustoon nähden sitovat tasot ovat antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset.

Käyttösuunnitelman hyväksyminen

Valtuuston talousarvion hyväksymisen jälkeen kunnanhallitus antaa sen eri toimielinten noudatettavaksi. Käyttösuunnitelmilla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset ja tarkennetut tavoitteet tulosyksiköittäin ja jakavat määrärahat ja tuloarviot tulosyksiköille osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi. Käyttösuunnitelmissa kerrotaan, miten toimitaan, jotta asetetut tavoitteet toteutetaan hyväksytyjen määrärahojen ja tuloarvioiden puitteissa.

Kunnanhallituksen tai johtokunnan määräämä tulosalueen vastuuhenkilö päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmasta sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla määrärahat ja – tuloarviot tarkempiin osiin.

Mikäli hyväksytty käyttösuunnitelma muuttuu olennaisesti sisällöltään ja tarvitaan samalla määrärahojen kohdentamista, on toimielimen tehtävä asianmukainen muutos käyttösuunnitelmaan.

Talousarvion toteuttaminen, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta

Tulosyksiköiden tulee laatia ennakkoarvio rahamenoistaan ja tuloistaan perustuen toteutuvaan toimintaan. Toimialojen on huolehdittava siitä, että kunnan talouspalveluilla on maksuvalmiussuunnittelua varten aina ajan tasalla oleva tieto tulevasta rahankäytöstä.

Toimielinten ja tulosalueiden/-yksiköiden vastuuhenkilöiden tulee systemaattisesti seurata talousarviotavoitteiden, käyttösuunnitelmien ja investointien toteutumista tai toteutumaa tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään neljännesvuosittain.

Kunnanhallitus ja kunnan johtoryhmä seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Tulosalueiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittaisissa osavuositarkastuksissa ja koko vuodelta tilinpäätöksessä. Osavuositarkastuksessa esitetään tilinpäätöksen määrärahojen ja tuloarvioiden käytöstä sekä tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunta voi antaa mahdollisen lausuntonsa tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksen vahvistamasta osavuositarkastuksesta.

Kunnanhallituksella on oikeus antaa vuoden 2021 talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden yhteydessä ja tarvittaessa toimialoille talouden seurantaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia toimintaohjeita.

Päätösvalta kertahankinnoissa ja puite-/kausisopimuksissa

Kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösvalta

- viranhaltijoiden hankintavaltuudet tai niitä ei ole muutoin määritelty. Hallintosäännön mukaan, jos päätösvaltuudesta ei ole tarkasti säädetty, ratkaisun tekee kunnanhallitus.
- Taloussuunnitelman investointiosassa on esitetty eri toimielinten päätösvallassa olevat hankkeet. Hankkeiden toteuttamista ohjaa hyväksytty kunnan tilahankkeiden toteuttamisohje.

Kunnanjohtajan päätösvalta

- päättää talousarviovuonna enintään 300 000 euron kertahankinnoista ja kuntaa koskevista puite-/kausisopimuksista (300 000 per talousarviovuosi)

Tämän ylittävistä konsernipalveluja koskevista hankinnoista ja sopimuksista päättää kunnanhallitus ja koko kuntaa koskevien hankintojen ja sopimusten osalta kuten jäljempänä todetaan.

Konsernipalveluista vastaavan johtajan ja toimialajohtajien päätösvalta

- konsernipalveluista vastaava johtaja sekä muut toimialajohtajat päättävät talousarviovuonna enintään 200 000 euron hankinnoista sekä toimialaa koskevista puite-/kausisopimuksista

Toimialajohtajien hankintarajan ylittävistä hankinnoista tai sopimuksista päättävät lautakunnat

- kasvatus- ja sivistyslautakunta enintään 400 000 euroa
- tekninen lautakunta enintään 400 000 euroa
- kuntakehityslautakunta käsitellään kuten konsernipalvelut

Näiden rajojen ylittävistä hankinnoista päättää kunnanhallitus.

Tulosalueen päälliköt, tulosyksikön päälliköt ja muut esimiehet

- kertahankinta ja puite-/kausisopimusrajat on määritelty toimialan toimintasäännössä
- (hallintosääntö 3.luku 5 §).

Lainanotto ja lainanottoa koskevat rajoitukset

Kunnanhallituksella on oikeus vuonna 2021

- ottaa pitkäaikaista lainaa talousarvion rahoituslaskelmassa hyväksytyyn "pitkäaikaisten lainojen – lisäys" euromäärään asti
- pitkäaikaisten lainojen laina-aika on vähintään 1 vuosi
- päätös voi koskea myös lainan ennaikaista takaisinmaksua, lainaehtojen muuttamista sekä koronvaihtosopimuksia

Kunnankamreerilla ja talousjohtajalla on oikeus vuonna 2021

- ottaa kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi tilapäislainoja, joiden yhtäaikaisesta enimmäismäärästä päättää kunnanhallitus

Antolainan myöntämistä koskevat rajoitukset

Kunnanhallituksella on oikeus vuonna 2020 myöntää päätöksellään antolainaa enintään talousarviovuoden rahoituslaskelmassa hyväksytyyn "antolainojen lisäys" euromäärään asti tuleville vuosille.

Antolainaa voidaan myöntää kunnan kokonaan omistamille osake-, asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöille.

Lisämäärärahat ja siirrot

Vuoteen 2021 kohdistuvat ehdotukset toiminnallisten tavoitteiden muutoksista, lisämäärärahoista tai määrärahasiirroista on saatettava valtuuston käsiteltäväksi viimeistään kunkin talousarviovuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa. Tällöin on huomioita myös lisämäärärahojen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin.

Vuodelle 2021 annetaan:

- **kunnanjohtajalle** oikeus päättää määrärahasiirroista koskien harkinnanvaraisia henkilökohtaisia ja tehtäväkohtaisia palkantarkistuksia, joiden kate on yleishallinnossa
- **henkilöstöjohtajalle** oikeus tehdä elinvoima- ja elinkeinopalvelujen tulosalueelle budjetoitujen työllistämistukimäärärahojen siirrot eri tulosalueille käytön mukaisesti.

Laskujen hyväksyminen ja maksatus

Laskujen hyväksymisessä ja maksatuksessa tulee noudattaa kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ohjeen määräyksiä kohta 8. "Kirjanpito ja maksuliikenne".

Muu ohjeistus

Kunnanhallituksella on oikeus antaa tilikaudella tarvittavia lisäohjeita talousarvion täytäntöönpanoon.

10 Tilivelvollisten määrittely

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastajat esittävät vuosittain, voidaanko asianomaisen tulos- tai tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta

valvonnan järjestämisvastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta

Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet sekä lautakuntien esittelijät. Tilivelvollisiksi määritellään seuraavat johtavat viranhaltijat:

Toimielin / Tulosalue	Tilivelvollinen
Käyttötalousosa	
1851 Kunnanhallitus	kunnanjohtaja toimielimen alaisesta toiminnasta kokonaisuutena
Yleishallinto	hallintojohtaja
Tukipalvelut	hallintojohtaja
Sosiaali- ja terveystalot	hallintojohtaja

	Elinkeinopalvelut	kunnanjohtaja
	Pelastus	kunnanjohtaja
	Vapaa-aikapalvelut	vapaa-aikapalvelupäällikkö
	Maaseutupalvelut	maaseutupäällikkö
	Ympäristöpalvelut	kuntakehitysjohtaja
	Hyvinvointilautakunta	hallintojohtaja
	18517 Kuntakehityslautakunta	kuntakehitysjohtaja toimielimen alaisesta toiminnasta kokonaisuutena
	Kuntakehityspalvelut	kuntakehitysjohtaja
	18519 Tarkastuslautakunta	
	Tarkastustoimi	-
	1854 Kasvatus- ja sivistyslautakunta	sivistysjohtaja toimielimen alaisesta toiminnasta kokonaisuutena
	Talous- ja hallintopalvelut	sivistysjohtaja
	Opetuspalvelut	sivistysjohtaja
	Varhaiskasvatuspalvelut	sivistysjohtaja
	Vapaa-aikapalvelut	sivistysjohtaja
	1855 Tekninen lautakunta	tekninen johtaja toimielimen alaisesta toiminnasta kokonaisuutena
	Keskitettyt palvelut	tekninen johtaja
	Toimitilapalvelut	tekninen johtaja
	Ruoka- ja siivouspalvelut	tekninen johtaja
	Kuntatekniikka	tekninen johtaja

Toimielin / Tulosalue	Tilivelvollinen
Investointiosa	
Kunnanhallitus	

	Kiinteä omaisuus	kunnanjohtaja
	Aineeton omaisuus	kunnanjohtaja
	Irtain omaisuus	talousjohtaja
Kasvatus- ja sivistyslautakunta		
	Irtain omaisuus	sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta		
	Talonrakennus	tekniinen johtaja
	Kuntatekniikka	tekniinen johtaja
	Hankeryhmät	tekniinen johtaja
	Irtain omaisuus	tekniinen johtaja
Rahoitusosa		
	Rahoitusosa	talousjohtaja

11 Liitteet

11.1 Liite 1. Toimialojen suorite- ja tunnuslukutaulukot

Konsernipalvelut	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021	TA2022	TA2023	TA2024	TA2025	TA2026
Kuntakehityspalvelut											
<i>MAAKAUPAT</i>											
Kauppojen lukumäärä / ostot, kpl	12	8	7	8		10					
Ostettu, ha	52,19	27,2	10,4	37,7		30					
, josta raakamaata, ha	36,4	25,2	9,9	17,8		20					
Maaomaisuuden määrä, ha	1632	1653	1661	1715							
Rahaa mennyt ostoihin, €	1 539 110	1 327 737	1 389 137	779 959		700 000					
Myyty/vuokrattu, kpl	7 / 8	16 / 20	13 / 16	18 / 11		20/15					
, josta asuintontteja	1 / 3	11 / 3	8 / 5	7 / 4		10/5					
, josta yritystontteja	1 / 0	4 / 11	1 / 1	1 / 1		2/2					
, josta muita alueita	5 / 4	1 / 6	3 / 10	10 / 6		8/8					
Vuokratulot, €/v	418 891	429 394	539 366	522 453		620 000					
Rahaa tullut myynneistä, €	1 197 241	1 140 984	976 235	2 086 107		1 500 000					
Maankäyttösopimuksia , (joista käynnistämissopimuksia), kpl	0	2	1	4		2					
	0	2	0	4		1					
<i>KAAVOITUS</i>											
kv / kh hyväksynyt kpl	11	4	5	3		5					
ha	41,4	38,9	8,5	10,9		15					
rakennusoikeuden lisäys kem	32235	43720	4497	6083		20 000					
Myytäviä asuintontteja lkm	11	15	35	47		40					
Myytäviä yritystontteja lkm	17	11	10	8		15					
<i>RAKENNUSVALVONTA</i>											
Myönnetyt luvat lkm	173	105	225	223		200					

kem	48868	38092	39842	53992	
omakoteja kpl	49	36	50	42	40
asuntoja yht kpl	189	43	104	263	200
asuntoja kaava/haja %	?	60/40	82/18	97/3	90/10
asuntoja kem	13688	6591	9959	19202	
Valmistuneet kohteet					
lkm	70	64	99	81	100
kem	15000	17105	23024	14421	
omakoteja kpl	50	30	49	32	40
asuntoja yht kpl	215	124	151	84	200
asuntoja kaava/haja	80/20	89/11	89/11	86/14	90/10
asuntoja kem	15000	11636	14470	7946	
katselmukset	220	388	318	381	380
Suunnittelutarveratkaisut					
lkm	44	43	39	36	50
myönt./kielteiset	33 / 11	34 / 9	37 / 2	34 / 2	
, joista omakotitalo:					
Myönt/kielt	23 / 5	23 / 5	28 / 1	26 / 2	
Näille haettu rak.lupa				14	
<i>MITTAUSTOIMINTA</i>					
Rakennuksen/paikan					
merkinnät lkm	22	28	29	41	50
Sijaintikatselmukset	31	22	37	43	50

Kasvatus- ja sivistyspalvelut	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021	TA2022	TA2023	TA2024	TA2025	TA2026
Kasvatus- ja siv.toimen hallinto											
Musiikkiopiston oppilaat			124	124	124	124					
Musiikkileikkikoululaisia			189	182	197	197					
Opetuspalvelut											
Perusopetuksen oppilaat, joista			2 773	2 678		2 619					
- erityisoppilaat			208	217		180					
- pienryhmissä			148	127		95					
- integroituna			60	90		85					
Tehostetussa tuessa			370	390		395					
Vieraskuntalaisia Mäntsälässä			115	102		95					
Mäntsäläläisiä			199	207		184					
Oppilaat/alakoulut			1 992	1 881	1 868	1 853					
Oppilaat/yläkoulut			781	797	797	766					
Oppilaat esiopetuksessa			289	271	234	228					
- joista päivähoitossa			188	231	194	176					
Koulut/perusopetus			14	13	13	12					
Lukion opiskelijat			282	304	295	296					
Varhaiskasvatuspalvelut											
Avoin ja kerhotoiminta											
Lapsia	98	91	77	54							
Läsnäolopäivät osapv-hoito	5 066	5 835	5 224	3 750							
Perhepäivähoito											

Lapsia	57	49	45	35
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	8344	8474	7474	6151
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	165	240	20	208
Ryhmäperhepäivähoito				
Lapsia	7	10	12	10
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	1136	1391	1511	1901
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	0	44	259	121
Kotihoidontuki/lapset				
Yksityisen hoidon tuki, valtakunnallinen, lapsia	445	413	368	348
Yksityisen hoidon tuki, kunnanllinen, lapsia	221	227	236	227
Päiväkotihoito (sis. ostot)				
Lapsia	662	706	662	670
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	102 634	101 657	99 688	100 423
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	16 582	23 375	27 214	24 230
Vuorohoito päiväkodissa				
Lapsia	69	70	69	102
Läsnäolopäivät, kokopv-hoito	12 046	11 776	11 526	13 214
Läsnäolopäivät, osapv-hoito	22	264	1 179	1 713
Esiopetus				
Lapsia	193	220	185	195
Läsnäolopäivät	33 511	35 912	35 502	31 062

Elinikäinen oppiminen											
Kansalaisopisto											
- opetustunnit		8 157	8 508	8 350	8 350	8 350					
- opiskelijat		3 280	3 241	3 350	3 350	8 300					
- kurssit		423	421	425	425	420					
Kirjasto											
					213						
- lainat		211 848	235 046	000	000	225 000					
- lainat/asukas		10	11	10	10	11					
- lainaajat		5 135	5 327	5 200	5 200	5 300					
Tekniset palvelut	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021	TA2022	TA2023	TA2024	TA2025	TA2026
Keskitetyt palvelut											
Hallinto- ja talouspalvelut + suunnittelu- ja rakennuttamispalvelut											
-Menot ulkoinen	896134	830221	919890	810230	877900	828450					
- joista henkilöstömenot	625492	515000	572980	564100	561550	540360					
-Henkilöt	9,5	8	9	9	9	8					
Yksityistie-avustukset											
-yks.tieav. €	160092	155781	159630	133222	163000	163000					
-yks.tieav. km	280	287	290	290	290	285					
Tiekuntia	116	114	114	114	117	118					
Avustus € / km	572	543	552	562	441	449					

Toimitilapalvelut							
Toimitilat ja huoneistot							
Kiinteistöt, tilavuus m ³	371847	411689	430581	430137	441543		402072
Kiinteistöt, kerrosala m ²	88360	93531	95265	95191	96213		87467
Ulkoiset menot €, kiinteistönhoitopalvelut					593606		
€ / m ³	6591381	6485824	7028822	5861315	3		5998654
€ / m ²	18	16	16	14	13		15
Ulkoiset menot €, kunnossapitopalvelut					106040		
€ / m ³	732008	783688	864938	1250077	6		1058600
€ / m ²	2	2	2	3	2		3
Kiinteistöjen tekninen arvo €	8	8	9	13	11		12
Jälleenhankinta-arvo €							
Kiinteistöjen korjausvelka €							
Kiinteistöjen kirjanpitoarvo 31.12	53213137	66685552	76511871	85021395			

Kysyntä- ja laajuustiedot Kiinteistöt/ Energia ja vesi	TP2019						
	KRS ALA 1000 m ²	TILAVUUS 1000 m ³	SÄHKÖL.* MWh	KAUKOL. MWh	ÖLJYL. MWh	HAKEL. MWh	VESI 1000 m ³
1 Asuinrakennukset	2	6	0	0	163	0	1
2 Hoitoalan rakennukset	24	87	419	3004	156	0	12
3 Toimisto- ja hallintorakennukset	9	41	0	1109	0	0	1
4 Kokoontumisrakennukset	7	33	65	555	76	0	2
5 Opetusrakennukset	48	229	567	4475	683	469	12
6 Varastorakennukset	0	0	0	0	0	0	0
7 Liikenteen rakennukset	1	2	0	0	257	0	0
8 Väestönsuojat	0	0	0	0	0	0	1
9 Muut	2	11	71	430	0	0	1

Yhteensä	92	404	1123	9573	1335	469	31
*Sähkölämmityksen osuus kokonaissähköstä arvioitu jos erillistä mittausta ei ole.							

Kysyntä- ja laajuustiedot Kiinteistöt/ Energia ja vesi	TA-2021						
	KRS ALA 1000 m ²	TILAVUUS 1000 m ³	SÄHKÖL.* MWh	KAUKOL. MWh	ÖLJYL. MWh	HAKEL. MWh	VESI 1000 m ³
1 Asuinrakennukset	2	4	0	0	70	0	1
2 Hoitoalan rakennukset	21	77	326	2986	163	0	12
3 Toimisto- ja hallintorakennukset	9	41	0	1164	0	0	1
4 Kokoontumisrakennukset	7	33	65	583	80	0	2
5 Opetusrakennukset	46	220	551	4699	643	469	11
6 Varastorakennukset	0	0	0	0	0	0	0
7 Liikenteen rakennukset	1	2	0	0	270	0	0
8 Väestönsuojat	0	0	0	0	0	0	1
9 Muut	2	11	71	451	0	0	1
Yhteensä	88	388	1014	9883	1227	469	30
*Sähkölämmityksen osuus kokonaissähköstä arvioitu jos erillistä mittausta ei ole.							

Ruoka- ja siivouspalvelut									
Siivottava pinta-ala m ²	63383	60506	58900	58900	58900	58900	58900	58900	58900
€ / m ² / vuosi	23,31	24,78	24,39	24,22	24,22	24,22	24,22	24,22	24,22
€ / m ² / kuukausi	1,94	2,07	2,03	2,02	2,02	2,02	2,02	2,02	2,02
Henkilöstön lkm		11	13	13	13	13	13	13	13
Ruokapalvelujen suoritehinta									
Päiväkodit	3,17	3,11	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4

Koulut	3,7	3,48	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	
Terveyskeskus	3,84	3,88	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	
Kivistöntie 16 Hirvitalo	5,97	5,75	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	
Ruokapalvelut									
Henkilöstön lkm	44,35	45,9	49,5	47,5	47,5	49,5	49,5	49,5	49,5
Keittiöiden lkm									
- keskuskeittiö	2	2	1	1	1	1	0	0	0
-terveyskeskuksen keittiö	1	1	1	1	1	1	1	1	1
-päiväkotien valmistava keittiö	2	2	2	1	1	1	1	1	1
-päiväkotien jakelukeittiöt	9	10	8	8	8	5	5	5	5
-päiväkotiviipaleet, ei keittiötä	1	0	0	0	0	0	0	0	0
-koulujen jakelukeittiöt	7	7	8	8	8	8	8	8	8
-koulujen valmistavat keittiöt	8	7	7	7	7	7	7	7	7
Ruokapalveluyksiköt yht.	30	29	27	26	26	23	22	22	22
-Mäntsälän palvelukotiyhdistys	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kivistöntie 16 Hirvitalo	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunnantalon ravintola	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kaikki yhteensä	33	32	30	30	30	27	26	25	25
Suoritteet:									
-Terveyskeskus	224723	199644	197450	181760	201760	201760	201760	201760	201760
-Päiväkodit	302140	314986,27	310344	304976	304976	304976	304976	304976	304976
-Koulut	630011	630543,03	620927	633432	633432	633432	633432	633432	633432
Kivistöntie 16 Vuokra-asunnot	21126	19982	17500	17000	17000	17000	17000	17000	17000
			114622		115716	115716	115716	115716	115716
Mäntsälä yhteensä	1178000	1165155,3	1	1137168	8	8	8	8	8
Suoritteet / yksikkö	40086	40178	42453	39212	38572	38572	38572	38572	38572
Suoritteet / Hlö	28923	26498	24918	19112	24361	24361	24361	24361	24361

Kuntatekniikka				
Kadut ja yleiset alueet				
kaavatie km	107	110	112	118
			176150	
€	1864876	1777400	0	2441191
	17428,7476	16158,181		
€ / km	6	82	15728	20688
Puistot, puistometsät ja muut hoidossa olevat alueet				
ha	187	187	187	187
€	300460	318225	320000	322000
	1606,73796	1701,7379		
€ / ha	8	68	1711	1722
Talousmetsät				
ha	848	848	848	848
puunmyynti (€)	110000	100000	100000	100000
puunmyynti m ³	2500	2452	2500	2500
Liikuntapaikat				
Asukkaat 31.12.	20750	20750	20750	20750
€	358750	273400	290700	277143
	17,2891566	13,175903		
€ / as	3	61	14	13
Valaistus				
liikenne- ja tievalot MWh	2050	2000	1800	1800
Valaistus				
kuntoradat ja kentät MWh	105	105	100	100
Katu - ja aluevalaistus €	239600	231000	267500	267494
Kadut ja väylät				
Kadut (km)	22	25	28	30
Kokoojakadut (km)	37,5	39	41	44
Asuntokadut (km)	35	36	40	42
Keyyen liikenteen väylät	39	40	42	42

Katujen ja kevyenliikenteen väylien korjausvelka €		9610000			
Katuvalaistus (lkm)	4690	4730	4750		4760
Mäntsälän jätteet					
Mäntsälän jätteet (tonnia)	7050	7050	7050		7050
Vaarallinen jäte kiinteäpiste (tonnia)	78	78	78		78
Vaarallinen jäte keräysauto (tonnia)	12	12	12		12

11.2 Liite 2. Investointierittely

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Kunnanhallitus										
Kiinteä omaisuus										
Maa-alueiden hankinta	Menot	-700 000	150 000	-550 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Maa-alueiden myynti	Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000	200 000
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto	-500 000	150 000	-350 000	-500 000	-400 000	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000
Aineeton käyttöomaisuus										
Osakkeiden hankinta	Menot				-49 000					
Osakkeiden myynti	Tulot									
Kassa- ja verkkomaksujärjestelmien uudistam	Menot	-30 000		-30 000						
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	N Netto	-30 000		-30 000	-49 000					
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-730 000	150 000	-580 000	-749 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000	200 000
	N Netto	-530 000	150 000	-380 000	-549 000	-400 000	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
--------------	-------------------------------------	------------	-------------------------	----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Kasvatus- ja Sivistyslautakunta										
Irtain omaisuus										
Tilojen kalustaminen										
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investo	N Menot	-15 000		-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	
Iltapäivätoiminnan ja uuden opetussuunnit	N Menot	-70 000	-30 000	-30 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	
Sälinkään koulun ensikertainen kalustamin	N Menot	-400 000	-15 000	-15 000						
"Uusi kirjasto"- suunnitelman mukainen tilk	N Menot		-15 000	-15 000						
Ehnroosin koulun ensikertainen kalustami	N Menot					-800 000	-40 000			
Amandan päiväkodin ensikertainen kalusta	N Menot						-200 000	-30 000		
Työergonomian edistämisen mukaiset kal	N Menot				-15 000					
Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen k	N Menot				-15 000					
omatoimikirjaston laitteiden ja järjestelmien päivitys	N Menot N Menot					-12 000	-12 000			
Sivistyslautakunta yhteensä	Menot		-75 000	-75 000	-60 000	-842 000	-282 000	-60 000		
	Tulot									
	N Netto		-75 000	-75 000	-60 000	-842 000	-282 000	-60 000		

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2020	TA muutokset 2020	TA muutosten jälkeen	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
--------------	--	-------------------------------------	------------	-------------------------	----------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Tekninen lautakunta											
Talonrakennus											
Koulurakennus											
Ehnroosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella	N	Menot	-18 000 000	-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-6 500 000	-3 400 000			
Päiväkotirakennus											
Päiväkoti Amandan uudisrakennus	N	Menot	-5 400 000	-200 000		-200 000	-2 600 000	-2 600 000	-1 330 000		
Liikuntapaikat ja vapaa-ajan rak.											
Vesiliikuntakeskus	N	Menot	-15 500 000	-150 000	125 000	-25 000	-50 000				-200 000
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.											
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus	N	Menot			-20 000	-20 000	-50 000				
Kotokartanon sisäilmakorjauksia	N	Menot		-20 000	-60 000	-80 000	-100 000				
Palolaitoksen sisäilmakorjaukset	N	Menot		-70 000	40 000	-30 000					
Hepolan sisäilmakorjaukset	N	Menot		-25 000	-10 000	-35 000	-100 000				
Hepolan koulun lisärakennus	N	Menot					-50 000				
Myllymäen sisäilmakorjauksia	N	Menot		-20 000		-20 000					
Myllymäen liikuntasalin kunnostus (sisäilmä)	N	Menot		-80 000	80 000						
Riihenmäen vanhan koulun sisäilmakorjaukset	N	Menot		-20 000	-30 000	-50 000					
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht	N	Menot		-235 000	-100 000	-335 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000

Peruskorjaukset												
Hepolan koulun peruskorjaus (kuntotutkim N	Menot	-6 300 000						-300 000	-800 000	-2 600 000		
Hepolan koulun vesikaton uusinta tiilikate, koneaumapeltikatto, yläpohjan	N Menot											
Myllymäen kouluhanke (hankesuunnittelu)	N Menot	-5 650 000				-430 000	-1 500 000	-2 650 000	-1 000 000			
Myllymäen koulun laajennus	N Menot				-70 000							
Palolaitoksen korjaustyöt (trellum 90 %)	N Menot	-1 550 000			-50 000							-200 000
Monitoimitalon peruskorjaus (trellum ka.)	N Menot	-4 650 000							-300 000	-1 000 000		
Kotokartanon peruskorjaus (tarveselvitys)	N Menot	-8 000 000										-500 000
Kotokartano, hissien suunnittelu ja uusi hissi	N Menot					-100 000						
Kotokartano, käyttövesiputkien uusinta (suunnittelu ja materiaali)	N Menot					-50 000	-200 000	-200 000				
Telemäen peruskorjaus (trellum 90 %, 900 000 €)	N Menot											
Kunnantalo (vesikaton kunnostus)	N Menot	-4 550 000			-150 000							
Kunnantalo (julkisivukorjaukset), tarjous 9/2018	N Menot					-500 000						
Käsityökeskus peruskorjaus (trellum 90 %, 900 000 €)	N Menot	-200 000					-200 000					
Ohkolan koulu, yläkoulu (trellum 90 %, 350 000 €)	N Menot								-350 000			
Keskuskeittiö (patteriverkoston säätö ja lämmitys)	N Menot	-1 200 000			-60 000	-140 000						
Seurojentalo (trellum 90 %, 900 000 €)	N Menot	-900 000				-200 000						
Urheilupuiston huoltorakennus (trellum 80 %, 800 000 €)	N Menot	-230 000						-50 000				
Peruskorjaukset yhteensä	N Menot				-330 000	-1 420 000	-1 950 000	-3 500 000	-2 100 000	-4 300 000		
Energiansäästötoimenpiteet												
Led-valaistuksen uusinta (puitesopimus kilpailu)	N Menot	-130 000		-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Energiansäästötoimenpiteet	N Menot	-100 000		-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Energiansäästötoimenpiteet yht.	N Menot	-230 000		-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)	Menot	-815 000	25 000	-790 000	-3 510 000	-4 550 000	-3 810 000	-4 030 000	-2 630 000	-5 030 000		
	Tulot											
	N Netto	-815 000	25 000	-790 000	-3 510 000	-4 550 000	-3 810 000	-4 030 000	-2 630 000	-5 030 000		

Kuntatekniikka										
Alueet mm. teollisuus ja infra										
Männikkö	N	Menot	-50 000	-50 000						
Rauhamäen alue	N	Menot	-200 000	-200 000	-50 000					
Kunnallistekniikan suunnittelutyöt	N	Menot	-100 000	-100 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-200 000	-200 000
Osuustien ja meijerin alue	N	Menot	-75 000	-75 000						
Linjatiensivun alueen kadut	N	Menot	-200 000	-200 000		-100 000				
Lempivaara (Kapuli III)	N	Menot	-2 200 000	-600 000		-350 000	-1 000 000	-300 000		
Linnala II alue	N	Menot	-500 000		-400 000	-100 000				
Hyökännummen alueen kuivatus	N	Menot	-400 000		-150 000		-150 000	-150 000		
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	N	Menot	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Pyydyskorven alue (siirretty kolmella	N	Menot	-950 000					-350 000	-350 000	-250 000
Mt140 keskikaistan uusiminen	N	Menot				-400 000				
Roinilanpellon alue	N	Menot	-750 000			-500 000	-250 000			
Antintien hulevesiviemärointi	N	Menot	-150 000			-150 000				
Pikkumäentien hulevesiviemöinti	N	Menot	-350 000			-250 000	-100 000			
Vuolteenpellon alue	N	Menot	-1 000 000							
Leppämäen alue	N	Menot	-350 000				-350 000			
Kapuli/Isolammintie liittymän										
parantaminen (ELY-Kunta selvitys)	N	Menot	-2 500 000							
Eskonkujan alue	N	Menot	-250 000							
Erikin puiston alue	N	Menot	-500 000							
Aspelundin alue	N	Menot	-500 000							
Pornaistentie/Poikkitien yritysalue	N	Menot	-1 000 000				-500 000	-500 000		
Alueet mm. teollisuus ja infra yhteensä	N	Menot	-1 275 000	-1 275 000	-750 000	-2 100 000	-2 550 000	-1 550 000	-650 000	-550 000

Koulupolun muutostyöt	N	Menot	-150 000	-150 000				
Kevytiliikenne budjetointikohde	N	Menot	-50 000	-50 000				
Jokihuhdantien kevyen liikenteen väylä (siir 2v)	N	Menot	-500 000			-400 000	-100 000	
Ullantien kevyen liikenteen väylä	N	Menot	-450 000		-450 000			
Neuvolan klv Sälinkääntielle	N	Menot	-50 000		-50 000			
Einontien klv	N	Menot	-150 000			-150 000		
Alhontien klv	N	Menot	-250 000			-250 000		
Sälinkääntien pyöräkatu	N	Menot	-100 000			-100 000		
Sälinkääntien klv yritysalueelle	N	Menot	-200 000				-200 000	
Kaakkumäentien klv	N	Menot	-150 000				-150 000	
Yhteysreitti paloasemalta Anttilaan	N	Menot	-200 000				-200 000	
Vuohimäentie-Veistäjäntie yhteys	N	Menot	-100 000					-100 000
Ojamäentien klv	N	Menot	-350 000					-350 000
Arvonpellontien yhteys Mustaanmäkeen	N	Menot	-150 000					-150 000
Kenkäkalliontien klv	N	Menot	-400 000			-250 000	-150 000	
Puirojantie klv	N	Menot	-500 000					-500 000
Vt25 klv Kapulista mt140	N	Menot	-3 500 000					
Porvoontien klv	N	Menot	-1 000 000					
Hirvihaarantie klv	N	Menot	-1 000 000			-750 000	-250 000	
Linjatien jk+pp-tie Kuha-hanke	N	Menot	-500 000			-500 000		
Kevytiliikenne yhteensä	N	Menot	-200 000	-200 000	-500 000	-2 400 000	-1 050 000	-1 100 000

Päällystystyöt	N Menot	-170 000	-170 000	-200 000	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Katuvalaistus	N Menot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sälinkäantie	N Menot	-300 000	-300 000	-300 000					
Rautatieaseman pysäköintialue	N Menot	-300 000	-300 000	-300 000					
Pienet täydennysrakennuskohteet	N Menot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Apposen alue	N Menot	-50 000				-50 000			
Viertolantie	N Menot	-1 200 000		-700 000	-300 000	-200 000			
Ojamäentie (siir 3 v.)	N Menot	-100 000					-100 000		
Peltolantie-Liedontie liikennevalot	N Menot	-150 000			-150 000				
Vanha Porvoontie	N Menot	-700 000				-400 000	-300 000		
Urheilutie	N Menot	-400 000				-400 000			
Meijerin alue	N Menot	-800 000					-500 000	-300 000	
Kivistöntien muutokset	N Menot	-500 000							
Huvitien muutokset	N Menot	-750 000						-750 000	
Jokihuhdantien jatko	N Menot	-1 000 000							
Vanha Porvoontien silta	N Menot	-1 000 000				-1 000 000			
Kartanonraitin silta	N Menot	-250 000				-250 000			
Kaakkumäenraitin silta	N Menot	-250 000					-250 000		
Mt140-vt25-kt55 kiertoliittymä Kuha-	N Menot	-1 500 000							
Liikenne yhteensä	N Menot	-970 000	-970 000	-1 100 000	-900 000	-2 750 000	-1 650 000	-1 550 000	-500 000
Ahokannan leikkipuisto	N Menot	-60 000	-60 000						
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	Tulot								
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	N Menot	-1 400 000	-400 000	-400 000	-300 000	-300 000			
Taruman leikkipuisto	N Menot	-100 000			-100 000				
Oinaanpolun leikkipuisto	N Menot	-60 000				-60 000			
Heissan leikkipuisto	N Menot	-60 000					-60 000		
Hirvihaaran hiihtokeskuksen silta	N Menot	-200 000				-200 000			
Yleisurheilukentän uusiminen	N Menot	-300 000					-300 000		
Tekojään jäädytyslaitteiston uusiminen	N Menot	-200 000			-200 000				
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	N Menot	-460 000	-460 000	-460 000	-600 000	-560 000	-360 000		
Vesihuollon kehittämisryhmä	N Menot	-10 000	-10 000						
Levanto-Saari vesijohto	N Menot					-200 000			
Hankeryhmät	N Menot	-10 000	-10 000	-10 000		-200 000			
Kuntatekniikka yhteensä	Menot	-2 915 000	-2 915 000	-2 450 000	-4 260 000	-8 060 000	-4 250 000	-3 300 000	-1 050 000
	Tulot								
	N Netto	-2 915 000	-2 915 000	-2 450 000	-4 260 000	-8 060 000	-4 250 000	-3 300 000	-1 050 000

Teknisen irtain omaisuus											
Ilmalämpöpumput, keittiö	N	Menot	-24 000		-24 000						
Hepolan koulun valvontakamerat	N	Menot	-15 000		-15 000						
Keittiöiden kalusto/laitehankinnat	N	Menot	-40 000		-40 000						
Piha-alueiden ulkoleikkivälineet	N	Menot	-30 000		-30 000						
Kirkonkylän koulun pyörätelineet	N	Menot	-6 000		-6 000						
Päiväkotien/koulujen kiintokalusteiden uusinta, vuosittainen määräraha	N	Menot	-30 000		-30 000						
Meijerin tilojen kalustaminen	N	Menot	-25 000		-25 000						
Traktorien työkoneita	N	Menot	-25 000		-25 000						
Katupuolen kuljetuskalusto	N	Menot	-35 000		-35 000						
Puiston kalusto	N	Menot	-30 000		-30 000						
Keittiöiden kalusto/laitehankinnat (omatuotant)	N	Menot				-300 000	-100 000	-75 000	-50 000	-15 000	-20 000
Siivouspuolen laitehankinnat (omatuotant)	N	Menot				-100 000	-20 000	-15 000		-10 000	
Piha-alueiden ulkoleikkivälineet	N	Menot				-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Päiväkotien/koulujen kiintokalusteiden	N	Menot				-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Toimitilapalvelujen vuosittaiset laitehankinnat	N	Menot				-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Traktorien työkoneita	N	Menot				-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Katupuolen kuljetuskalusto	N	Menot				-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Puiston kalusto	N	Menot				-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Irtain yhteensä			-260 000	100 000	-160 000	-620 000	-340 000	-310 000	-270 000	-245 000	-240 000
Tekninen lautakunta yhteensä		Menot	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-6 580 000	-9 150 000	-12 180 000	-8 550 000	-6 175 000	-6 320 000
		Tulot									
	N	Netto	-3 990 000	125 000	-3 865 000	-6 580 000	-9 150 000	-12 180 000	-8 550 000	-6 175 000	-6 320 000
Bruttoinvestoinnit		Menot	-4 795 000	275 000	-4 520 000	-7 389 000	-10 692 000	-13 162 000	-9 310 000	-6 875 000	-7 020 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Tulot									
Liittymismaksujen palautukset		Tulot									
Leasingrahoitteiset investoinnit			-7 000 000	-1 100 000	-8 100 000	-6 500 000	-3 400 000				
Käyttöomaisuuden myynnit		Tulot	200 000		200 000	200 000	300 000	300 000	200 000	200 000	200 000
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ		Netto	-11 595 000	-825 000	-12 420 000	-13 689 000	-13 792 000	-12 862 000	-9 110 000	-6 675 000	-6 820 000

11.3 Liite 3. Talousarvion sisäisten tulojen ja menojen erittely

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
KONSERNIPALVELUT						
TOIMINTAKULUT	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441
Palvelujen ostot	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346
Muiden palvelujen ostot	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346	-147 346
Sisäiset ravitsemispalvelut						
Sisäiset muut palvelut						
Muut toimintakulut	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095
Vuokrat	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095
Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095	-1 318 095
TOIMINTAKATE	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441
VUOSIKATE	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441
TILIKAUDEN TULOS	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441	-1 465 441
VYÖRYTYSERÄT	3 463 006	3 463 006	3 463 006	3 463 006	3 463 006	3 463 006
Vyörytystuotot	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300
Vyörytyseratulot	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300	3 808 300
Vyörytyskulut	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294
Vyörytysrämenot	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294	-345 294
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432
Kustannuslaskennalliset tulot	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432	6 045 432
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	8 042 997	8 042 997	8 042 997	8 042 997	8 042 997	8 042 997
TARKASTUSTOIMI						

TOIMINTAKULUT	-591	-591	-591	-591	-591	-591
Palvelujen ostot	-591	-591	-591	-591	-591	-591
Muiden palvelujen ostot	-591	-591	-591	-591	-591	-591
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-591	-591	-591	-591	-591	-591
Muut toimintakulut						
Vuokrat						
Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.						
TOIMINTAKATE	-591	-591	-591	-591	-591	-591
VUOSIKATE	-591	-591	-591	-591	-591	-591
TILIKAUDEN TULOS	-591	-591	-591	-591	-591	-591
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-591	-591	-591	-591	-591	-591
VYÖRYTYSERÄT	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156
Vyörytystuotot						
Vyörytyserätulot						
Vyörytyskulut	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156
Vyörytyserämenot	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156	-3 156
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-3 747	-3 747	-3 747	-3 747	-3 747	-3 747
KASVATUS- JA SIVISTYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT						
Muut toimintatuotot						
Muut toimintatuotot						
Sisäiset muut tuotot						
TOIMINTAKULUT	-17 351 738	-17 152 846	-17 024 657	-16 896 466	-16 896 466	-16 896 466
Palvelujen ostot	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404
Muiden palvelujen ostot	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404	-4 965 404
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-1 128 731	-1 128 731	-1 128 731	-1 128 731	-1 128 731	-1 128 731
Sisäiset ravitsemispalvelut	-3 836 673	-3 836 673	-3 836 673	-3 836 673	-3 836 673	-3 836 673
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						

Ostot tilikauden aikana						
Muu materiaali						
Sisäiset muut aineet, tarvikkeet, tavarat						
Muut toimintakulut	-12 386 334	-12 187 442	-12 059 253	-11 931 062	-11 931 062	-11 931 062
Vuokrat	-12 386 334	-12 187 442	-12 059 253	-11 931 062	-11 931 062	-11 931 062
Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.	-12 386 334	-12 187 442	-12 059 253	-11 931 062	-11 931 062	-11 931 062
TOIMINTAKATE	-17 351 738	-17 152 846	-17 024 657	-16 896 466	-16 896 466	-16 896 466
VUOSIKATE	-17 351 738	-17 152 846	-17 024 657	-16 896 466	-16 896 466	-16 896 466
TILIKAUDEN TULOS	-17 351 738	-17 152 846	-17 024 657	-16 896 466	-16 896 466	-16 896 466
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-17 351 738	-17 152 846	-17 024 657	-16 896 466	-16 896 466	-16 896 466
VYÖRYTYSERÄT	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080
Vyörytystuotot						
Hallintopalvelujen vyörytystulot						
Vyörytyskulut	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080
Vyörytyserämenot	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080	-2 767 080
Hallintopalvelujen vyörytysmenot						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	-20 118 818	-19 919 926	-19 791 737	-19 663 546	-19 663 546	-19 663 546
TEKNISET PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	19 801 915	19 657 027	19 419 878	19 291 687	19 291 687	19 291 687
Myyntituotot	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673
Muut suoritteiden myyntituotot	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673
Sisäiset ateriapalvelujen myyntituotot	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673	3 836 673
Sisäiset myyntituotot, muut						
Muut toimintatuotot	15 965 242	15 820 354	15 583 205	15 455 014	15 455 014	15 455 014
Vuokratuotot	14 640 519	14 495 631	14 258 482	14 130 291	14 130 291	14 130 291
Sisäiset muut vuokratuotot	14 640 519	14 495 631	14 258 482	14 130 291	14 130 291	14 130 291
Muut toimintatuotot	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723
Sis.siivouspalvelumaksut	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723	1 324 723

TOIMINTAKULUT	-984 145	-1 038 149	-929 189	-929 189	-929 189	-929 189
Palvelujen ostot	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055
Muiden palvelujen ostot	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055	-48 055
Sisäiset ravitsemispalvelut						
Sisäiset kuljetuspalvelut						
Sisäiset muut palvelut						
Muut toimintakulut	-936 090	-990 094	-881 134	-881 134	-881 134	-881 134
Vuokrat	-936 090	-990 094	-881 134	-881 134	-881 134	-881 134
Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.	-936 090	-990 094	-881 134	-881 134	-881 134	-881 134
TOIMINTAKATE	18 817 770	18 618 878	18 490 689	18 362 498	18 362 498	18 362 498
VUOSIKATE	18 817 770	18 618 878	18 490 689	18 362 498	18 362 498	18 362 498
TILIKAUDEN TULOS	18 817 770	18 618 878	18 490 689	18 362 498	18 362 498	18 362 498
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	18 817 770	18 618 878	18 490 689	18 362 498	18 362 498	18 362 498
VYÖRYTYSERÄT	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770
Vyörytystuotot						
Hallintopalvelujen vyörytystulot						
Vyörytyskulut	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770
Vyörytyserämenot	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770	-692 770
Hallintopalvelujen vyörytysmenot						
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432
Kustannuslaskennalliset menot	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432	-6 045 432
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	12 079 568	11 880 676	11 752 487	11 624 296	11 624 296	11 624 296

11.4 Liite 4. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän taloussuunnitelma 2021 - 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2021-2023, KESKI-UUDENMAAN SOTE –KUNTAYHTYMÄ

Talousarvio 2021

Yhtymähallitus hyväksyi 24.6.2020 § 106 talousarviokehysten ja laadintaohjeet vuodelle 2021, minkä perusteella palvelualueet laativat talousarvioesityksen.

Oman palvelutuotannon maksuosuuksien kasvu vuoden 2020 talousarvioon verrattuna on n. 1,5 %. Talousarviossa on varauduttu palkkojen sopimuskorotuksiin ja sopimusten mukaista järjestelyerää käytetään palkkaharmonisointiin. Kaiken kaikkiaan palkkojen harmonisointiin on vuodelle 2021 varattu n. 2,2 Me yhtymähallituksen harmonisointipäätöksen mukaisesti. Palkkaharmonisointiin varattu määräraha on talousarviossa henkilöstöpalveluissa. Kun harmonisointipäätökset tehdään, määrärahat kohdennetaan palvelualueille päätöksen mukaisesti. Koska henkilöstöpalvelujen ja palvelutuotannon kustannukset jakautuvat kunnille eri perustein, on muutoksella vaikutusta maksuosuuskokonaisuuden jakautumiseen kuntien välillä. Muutoksen vaikutusta kunnittain on mahdotonta arvioida tässä vaiheessa.

Kehyksessä asiakaspalvelujen ostojen hinnankorotuksiin varauduttiin 2 %:n kasvulla. Joidenkin palvelujen hintojen korotukset ovat tätä suuremmat, mikä aiheuttaa riskin talousarviossa pysymiselle. Vuokramenojen kasvuun varauduttiin 1 %:n kasvulla.

Erikoissairaanhoidon määrärahavaraus on budjetoitu HUS:lta saadun tiedon mukaisena. Määräraha sisältää n. 7,9 Me koronan vuoksi vuonna 2020 syntyneiden hoitojonojen purkuun.

Vuoden 2021 talousarvioon ei ole sisällytetty koronakustannuksia, koska niitä on mahdotonta arvioida. Varausta ei myöskään ole mm. suun terveydenhuollossa syntyneiden hoitojonojen purkamiseen. Koronasta aiheutuvista kustannuksista tullaan tekemään talousarviomuutos vuonna 2021, kun nähdään, miten tautitilanne kehittyy.

Talousarviossa ei ole varauduttu Apotin käyttöönottoon Tuusulan toimipisteissä aiemmin suunnitellussa aikataulussa. Käyttöönottoa on suunniteltu siirrettävän vuoteen 2023. Tarkoitus on kilpailuttaa Keusoten käyttöön vuoden 2021 aikana yhtenäinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus.

Kuntien maksuosuudet vuodelle 2021 ovat yhteensä n. 625,4 Me. Vuoden 2020 talousarviossa maksuosuudet ovat n. 583,6 Me ja tilinpäätösennusteen (8/2020) mukaiset maksuosuudet ovat n. 612,0 Me, josta n. 0,1 Me aikaisempien vuosien (2017 ja 2018) alijäämän kattamista. Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaiset maksuosuudet olivat yhteensä n. 617,4 Me. Oman toiminnan maksuosuuden muutos suhteessa vuoden 2020 tilinpäätösennusteeseen on n. -4,4 % ja suhteessa vuoden 2019 tilinpäätökseen n. 0,1 %. Talousarvion toteutuminen edellyttää keväällä 2020 hyväksytyyn tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteutumista täysimääräisenä.

Maksuosuudet kunnittain:

	Tilinpäätös 2019			Tilinpäätöksen 8/2020			Talousarvioesitys 2021			
	Oma toiminta	Esh	Yhteensä	Oma toiminta	Esh	Yhteensä	Oma toiminta	Esh	Esh, hoitovelka	Yhteensä
Hyvinkää	94 755 056	64 694 526	159 449 582	101 993 802	57 539 000	159 532 802	99 148 869	62 810 049	2 076 066	164 034 985
Järvenpää	86 318 611	53 827 523	140 146 134	87 636 214	50 219 000	137 855 214	81 834 722	54 014 875	1 885 540	137 735 137
Mäntsälä	39 654 573	25 985 025	65 639 598	41 253 652	22 939 000	64 192 652	39 947 656	26 192 192	833 483	66 973 331
Nurmijärvi	75 356 098	48 750 089	124 106 187	77 945 460	44 837 000	122 782 460	74 131 882	49 005 950	1 390 624	124 528 456
Pornainen	7 365 454	5 117 418	12 482 872	8 050 609	5 096 000	13 146 609	7 899 835	5 478 485	120 083	13 498 403
Tuusula	71 472 528	44 094 630	115 567 158	75 405 712	39 057 000	114 462 712	72 150 968	44 882 785	1 643 675	118 677 427
Yhteensä	374 922 319	242 469 211	617 391 530	392 285 449	219 687 000	611 972 449	375 113 931	242 384 336	7 949 471	625 447 738

Taloussuunnitelma 2022-2023

Tuottavuusohjelmalla 2020-2022 tavoitellaan 40 Me:n menojen alenemaa vuoden 2022 loppuun mennessä.

Valtakunnallista sote-uudistusta valmistellaan ja tavoitteena on, että uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta. Sote-uudistus on eduskunnan käsittelyssä vuoden 2020 lopulla.

Valtakunnallinen sote-uudistus toteutuessaan edellyttää kustannusten alenemista merkittävästi ja edellyttää palvelurakenteen uudelleen arviointia rahoitusaseman heikentyessä.

Kuntakohtainen tarkastelu, Mäntsälä

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella ikäihmisten nykymuotoisesta päivätoiminnasta luovutaan, mikä vaikuttaa maksuosuuteen n. 0,1 Me.

Ikäihmisten asumispalveluissa on kasvupainetta väestön ikääntymisen myötä. Asumispalvelut kilpailutettiin ja uudet hinnat otettiin käyttöön vuonna 2020. Hinnat ovat korottuneet merkittävästi kilpailutuksen myötä (n. 4 %). Tuottavuusohjelman mukaisesti asumispalvelujen palvelurakennetta pyritään keventämään ja suuntaamaan ostoja edullisempien palvelutuottajien yksiköihin ja näin ollen kustannusten kasvua saadaan hillittyä maltillisemmaksi.

Kotokartanon yksikössä on tällä hetkellä palveluasumista, laitoshoittoa ja kuntoutusta. Kotokartanon palvelurakennetta on tarkoitus muuttaa siten, että laitoshoidon muuttuu tehostetuksi palveluasumiseksi. Laitoshoidon on ollut Mäntsälässä kuntayhtymän keskitasoa enemmän. Palvelurakenteen muutoksella laitoshoidon määrää saadaan alennettua. Kuntoutustoiminta siirtyy Kiljavalle.

Hoito- ja hoivapalveluiden tietopakettiin sisältyy akuuttiosastohoito ja kotisairaala. Akuuttiosastohoidon hoitopaikkojen määrää vähennetään Keusoten alueella n. 30 paikalla. Vuonna 2021 Nurmijärven akuuttiosaston remontin vuoksi asiakkaita sijoitetaan kuntayhtymän muihin yksiköihin.

Mäntsälässä on kotihoidossa ollut kuntayhtymän keskitasoa suurempi käyntimäärä yli 75-vuotiasta asukasta kohden. Kotona asumista tukevilla palveluilla on kasvua n. 0,3 Me. Tavoitteena on panostaa yhä enemmän asukkaiden kotiutumiseen esim. laitoshoidojakson jälkeen.

Hoito- ja hoivapalveluissa kustannukset ovat n. 1,1 Me pienemmät kuin vuoden 2020 talousarviossa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa kustannukset kasvavat vuoden 2020 talousarviosta n. 1,2 Me, mutta vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna kasvua on n. 0,6 Me. Lastensuojelun laitossijoitusten kustannukset ovat olleet Mäntsälässä matalat sijoitettujen pienen määrän takia. Suunta on kuitenkin kasvava, koska lastensuojelun sijoitusten määrä on kasvanut. Lastensuojelun tarpeeseen ei ole vastattu riittävällä tavalla viime vuosina.

Vastaanottopalveluissa etäpalveluin pyritään korvaamaan suurin osa läsnävastaanottoja. Tilinpäätöksessä 2019 Mäntsälän vastaanottokäyntien määrä oli suurin ollen 2,6 käyntiä/asukas, kun muissa Keusoten kunnissa vastaava luku oli 1,1-2,2 käyntiä/asukas. Vastaanottopalvelujen määräraha kasvaa vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden 0,1 Me, kokonaismäärärahan ollessa 5,4 Me. Hoitotarvikejakelu sisältyy vastaanottopalvelujen tietopakettiin.

Hoitotarvikejakelun määrärahojen riittävydessä on riski, koska vuoden 2019 tilinpäätöksessä toteutuma on ollut 1,2 Me ja vuoden 2021 talousarvioon on varattu 0,8 Me. Apuväline- ja hoitotarvikejakelun kriteerejä ollaan tarkastamassa ja yhtenäistämässä parhaillaan.

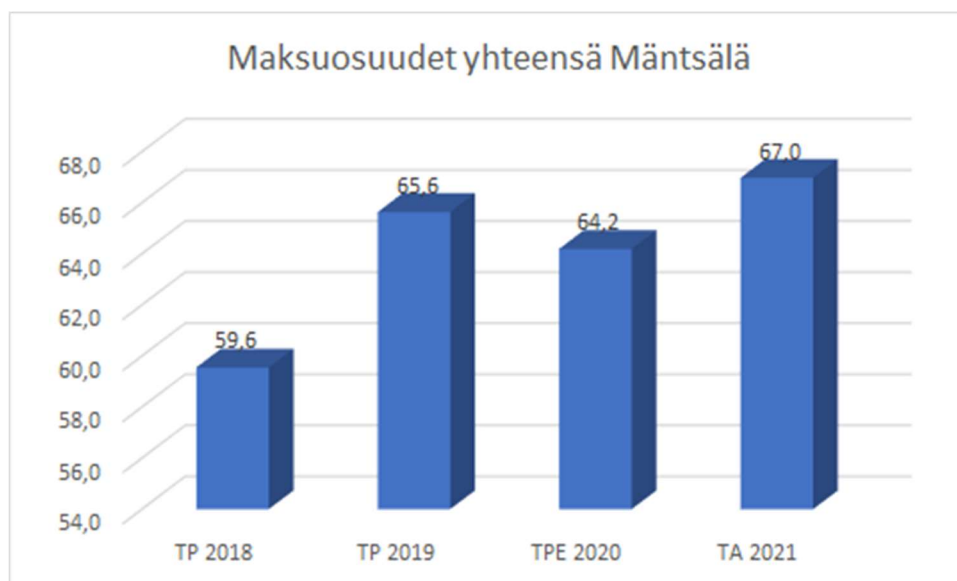
Kiljavan toiminta siirtyy Kiljavan sairaala Oy:ltä Keusoten omaksi toiminnaksi, mikä vähentää ulkopuolisen lääkinnällisen kuntoutuksen ostotarvetta. Kiljavalle keskitetään myös koko kuntayhtymän vaativa kuntoutus. Kiljavan toiminnan siirto omaksi toiminnaksi on kustannusneutraali.

Vastaanottopalveluissa tiimimallin käyttöönoton edetessä fysioterapeutin suoravastaanotto laajenee, jolla pystytään korvaamaan osittain tules-potilaiden lääkärikäyntejä.

Suun terveydenhuollossa toimintamalliuudistusta jalkautetaan koko Keusoten alueella saatavuuden parantamiseksi ja yhdenvertaisten palvelujen tarjoamiseksi. Suun terveydenhuollon määräraha vuoden 2021 talousarviossa on 1,7 Me joka on 0,2 Me pienempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksen toteuma.

Erikoissairaanhoidon maksuosuuteen on varattu määräraha koronan vuoksi syntyneiden hoitojonojen purkamiseen. Hoitovelan osuus Mäntsälän erikoissairaanhoidon maksuosuudesta on n. 0,8 Me. Erikoissairaanhoidon kokonaismaksuosuus 27,0 Me eli 1,4 Me suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätös.

Maksuosuudet tietopaketeittain

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)
Oma toiminta	39 737	39 950	100,5 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	17 032	15 888	93,3 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	6 514	6 580	101,0 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	5 144	5 401	105,0 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	4 699	5 935	126,3 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	2 054	1 745	85,0 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 671	1 923	115,1 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	1 550	953	61,5 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	691	1 034	149,5 %
Päivystyksen tietopaketti	339	457	134,6 %
Hallinto	43	33	76,9 %
ESH	22 503	27 026	120,1 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	21 850	26 233	120,1 %
Ensihoidon tietopaketti	653	793	121,5 %
Yhteensä	62 240	66 975	107,6 %

Talousarvio= Talousarvio 2020

Valittu kausi= Talousarvio 2021